

D'N·DRÉ·EN
D'N·BLAAUWE
VAN·ULVENHOUT
DOOR A. A. L. GRAUMANS

D'N DRE EN D'N BLAAUWE VAN ULVENHOUT DOOR A. A. L. GRAUMANS

UITGAVE VAN N.V. DRUKKERIJ
DE SPAARNESTAD - HAARLEM

D'N DRÉ EN D'N BLAAUWE
VAN ULVENHOUT

DOOR
A. A. L. GRAUMANS

UITGAVE N. V. DRUKKERIJ DE SPAARNESTAD
HAARLEM

I.

De zon was achter de bosschen gezonken in 'n bloedrooie gloeiing asof die bosschen in lichte laaie stingen. De bussels licht, die omhoog spoten d'n hemel binnen, ze brakken deur de wolkenbrokken of er gouwen klonters aan de lochten hongen. En wèrm ! Wèrm da-d-et was. 't Was er stil van in de natuur. 't Was of de menschen en de dieren en de veugeltjes platgeslagen van d'hitte waren. Ge heurde ze nie. Ge heurde nikske !

't Klokske van d'n kerketoren sloeg deur die stilte henen, da ge de klokkeklaanken heel ver weg vuulde drijven teugen de deurgloeide bosschen aan.

En toen de zon dieper en dieper zinken gong, toen wier 't bosch lijk 'n groote kathedraal mee gouwen pielèeren. De laange, raanke masteboomen, roestbruin van d'r eigen, wieren overgoten mee 't goud van de zinkende zon, die ge wijd weg, tusschen de boomen hangen zag in 'nen waas van gloeiend, bevend licht, dat er tranen van in oew oogen sprongen.

Heel ons dÛrpke wier van bronzen pracht en praal ; de kleinste huiskes wieren as tempeltjes, mee rookoperen daken.

't Was of de hemelpoorten opengeschoven stonden, waaruit 't heilig licht in Ulvenhout vloeide, da verwaasde in 't scheemrend goud, da-d-ieveraans te trillen hong.

As op 't zelfste memènt Onzenlieveneer op de

waereld was gekomen — 't had me nikske verrast.
't Was er schoon genogt veur. Starker : 't verwonderde mijn asdat er niks gebeuren gong.... Dat er gin legers van schoone, blaanke engeltjes deur die gouwen boshkathedraal trokken onder 't geschal van zulveren tonen uit lichtspattende waldhoorns.

Wa was 't onvergetelijk schoon !

En toen ineens — gong alles weg.

Deur de stilte kwam 't gerucht gerooschen van opgestoken wind die deur de blâren dreef. Al 't goud versmolt van d'èerde en uit de lochten. En was 't eerst of d'hemelporten open stingen — nouw was 't zooveul te meer of ze deur Petrus in 'n kwaai bui dichtgedonderd wieren.

Zoo van : poppeke gezien ? kastje dicht !

De veugels kwammen veur d'n dag. Schèerden lawijend deur de locht asof ze aangstig wieren.

De boomenkruinen rooschen haarder en haarder en ier en daar kaantelde 'n blaaie naar d'èerde, afgerukt deur d'n bollen wind, die rondspokte over de daken en in de dichte blâren. De locht wier dûsterder en dûsterder. In de verte kwammen vuile klodders van wolken aangestoven, laag op d'èerde hangend, da-ge-'r kepleet baang van wier. Kilde kwam de waereld over en heel, heel wijd weg, daar rommelde de locht mee doffen dreun, die in 't bosch verstierf. Dichter trok 't dûster om 't dûrpke. Duidelijker en dichterbije dreunden de donders deur de jachtende lochten. Scherper en blaauwer wieren de flitsen licht die laanks d'n hemel kronkelden.

En eindelijk — daar vielen d'eerste drùppen as duiv'ciers zoo groot, mee gekledder op blad en dak en teugen de wegels aan.

De stilte, die ge heuren kon van 't drùppengetik, die drukte op alles da lèèfde.

As 'nen reuzenveugel, die z'n vlèereken neerlegt op z'n moeie lijf, zoo zeeg d'n wind op èerde neer.

Vetter lekten de drùppels uit d'n hemel. Tikkend gerausch vulde de stilte; tikkent op 't overdadig gruun da nouw te drenken en te koelen sting na dagenlaangen zonnebraand. Feller snejen de blaauwe kronkels deur de lochten. 't Licht was van d'n hemel niemeer vandaan.

Schrikkelijker donderde en knalde-n-'t gerommel mee knetterenden dreun boven 't zwartgeworren bosch. De èerde lag te schudden en Trui sloeg 'n krúske en sprenkelde-n-'t wijwater deur d'n huis. Wittekes en stillekes gong ze zitten zuchten. De katten kropen onder de kast; 't was of de waereld, na d'r leste prachttuitstalling, veurgoed zouw starven gaan. Rengel viel in pepkes naar benejen. Hoog spetterde d'n modder op. En toen ineens, toen dreunde d'n donder wijd weg....

De natuur gong tot rust komen. 't Was of ze slaag gekregen had, zoo drupten tranen van blaaikes en van takskes af.

Meer lawijt kwam weer op d'n weg.

'Nen haan durfde weer te kraaien. Blek rommelde mee z'nen ketting in 't hondenhok. De koeien loeiden d'n donder na en bleek kwammen de dÛrpenèers om 't hoekske van d'r deuren zien, mee twee vraagteekenskes in d'r wijdopenstaande, glazig' oogen van d'n angst, of er nikske soms gebeurd ok was!

Sjuust kwam d'n Blaauwe, d'n Tiest, over d'n weg gebeend.

„Olee, Dré,” riep ie al uit verte, da-ge-'m aan d'n aanderen kaant van 't durp heuren kon: „olee, z'emmen 'm daarboven efkes van katoen gegeven, jonk! M'n klompen staan tot de raanden vol mee rengelwater. 't Lopt uit m'n haren laanks m'nen rug, m'n klompen in!”

„Kom effen binnen, Blaauwe,” invieteerde-n-ik

'm, „dan schenkt de vrouw 'nen bak veur oew in, waant ge ziet er uit as 'n verzopen kat.”

„As 't nie aandere kan, dan mot da maar,” zuchtte-n-ie kemiek, kwam binnen en gooide z'n klak, die lijk 'n schotteldoekske op z'n blaauwe test zat vastgeplakt, teugen d'n grond aan, waar ze mee 'nen vetten smak op de plavuzen kwatste. Mee z'nen rooien zakdoek dweilde-n-ie z'n eigen zoo tenostenbij op en toen stakken z'n oranje-keurige haren (vandaar: „Blaauwe”!) as vèrkensborstels alle kaanten op.

„Ziezoo, Trui,” zee-t-ie, „m'n twalet is weer gemokt, schenk nouw maar 's 'nen steuvigen bak leut in,” en teugen mijn: „stikt de radejoow 's aan, Dré, 'k eb in gin week 'n ordentelijk mopke meziek geheurd.”

Muzikaal as d'n dieën is, daar is gin veurbild van !

Ik zeg altij: 't is 'nen biest, maar 't is 'nen aartiest ! In z'nen vrijen tijd tenminste. Waant van z'n vak is ie vèrkensfokker. „Vèrkensmelker”, zooas Trui 'm altij noemt.

Van aartiesten gesproken, ollee, daar hè 'k verstaajum van. Nie da 'k 'r trotsig op ben, maar iedere mensch hee wà-d-in de familie. D'n eene hee-d-'nen zeun die nie oppast, d'n aandere 'n dochter mee 'nen bult en zoo heb ik dan 'nen zeun, onzen Dré, en die verft. Mee gin duvelsch geweld hè 'k er 'nen boer van kunnen maken, zooas van d'aandere jong. En 't is 'nen heel goeien kaerel horre — daar ga niks van af; 't is 'nen ordentelijken knul, maar da verstaampde gevèrf, da's 'n kruis ! Maar wa 'k dan zeggen wil, 't is deur da kruis da 'k zoowa-d-afweet van 't aartiestenvak, waant ge vuult wel: 'k ben teugen wil en daank op die manier „kunst-beschermer” ok in m'nen vrijen tijd.

'n Veurbild hoe dieën kaerel in mekaar zit.

Hij en z'n vrouw, Lewieske, die hiewen nie op

of me moesen weer 's 'nen keer naar Amsterdam komen. Daar woont ie mee z'n emmen-en-houwen. W'adden 't beloofd toen ze lest weer weggonken, na d'n vakaansie. En dan d'n kleinen Dré, ee — m'n kleinzeuntje. Die kan aanhouwen as 'nen koopman in asseraansies, dus zijn me-d-'r gewiest ! 'k Mot zeggen : w'emmin ons eigen best g'amuseerd. Olleen, w'emmin altij 'n uurke noodig om te wennen aan al die aartiestieke prulleboel. As ge wil gaan zitten hedde kaans da ge deur zo'n dink, da-d-op 'n stoeltje lijkt, glad henen sallem aandert. 'n Omgekeerde kist mee 'nen ouwen sjaal d'r op, die m'n moeder nog gedragen hee, vol mee gaten, da-d-is 'nen stoel. 'n Ouwe, vrekte melkkan, vol mee butsen, die wij zekers 'n kwarteeuw gebrùkt emmen, sta-d-op 'n tafeltje vol mee van die gedroogde witte blaaikes. En in plek da-d-al die ouwe koper-rommel nog wa schoon opgevreven is, da-d-et nog 'n bietje lijkt, neeë, da's allemaal zoo dof en zoo graauw en grijs van d'n schimmel da-ge 'r gin dubbeltje veur geven zouw. En da mot zoo, zee d'n verver.

Wemmen er nog 'n stuip mee g'ad, die 'k effen vertellen mot.

Zoo gaauw toen me binnenkwammen, toen za'k aan Trui d'r bakkes, da-ze nie te spreken was over die koperen kan.

Op 'n oogenblik da 'k mee m'nen zeun en z'n vrouw in z'n atteljee was, z'nen verfwinkel, om me z'n werk te laten zien, toen hee Trui van de gelegenheid gebruik gemokt en is gaan poetsen. Ze sting in de keuken te vrijven en te smeren, dat d'ren druppel er van beefde.

Wa was m'nen zeun kwaad. „Nouw hedde alles bedorven,” zee-t-ie. „Sjuust die ouwe schimmelkleur is zoo schoon en da's nouw heelegaar weg !” Dieë knul is gek op schimmel. Hoe lilleker, hoe mooier.

Trui was er gewoon van in de wèèr en da wil wa zeggen.

Maar ze poetste deur. Ferm. „Nouw kun-d-op oewen kop gaan staan,” zee ze, „maar blinken zal 't ! Gek, stapelgek zij-de, om oew boel zoo te laten verwaarloozen. Gras groeit er op ! En wa motten de menschen nie denken, die wel 's ier komen ? Da-ge thuis nooit anders gezien hèt, soms ?”

M'nen zeun sloeg z'n ermen omhoog, keek hemelsch naar 't plafon en schudde mee z'nen kop, of ie onzenlieveneer d'r bij wouw halen.

Ik bleef neutraal, da snapte !

Trui had gelijk, netuurlijk, maar da zee ik nie en da's ok netuurlijk !

En toen ie mijn d'r bij wouw slèèpen, toen zee ik : „Hoor 's Dré, 'nen mensch z'n lust is 'nen mensch z'n leven. Moeder houw nou eenmaal van proper en gij van schimmel en daar koom ik nie tusschen. Hier, stikt 's op en lot de vrouwen nouw maar betijen !”

En toen alles weer zoo wa properkes was, 't koper en tin blonk as spiegels, toen me wisten waar me veilig zitten konnen en waar me beter staan konnen blijven, toen vuulden me ons eigen veur 't eerst thuis. Wel keek m'nen zeun nouw en dan mee 'n somber ogske naar d'n schoonmaak en Trui mee 'n glunderogske naar de boel, maar da was alles wat er van te merken viel.

D'n kleine Dré was nie om te houwen ! O, wa-d-had ie gère mee in 't spoor gestapt 's aves ! „Mee de Kerssemus,” zee ik, „as ge weer vakaansie hèt, manneke !” Groot wieren z'n oogen en ze straalden as zonnekes en hij sprong om m'nen nek of me naar Amerika gongen. En toen me gongen rijen, toen hee-t-ie staan wuiven mee z'nen zakdoek, da'k er hartzeer van had 'm nie mee te kunnen nemen.

Dieën brak is geboren veur boer en wordt even-

min kunstschilder, as Janus, onzen veldwachter, minister van Jestiesie.

Maar om dan trug te komen op d'n Blaauwe z'n muzikaliteit: toen we 's avonds op Ulvenhout aankwammen, was 't al erg laat.

Heel de waereld sting onder d'n nevel. 't Was of m'n laanderijen as groote, stille meren te drijven laggen. Duuzenden sterrekes stingen mee d'r scherpe puntjes in 't diepe pèers van de hooge donkere locht te pieken. 't Wassende maansikkeltje hong haalverwenge achter donzige wolkskes, die er statig laanks voeren.

't Was 'nen Septemberavond om stil te worren van gepeinzen. De bosschen dreven op de nevels, die manshogte boven d'èerde wolkten. En toen er zo'n sterreke viel — toen 'r 'n engeltje in den hemel zo'n schoon margarietje afplukte — en da dingske mee 'nen sierlijken boog deur de wijje lochten zwierde, en 't verdween achter de drijvende bosschen — ollec, toen was 't of ik Onzenlieveneer nan 't werk zag. Wa schoon, hoe schoon is zo'nen nacht ier op d'n buiten. Veul schonder vin-ik da-d-as alle ongepoetste en beschimmelde melk-kannen bij mekare! Maar da zal wel daar vandaan komen, as da 'k ginnen kunstenèer ben, maar 'nen doodgewonen boer. Da deus letterkes dus maar nie onder d'oogen komen van onzen verver. En wa-d-edde aan da geschrijf en gevrijf? Gelijk krijgde toch nie. Aartiesten overtuigen....?

Ge kun veul beter, mee veul meer suukses, achter zo'n vallend sterreke aandraven om 't in oew pet op te vangen!

Necè, dan d'n Blaauwe, d'n Tiest! Daar kan 'k mee klasjeneeren.

Toen me dan dieën Zondaggenavond in die stille pracht van Ulvenhout kwampen, toen klonk deur die stille, drijvende en wiegelende natuur, die te

dutten lag, heel ver weg d'n muziek die er sjuust bijheerde. 't Was nèt, of die lichtende wolkskes laagst 't manesikkeltje op de maat van dieën meziek wegzweefden. Of 't vallende sterreke op 'n hoog, stervend toontje wegdook....

„D'n Blaauwe,” flüsterde Trui en zø kneep me in m'nen erm. En bij ons deur bleven me stilstaan om nog effekens te lüsteren.

„Nouw hedde alle kaans,” zee Trui bedrukt, „dat ie 'n stuk in z'n botten ee da-d-et allemaal klapt en hoor me nouw zo'nen blaauwen zatkul daar 'nen hemelschen meziek uit die trekpiano halen.”

Zoo is 't.

Keb 'm wel 's stiekum af staan loeren, as ie zoo in z'n eentje, veur z'n deur, te faantazeeren zat. Maar daar verkèkte 'n dubbeltje-n-aan. Dan zit ie op d'n dürpel van z'n deur mee z'nen eenen poot gestrekt en d'n aandere onder 'm as 'nen kleermaker. De monica rust dan op d'n knie van dieën „kleermakerspoot” en z'n pet zit dan heelegaar achter in z'nen nek, zooda z'n blaauwe stekels — „lokken” noemt ie ze zelvrs — ieveraans uitpieken. Dan zit ie omhoog te kijken, ver weg, waarnaartoe da snapte nie, en dan is 't net of ie naar z'n eigen zit te lüsteren, zonder dat ie in de gaten hee, dat ie zelf aan da ding zit te mieren.

Dan glijen die zwarte, afgekloven vingers van 'm over de toetsen en knobbekes as of er gin kunst aan is. Dan trekt ie da ding wel 'nen meter ver uitmekaar en alles wa ge heurt da kunde meeneuriën zonder da-ge 't ooit nog had heuren speulen. Maar meziek, meziek — da-ge 'r mee 'nen stijven nek naar te lüsteren staat.

Opera- en kerkliedekes, veur niks gaat ie uit d'n weg en dikkels mokt ie er nog stukken aan die nog schonder zijn as de rest.

't Is 'nen aartiest, maar eene waar ik mee praten kan. Van z'n vak is ie dan verkensfokker, maar as ge 't mijn vraagt : hij hee net zooveel verstaand en zjenieigheid in de meziek as in de verkens.

En da zeg ik niet alleen ! Zelfs onzen meester hee dikkels gezeed : „D'n Blaauwe-n-is mee 'n monica in de wieg geleed.” En de meester kan 't weten, waant die spul-d-op onzen ùrgel in de kerk.

Nooit za'k vergeten die stuip op m'n zulveren bruiloft, vijf jaar gelejen nouw omtrent.

En zoo is 't gekomen, da'k van dieën Blaauwe ben gaan houwen as van 'n bruur, al is 't dan nóg zo'nen zigeunder.

Me kwampen in de kerk, Trui en ikke veurop, de kienders, fermilie, de meiden en de knechts en de buren d'r achter. Mée da-me binnenstappen, galmt er deur de kerk d'n bruidsmarsch uit de Louwengrien en mee 'n kracht en 'n statigheid, da'k er van schrok. Trui d'ren erm vuulde-n-ik deur m'nen mouw beven, terwijl ik zelve's 'nen kneep in m'n hart en 'nen brok in m'n keel kreeg.

Ik stapte-n-as d'n Koning van 't dùrp deur de kerk onder d'n schoonsten meziek van 't Laand.

D'n Blaauwe ! Op z'nen trekùrgel !

Ons pusterke keek verschrikt op, maar 'k wist nog net 'n ogske naar 'm te knippen om te beduiën : lot maar gaan, da lopt goed af ! Ik kende m'nen Blaauwe zo'n bietje !

't Was allemachtig, merakels mooi ! Me wieren d'r koud van in onzen nek. En toen de Mis-uit-Dankbaarheid gedaan was, toen ze allemaal gaauw weg wilden loopen mee 't veruitzicht op 't fiest en d'r leege maag, toen zette d'n Tiest, bij 't uitgaan van de kerk 'n Te Deum in, da ze aandere olleen speulen bij heel biezondere gelegentheden — as de Koningin verjaart of zoo — da'k er verlegen

mee wier. Ze bleven allemaal lüsteren. En m'nen zeun de verver, die toch verstaand hee van kunst, die sting mee 'nen open mond naar boven te kijken, mee 'n traan op z'n wang.

Buiten emmen op d'n Tiest gewacht. Wa zag ie er uit. D'n hoogen hoed op en z'nen blaauwen werkiel aan, mee d'n trekürgel aan z'nen schouwer. En mee 'n gezicht, zoo seerejeus, of ie naar 'n begrafenis gong inplak van naar de bruiloft.

Ge begrept, hij gong mee ; zo'nen muziekaant konnen me gebruiken en 's nachts is ie weggegaan mee 'nen lap in z'n broek, zoo zat, zoo zat as d'n duvel z'n moer.

Zoo is ie nouw !

Dieën Blaauwe sjandoedel!

'n Hart van goud.

Maar veul schoone oogenblikkes hè'k al mee 'm genoten, net zoo goed as da me-n-ok dikkels de grotste lol emmen g'ad samen.

En as ie zoo s'aves z'nen meziek zit te geven, zoo mooi da'k er 'nen beteren mensch van worren zouw, da-g-oew eigen 'n kindeke vuult worren, nouw, da maggen ze dan grust weten : dan hè'k verscheien keeren efkes naar d'n overenkaant gewipt, naar „de Gouwen Koei”, om er 'n paar veur d'n Tiest te betalen. Die vond ie dan d'n aanderen dag wel !

D'n Tiest ?

'n Mooi blaauw stuk Ulvenhout, da'k ier nie gère missen zouw !

II.

Bamis *) was 't.

Triestig de leste weken. Zwaar krulden de stapels wolken laankst d'n hemel en lieten nouw-en-dan dikke droppels nat in de vette èerde patsen. 't Late gewas sting te verzuipen van d'n gestagen rengel, die zigzagskens van de zwaarhangende blaaikes biggelde.

Te slecht om er dieën Zondag 'nen hond deur te sturen. Zo'nen echten Zondag om lekker thuis te zitten, nie veul doen, 'n pepke-smoren en wa laanterfaanten.

Mee vlagen sloeg d'n rengel teugen d'n erft aan, dat de modderspetjes er van opkledderden. Bij d'n miestkuil lag 'nen plas, waar ge grif tot oew enkels in zouw zakken. En donker, donker! Kepleet nacht, heel d'n gosgaanschelijken dag deur.

's Mèrgens in de kerk had de kùster, Krist Stoffers, al de lichtjes al aangestoken, waaromhene 'n oorejooltje hong van blaauwen daamp, die opsteeg uit de natte kleeren van de Ulvenhouters. D'r wier gekucht en gehoest da-g-aamperkes heuren kon wa-d-ons pustoорke allemaal prikte.

De zwaar-belajen boomtakken, dik van 't veule water, rooschen teugen de hooge, gekleurde boog-

*) B a m i s = S t. B a v o - m i s, die op 1 October valt. Bamisdagen zijn dus October-, Herfstdagen. (Schr.)

ramen aan ; de zonnekes van de braandende kerskens, veur op d'n altaar, die beefden op d'n tocht die er uit de hooge gewelven sloeg. Ge wier d'r koud van in oewen nek. Olleen 't rooie vlammeke van de gouwen Godslaamp hong stil en rustig en verschoot z'n straaltjes lijk 'nen karbonkel.

Effekes klèerde-n-et.

Heel, heel efkes maar en toen drongen er deur de ramen zulveren stralen licht. De kleuren van 't diepste blaauw van de zwaar-afhangende plooi-maantels van d'heiligen op 't glas — en 't gloeiendst rood en 't zuutste botterblommengeel, da sting ineens in 'nen laaienden braand en 't was of 'r 'nen zwaren mist optrok, zóó klèerde de kerk.

Sjuust ha'k m'nen duim in m'nen boek geleed, om er efkens van te genieten, of weer betrok de locht daarbuiten en smeulden de schoone kleuren-vlammen weg in den graauwen, grijzen schemer. As groote, open plakkaten — as gaten — zoo gopten de ramen in de zwarte muren, waant gin scheut licht was er meer aan d'n hemel te bespeuren. Wel ketsten de hagelsteentjes mee veul lawijt en gekled-der teugen 't glas aan en sloeg d'n wind deur de galmgaten van d'n toren, da-d-et touw van de klokken in de kerk te schokken hong.

En toen me d'r uit sleften, toen knoersten de honderden stoelpooten over de vochtige, stroeve plavuizen, da-d-et deur oewen buik snee. Deur 't groote, gebogen lichtgat van d'opengedraaide kerkdeuren zag ik al van uit de verte, da-d-et kepot was.

't Motte !

'k Zag 'n gordijn van water op d'n weg hangen, zoodat d'n dag schemerig beefde in 't blauwe duster.

De boomen zwiepten en slierden d'r droppels in groote bochten wijd weg. En d'huiskens aan d'n overkaant, die konde aamper zien.

„Goei weer om te visschen,” flüsterde d'n Blaauwe in m'nen nek en 'nen zwaren tabakswalm kringelde-n-om m'nen kop. „Blaauwe, wa pruim-d-'m zwaar,” zee ik, „de kerk slaat er van ààn, jong.” „Da's goed teugen de mot,” flüsterde-n-ie weer en vrouw van Agtmaal, die naast me liep, keek 's heel lillek naar d'n Tiest en schoot in 'n hoestbui. „Verkouwen?” vroeg d'n Tiest onnoozelkes, „ja mensch, ge zouw 't nouw te pakken krijgen, ee!” — en toen wier ze zoo wit as 'n heiligbeeldje-na-d'n-schoonmaak.... Buiten kwam ze 'n bietje bij en schold d'n Blaauwe-n-uit veur „lilleken Blaauwen sloeber.”

„As ge da nog 's zegt,” lachte d'n Tiest, „dan za'k oew 's kussen!” Wa smeerde ze 'm! Nouw, 'k was ok blij da'k buiten sting. Waant zoiets op oew nuchtere maag, da's nouw net genogt om oew haart te laten vieteldaansen teugen oew strot op. 'k Stak gaauw m'n pepke-n-aan, waant de Tiest zee: „'k gaai zoover mee oew mee.” En mee dieën natten neerslag bleef d'n Tiest z'n asemke op gezichtshogte meezweven....

Me zatten dan ingerengeld. D'n weg sting blaank, de slooten tot d'ren nek vol en de boomen gongen te keer of ze mee 'n zweep afgeraanseld wieren.

Ze stingen te hijgen en te buigen, ja te piepen zelfs, tellekens als 'r 'nen tak weer wa verder afscheurde, dat de gezwollen takken over 't dak slierden en de blaaiques mee takskes-en-al teugen d'n grond plensden.

Gin mensch gong er over d'n weg; 't klokske van d'n kerketoren kon z'n gelui nie verporren. 't Geklep sloeg in flarrekes deur de locht. De rengelton liep heel d'n dag over en op d'n erft kronkelde-n-een rivierke da breejer en breejer wier en 't zaand wit schuurde.

Van de goten plaste-n-'t water in driftig lawijt

over d'n raand da mee zo'n geklodder teugen de klinkerstoepjes-veur-d'huiskes spartelde, dat 'r de vuurrooie klinkerkes van los gongen zitten. Waant 't water da spoelde-n-et zaand uit de voegskes. Nouw en dan trok de locht bij mekare da-ge-'r van onder d'n indruk gerokte.

„Sappertjèn,” riep Trui, „wa-d-hangt er weer 'n broek-mee-zuur daar schuins boven d'n appelèèr!” — en ze wees er naar mee d'r kommeke koffie in d'r haand en slürpte van genieting toen weer deur. En dan kwatsten de leste noten en appelen mee geweld uit de boomen en bonsden teugen de blinden naast 't raam, da-g-'r van verschoot.

Maar 't was zoo erg nie. 's Zondags vaalt er weinig te verletten. En 'n kommeke koffie, 'n lekker vuurke in de plattebuis, kraant-lezen en plotjeskijken, mee nouw en dan 'n sigorke of 'n haartig stukske frèèt — ollee, lot ze dan maar kammen die gin haar emmen.

't Was d'afgeloopen week al schoon genogt gewiest!

Kermis was er in stad. En mee d'n marktdag was ie zóó gèèf veur mekaar, dat er de spaanders afvlogen.

In d'n „Ossekop” trof ik dieën middag d'n Tiest en nog 'n paar lejen van „De Mikkers”, ons boog-schietersklup. De stemming zat er al aarig in; d'n kastelein had d'n ùrgel aangezet, de Mikkers hadden centen op zak van de mart en de oliekoekenlocht hong ievers in de rondte. D'n ùrgel spulde 'n ouw walske, van „die ik liefheb die krijg ik toch nooit” en d'n Blaauwe daanste da nommer om de buljart op z'n Osterhoutsch.

Da's mee wijduitgespreide haanden, mee oewen eenen duim boven op oewen kop en d'n aanderen duim teugen oew achterwerk aan. Ik beloof oew, da-d-elken solowals, die zóó uitgevoerd wordt,

altij 'n ongekend suukses hee ! De vrouw van d'n kastelein, die wezenlijk wel wa gewend is van de Mikkers, hong as 'nen schotteldoek over 't buffet te gieren in de plaskes pils van d'n lach en d'n Blaauwe daanste deur mee 'n grasie en 'n ernst as 'n Isidora Duncan op klompen.

't Fondementje veur 'nen gèeven kermismiddag was op die manier solied geleed. Toen me dan ok op d'Ouwe Vest kwampen, emmen gin tentje en gin kròmke overgeslagen. Me zijn gewiest bij d'n kleinsten, d'n diksten en den grotsten mensch van de weareld. Goed geteld had dieën dikke onder z'n kin 'n stuk of zeuven verdiepingen veur ge aan z'n nek was. Volgens d'n Blaauwe, die ze mee z'n wijsvinger natelde, waren 't er veertien, maar da's 'n bewijs da'k goed geteld had. „k Zou jouw wel in d'n kost willen emmen, vader,” zee ik teugen dieën dikke en toen beweerde-n-ie dat da nog al mee viel.

Veur z'n middagpotje at ie 'n haalf mud èrpels, 'nen zak sprùtjes en 'n kuip pap mee 'n toetje na. Da toetje besting uit 'n vijftig pannekoekskes. „Dan kunde beter 't weeshuis op visite vragen,” raaide d'n Blaauwe me aan. „Ge mag wel 'n eindje uit de buurt gaan, manneke,” zee ik teugen d'n dwerg, „want as dieën rijstepapberg honger krijgt, lot ie jouw in z'n moeleke zakken, as 'nen gewonen mensch 'n hèringske.” En d'n dikke lachte da-d-'t eetablesement van z'n baas naar eenen kaant over gong hangen. „As ge nog 's' lacht,” kwekte d'n dirrekteur van aangst, „is de febriek opde flesch, gehaktbal,” en toen lachte heer Gehaktbal zachtjes deur z'n neusgaten. Ok was er 'n meske-zonder-kop. „Daar gaan me nie in,” zee d'n Blaauwe. „Meskes-zonder-kop zie 'k genogt.” En zoo zijn me terechte gekomen bij 'n juffer die de toekomst veurspelde. Ze had 'nen sluier veur d'r moeleke zooda-d-allen

d'r oogen te zien waren en over d'r haren hing ok al zo'n lap. In d'r ooren 'n paar ringen waar 'nen hond deur springen kon en verder was alles wa ze zag : lappen en sluiers en doeken. „Da's 'n Oostersche,” zee d'n Fielp, onzen bakker, veurzitter van de Mikkers. Maar ze versting kollesaal goed Ulvenhoutsch. D'n bakker moes eerst. Hij moes z'n haand opendoen en daar keek juffrouw Lapkes toen in.

„U zal eene reis maagken ober, ober. . . .”

„Zeg maar w a t e r,” riep d'n Tiest. Ze kon nie op „water” komen, ziede! „Wa veur water?” vroeg d'n bakker. „Schoon water,” zee ik. En juffrouw Sluiers knikte. „Sjeunes wasser,” mompelde ze. „Da's vast nie op de Berdasche Singels, bakker,” veurspelde d'n Tiest, „waar de vischkes geregeld in 'n kippeflauwte leggen van d'n staank.”

„Er komt eene brief — ver, ver,” — en ze keek mee d'r oogen heel wijd weg.

„Gij zult op uwe lebensweg eenen sjwarte frou ontmoeten en die moes gij aus den weg gejen!” „Da kan nie meer,” zuchtte d'n bakker, „me zijn al zeuvenendartig jaren getrouwd.” „Ge zouw 't thuis 's veur kunnen stellen,” suste d'n Tiest, „ge kun nooit weten, bakker!”

Toen was de beurt aan Tieste.

Stijf hield ie z'n knüst immekare. Maar madammeke Lapkes peuterde aan z'n vingers en zee: „hopen; hopendoen, mesjeu.”

Toen dee mesjeu z'n haandje open en lag daar 'n pruim tabak op te wasemen zoo groot as 'n kiepei.

De juffer pakte-n-er nèt in en toen sprak ze nog veul beter Ollaandsch as wij en zoo goed, zóó kundig, da'k 't allegaar nie op durf te schrijven, waar ze d'n Tiest veur uitgescholden heet!

Sodemaerel, wa-d-emmen gelachen. Gescheurd emmen me!

Alleen d'n Blaauwe sting er mee 'n gezicht bij of ie 'r niks van begreep. Of 't allemaal boven z'n blaauwe test gong; d'r niks mee te maken had.

En toen da frummes heesch van 't schellen was, toen ze niemeer kon, toen trok ze van benaauwdheid die lappen van d'r gezicht en as ze d'n Blaauwe dood had kunnen kijken, dan hadden we 'm op staanden voet nog motten afleggen!

„Hoor 's ier, medammeke,” zee toen d'n Tiest, „motte gij da 'nen mensch nouw zóó kwalek nemen dat 'r 'n vuiltje aan z'n haanden zit?” — D'n bakker pakte mee allebei z'n haanden z'nen buik vast en tranen liepen uit z'n ogskes van d'n lach. „Blaauwe,” proestte-n-ie, „schi toch uit, jong, ik klap zoowa-d-af!” Maar de Tiest gong kalmkes deur. „En nouw ik 't goed zie” — en toen boog ie naar 't waarzegsterke-n-over, „nouw zou 'k oew aanraaien, juffrouw, om oew eigen's te laten scheren. Da kneveltje, ollee, da ga genogt, maar oewen baard mot 'r toch af laten doen!” Wat ie nog meer gezeed hee, mag d'n duvel weten, waant toen zijn me d'r, kronkelend van 't lachen, maar uitgegaan. 'n Oogenblikke later kwam de Tiest naar buiten, mee 't wefke achter 'm aan; waar ze 'm allemaal nie veur uitgemokt hee — 't is nie te geleuven, maar ginnen kermisganger was 'r die 't snapte; waant da blaauw merakel sting er mee 'n tevrejen en lollig gezicht bij, of 't hum allemaal nikske aangong.

„Ziezoo,” zee-t-ie, toen juffer Koffiedrab weer naar binnen was, „da nummer emmen ok weer g'ad, mannen! En nouw kunnen mijn alle dikke, dunne, kleine, groote en waarzeggende aartiesten gestolen worren — 'k stel veur 'n paar steuvige pintekes te gaan vatten, waant ik starf van d'n dorst!”

't Veurstel wier bij akklamasie aangenomen en

toen zijn me naar de „Bellevuu” gegaan en emmen daar 'n leut g'ad da me dorst kregen van de pilskes.

De Fielp kreeg 'nen kop as 'nen laampion. Hij blonk! Z'n ogskes wieren net knoopsgotjes en gongen schuil deur z'n kollesale waangen, die glommen lijk 't gloeiend potje van m'n plattebuis. Druppels zweet, as knikkers, glipten over z'n kalen test. Ik veur mijn, 'k ad 't ok benaauwd gekregen. M'n emmeke plakte aan m'nen bast. Aan d'n Tiest was zoo aan den buitenkaant nikske te bespeuren. Dieën laangen, uitgedroogden sjandoedel, die kan ieveraans teugen. Vefstig jaren is ie — en vrijgezel — maar ginnen jongkaerel die 't teugen hum uithoudt. Eén stuk pees. En as ie z'n pilske weer naar binnen klokken liet, deur z'nen laangen, schralen nek, begroeid mee van die rosse pluuskes lijk 'n vèrken, dan rolde dieën adamsappel deur z'n strot, as d'n rooie op de buljart in „de Gouwe”.

Z'n lokken stingen overènd as 'nen haandveger en z'n petje plakte teugen z'n achterhoofd of 't er aan vastgegroeid zat.

Olleen z'n oogen verraaiden de boel.

Lichtgrijs van kleur, zwemmend tusschen die rossige ooghorkes en wegschuilend onder z'n taandenborstel-wenkbraauwen, stingen ze nog wateriger as anders.

„Olee, mannen,” zee-t-ie, „me gaan nog 'n bietje schieten in de pepkesschieterij. Zijn wij de Mikkers of zijn me de Mikkers nie!”

„Wij zijn de Mikkers!” kwekte d'n Fielp dat de Bellevuu te schudden stong: „wij emmen de roos aan 'n touwke zitten! Wij schieten heel de kompetiesie naar z'n ouwe...” „Hui hui hui, Fielp,” waarschouwde-n-ik en 'k gooide-n-'m't lestekwakske pils in z'nen laampion, „netjes blijven, Vuurtoren!” „'t Is toch zondeveurgot,” murmereerde d'n Blaauwe: „om da kùstelijke nat in da bakhuis te

gooien," en onderwijl poetste d'n bakker z'n eigen weer op.

Nouw — me zijn gaan schieten ! Goeienmèrgen, wa 'n schandaal. D'r sting 'n pop in die tent, 'nen soortement Franschen tamboer. En as ge die goed trof, begon ie te roffelen. De Tiest, Keizer van de Mikkers — in Noord- of Zuid-Brabaant, teugen hum kan niemaand overweg ; teugen hum is Willem Tell nog maar n'en grooten prutserd, waant d'n Blaauwe schiet ginnen appel in tweeën — ollee, die schiet 'n vlieg aan flarren — maar den Blaauwe dan, die mokte-n-er niks van ! Niks ! Gin salla-maander ! „Blaauwe," foeterde-n-ik, „gif ier da geweer ; ge sta veur schandaal van heel de klup. Gif op, dan zal ik dieën houteren Klaas aan 't roffelen helpen !"

„Dieën houteren Klàààss ?" — lispelde d'n Tiest, „maar ziede dan nie, Dré, dat 'r twee naast mekare staan ? En d'n linksche wil 'k emmen ; die zal roffelen tot ie de roffelkramp in z'n schouwerblaren krijgt. . . ." en pang ! — daar schoot ie weer op 'n manier of de roos 'nen verhuiswagen was !

D'n Fielp scheurde. „Hou me vast," kreet-ie en meteen sloeg ie dubbel over de toonbank van de schiettent en lag ie mee z'n derrière, zoo groot as 'n tafelblad, naar 't volk.

„Nouw of nooit," riep d'n Tiest wild, „as da gin roos wordt meugen ze me keizer-àf maken," en hij richtte-n-'t gewirke op d'n bakker z'n. . . . eh „tafelblad", za'k maar zeggen. D'n baas van de schutterskraam kwam er sjuust op tijd tusschen, maar aandere. . . . „Awèl, gin malhurkes maken, menierke," zee-t-ie. Toen knipte-n-ie 'n ogske naar mijn en zee teugen d'n Tiest : „Olee, menierke, tenez ! Ge leg-d-aan op d'n liensche en baaigot, ge zul zien asdat de rechtsche gaat roffelen, zulle !" De Tiest mikte, mikte — zwaaide zo'n bietske-n-op

z'n laange beenen, mikte nog 's en sjuust toen z'n gewirke heelegaar de tent was uitgezwaaid — d'n Blaauwe viel bekaanst om, — toen.... toen begon d'n tamboer te roffelen, te roffelen, da-d-et 'n lieve lust was!

Nòg had de Tiest nie afgevuurd, maar mee 'n gezicht of ie d'n slag van Waterloow gewonnen had, zee-t-ie : „Astebliedt ! Zóó motte schieten !”

Nondekèès, ik docht da'k brook. En d'n Fielp ! Die gong, om alle ongelukken te veurkomen, zoolaanck maar op 't blaauwe stoepke zitten — en pèers van 't lachen steunde-n-ie : „Sjisservama-raante !” Lol da me g'ad emmen — ! Gelachen ! M'n kakementen dejen 'r pijn van.

En as 'k teugeswoorig d'n bakker van achteren zie, dan — ollee dan zie 'k d'n Tiest weer mikken en ruuk de oliekoeken.

III.

Het vèrken zat in de kuip.

't Liep naar 't Kerstfiest. En 'k gong 's bij d'n Blaauwe-n-aan, om 'm te gaan vragen ok deus jaar weer 's 'n stalleke van Betteljèm veur me immekaar te prutsen. De beeldekes, zooas de drie Keuningen, d'n ezel, Josep, Maria en 't Kindeke in 't kribbeke, ha'k allemaal zelvvers. 'n Piekfijn lichtend sterreke-n-ok nog wel. Trui had de bullen goed bewaard. Alles in krantenpampier gedraaid, toen in 'n ouw hoiendoske gedaan en 't zoo in de kast op 't opkamerke gezet. Maar 't stalleke was „versleten”, za'k maar zeggen. Daar was in d'n loop van 't jaar iets zwaars op terechte gekomen en zodoende was er gin span meer van heel gebleven.

't Zal zoowa-d-'n uur of zeuven in d'n avond zijn gewiest, toen 'k bij d'n Tiest binnenviel, op z'n „Kasteel”, zooas ie z'n huiske noemt. Hij woont 'n ènd van me af. Om 't precieskes te zeggen: teugen 't Ulvenhoutsche bosch aan.

„Koest, Kùster,” suste-n-ik teugen z'nen hond op z'n erft, „goei volk!”

„Kùster” hiet da beest. Da's weer iets van d'n Blaauwe. En hij heet 'm zoo gedoopt, omdat ie sprekend op Krist Stoffers lijkt, volgens d'n Tiest. „Kek maar,” zee-t-ie 'nen keer: „dezelfde-n-uitgestreken moel en net zukke krielekes-van-ogskes as d'n Krist en as ie wa krijgt, dan lekt ie net iender laanks z'nen bek as d'n Krist da kan doen.” Affijn!

As d'n Blaauwe-n-'t zeet, ollee dan maar. —

Küster hiew z'nen bek en ik naar binnen. Maar da's gaaower gezeed as gedaan, waant die deur van d'n Blaauwe-n-is al net zo'n aarig dink as d'n baas zelve. Klemmen as de pee en as ge ze op 't lest nog 's 'n goeie opsallemaander gift, dan tuimelde gelijk, perdoes, 't midden van de kamer in en meestal over 'nen ouwen vrekten stoel en 'n eigengemokte houteren baank, die-t-ie „de kanne-pee” noemt.

„Ok goeienavond,” zee d'n Blaauwe doodgemoe-dereerd : „maak 't oew gemakkelijk op de kannepee, Dré, 'k mot efkes 'n paar knoopen aan m'n broek zetten.”

Hij sting in z'n rooie onderbroek over de tafel gebogen, onder 't lichtkringeske van de staande laamp.

„Lop naar de schaans,” lachte-n-ik, „doe-de da mee 'nen spijker en 'nen hamer, Blaauwe ?”

„Da zijn vrijgezellenknoopen,” zee-t-ie en pats! — daar sloeg ie d'n spijker deur d'n broeksband in de tafel. Toen nog 's en nog 's en toen zette-n-ie drie dubbele knoopen, die inmekare drukten deur de geslagen gotjes en trok z'n broek weer aan. Mee 'nen open mond ha'k da ge-kleermaker af zitten kijken.

„Ziezoo,” zuchtte-n-ie, „'k ben weer gerippereerd” en onderwijle nam ie 'nen dikken tak, sloeg die op d'n raand van de tafel in drieën en kwatste-n-'m onder de schouw, dat de vonkskes opspetterden en grimassen spookten op de gekalkte muren.

„Tiest, da ge gin vrouw zuukt, jonk,” raaide-n-ik 'm aan, „stoppen ?” — en ik prizzeteerde-n-'m m'n builtje tabak. En terwijl ie 't pepke uit z'n broekzak haalde en kalm stoppen gong, zee-t-ie : „jäh !” Toen smakte-n-ie 't pepke-n-aan, boven de staande laamp en zee : „jäh ! Goeie tabak.”

„k Zeg da ge gin vrouw zuukt, zeg ik,” herhaalde-n-ik.

„'n Vrouw ? !” — zee-t-ie op 'n manier asof ie haardop docht: „Mja”, en meteen gong ie op tafel zitten, mee eenen voet op d'n vloer steunend, pakte de harmonika van d'n muur en zee: „Me zullen d'n radejoow 's aanzetten, Dré; wa geven ze vanavond ?”

„Cèrmen.”

„Dan Cèrmen,” besloot ie en 'n half uur laank hé'k op „de sofa” zitten genieten van d'n Tiest z'nen opera-muziek, die hij uit die trekpiano haalde, zoo schoon, zoo prachtig, da'k er 'nen aanderen mensch van wier.

„Tiest, waar haalde-t-vandaan, jonk !” zee ik vol bewonderink.

„Niks aan, ga vaneiges,” antwoordde-n-ie onverschillig en zoog toen z'n pepke weer aan boven de laamp en de roetstukskes dwèrelden in 't laamplicht.

„Thuis alles kits ?” — vroeg ie, om mijn te herinderen aan m'n doel, denk 'k.

En toen heb ik 'm gevraagd 't stalleke te timmeren veur me. „Da worren weer gezellige dagen, Tiest,” veurspelde-n-ik.

„Zoo !” — zee-t-ie kortaf en beet op z'n pepke.

Toen keken me mekaar 's laank aan.

Maar d'n Blaauwe keek, geleuf ik, zonder te zien. Groot en 'n bietske dof stèerden z'n zwem-oogen luanks mijn henen. En toen keek ie of ie me nouw pus goed zag en lachte: „'n Vrouw ! D'n Blaauwe mee 'nen hoogen hoed op z'n test en 'n blommeke in z'nen jas naar 't gemeentehuis,” en hij lachte mee 'n kabaal da Kùster op d'n erft begos te blaffen. 'k Sting op. „Zeg ze thuis gedag, Dré,” lachte-n-ie, „'k mot de vèrkens nog efkes verzürgen. Hou-d-ow !”

„Denkt om 't stalleke, Tiest !”

„Kom-d-in orde, maf ze !”
„Sloppèl !”

Onderweuge zag 'k de sterrekes heel hoog in de donker-klare locht staan tintelen. 'n Noordoosterke snee me deur m'nen duffel. Haard klonken m'n klompen op de keien in d'n kouwen grond en onder 't blaauwig licht van 't maantje slingerde d'n weg zulverig deur 't dùrp, zooas ie glinsterde van d'n vorst. 'Nen avond om uren te stappen in 't blij veuruitzicht van 't komend fiest.

Maar ok om gaauw naar huis te gaan en mee Trui te bedisselen wat er allemaal gebeuren moest en klaargemokt veur al die schoone dagen op 't end van 't jaar. Waant op d'n hof is 't dieën tijd nie druk.

Op d'n dag de biesten wa na-loopen mee 't voeier, dat d'n gosgaanschelijken dag te koken hangt boven 't vuur in 't mooshuis ; 's mergens netuurlijk mee d'n gruuntenwagel de klaanten laanks — da gaat 't heele jaar zoo z'nen gaank — nouw en dan wa-d-hout kappen in de schuur veur de plattebuis en 't vuur in 't achterhuis — affijn — zo'n bietje d'n dag om-keutelen. En dan zijde weer blij as er zoo wa te doen valt mee al die fiestdagen. In 't bosch ha'k 'n schoon, 'n raank spits mastenbomke afgezaagd op d'n dag en daar moes eerst 'n steuvig kruisvoetje onder gemokt worren. 'k Stapte dus gaauw over d'n verlaten steenweg om da werkske dieën avond nog 's gezellig op te knappen. Waant 'n stalleke alleen, ollee, da's zoo nakend ! Daar heurt 'n kerstbomke mee braandende kerskens achter. 'n Bomke, besprenkeld mee da glaanzende poeier, waar 't daansende licht van de kleurige kerskens teugen aan spettert, dat er duuzenden sterrekes, van speldeknopkes-grotte, te fonkelen staan in 't geurend sparregruun.

'k Zag 't heele fiest al veur me.

'k Zag ons allemaal zitten, beschenen deur 't vuur van de plattebuis waar de kan mee koffie op te geuren stong. 'k Zag d'n boom z'nen reuzenschaduw al daansen op d'n witten kalkmuur en 't licht van kerskens staan glaanzen as zonnekes, die schenen in d'ogskes van d'n kleinen Dré. 'k Zag de schaduws staan speulen in 't heilige stalleke, ah! — ik róók 't hooi waar 't Kindeke-n-in 't kribke op kwam te leggen.

'k Zag deur 't raam, onder d'n lantèèrn de kieners mee d'r laampionnekes over d'n weg gaan en 'k heurde de liedekes al, die ze zongen. „De berderkes lagen bij nahahachte . . .” en dik zag 'k de asemkes daampen in d'n kouwen avond.

't Was 'n plazerige waandeling over dieën maanbeschenen weg, maar toen 'k binnenkwam en de wermte in m'n gezicht kroelde — toen 'k Trui onder 't laamplicht bij de plattebuis, waarop d'r bakske koffie stong, de sokken zag stoppen — toen trok ik gaauw m'nen duffel uit en was weer blij in m'n veilig, wèrm gedoeike te zijn. „Wa breng-d-'nen kouw mee,” huiverde Trui, „was d'n Blaauwe thuis? Ok 'n bakske?” — en ze slefte in d'r klompen om in te gaan schenken.

En mee da ze d'n Blaauwe noemde, zag ik 'm weer doende op z'n „Kasteel”. 'k Zag 'm in z'n roodgekleurde onderbroek onder de walmende laamp staan, mee d'n hamer en 'nen vijfduimer knopen aan z'n broek zetten en 'k moes toch efkes lachen. „Wa sta-de mee oewen kop te schudden en wa-d-is-'t-er te lachen?” — snapte Trui.

„Om dieën Tiest,” zee ik. „Ge wit soms nie of ge lachen mot om dieën kwiebus of da ge eigentlijk nog mee 'm te doen mot emmen,” en 'k vertelde wa'k in da-d-haalf uurke allemaal bij d'n Blaauwe beleefd had.

„'t Is 'n dwaallicht!” — stelde Trui vast : „zoo zie-d-'s wa-d-'nen man eigenlijk zonder 'n goeie vrouw is ! Nikske meer en nikske minder as 'nen stakkerd !”

Da gong me te ver.

„Heur 's ier, Trui,” antwoordde-n-ik: „'k geef oew grif toe, da 'nen man mee 'n goeie vrouw beter af is, dan 'nen man-alleen, maar mee 'n goeie vrouw, ee — !” en toen keek ik ze, onder deur m'n wenkbraauwen, 's effekes in d'r zwarte ogskes, die soms pieken van vurigheid.

„Zoow,” zee ze : „zoowzoo !” en ze zette mee veul lawijt de koffiekkan weer op de plattebuis : „zoowzoo !” Toen kwam ze veur me staan, kneep d'r ogskes 'n bietje dicht, snoof d'r neus op mee 'n gerucht of de kraant scheurde, zette d'r haanden in d'r zij en vroeg laankzaam en afgemeten : „vertel 's op, wa — mankeert 'r — aan — mijn ?” En toen in éénen ratel : „da lopt dieën tiep mee kommekes koffie achter z'n gat, zit ik m'n oogen te verknoeien op menier z'n sokken-mee-knollen-van-gaten, hoe krijg-de ze toch elke week zoo kepôt ? Da zwoegt van d'n vruugen mergen tot d'n la —” Toen keerde-n-ik m'n eigen om naar de achterdeur om 't mastenbomke te gaan halen, maar ze ging wéér vlak veur me staan : „tot d'n laten avond zeg ik,” en ze sloeg mee d'ren vùst in d'r haand da-d-et van molligheid allemaal kwatste ; „wa-d-is-'t-er op mijn te zeggen, ondaankbaren vent ?”

„'t Is op 't „Kasteel” heel wa rustiger veur 'nen man,” gooide-n-ik ze veur d'r voeten : „en as gij over 'n goeie vrouw sprikt, dan zal ik daar 't mijne ok van zeggen. Altij die plùmkes in oew eigen gat te steken, doe ik da soms ; heb ik 't altij over 'nen goeien man ?” En Trui lachte of ze bedoelde : hij is nie wijzer, pakte d'r bolleke sjet en sokken weer op en gong naar d'ren stoel terug.

„Ochèrm!” zuchtte ze toen teugen d'r eigen.
'k Gong m'n bomke uit de schuur halen, 'n zaag
en 'n paar blokskes en gong op d'n vloer zitten te
zagen en te timmeren.

„Mokt ie 't?” vroeg Trui ineens.

„Wie mokt ie 't? Wa mokt ie 't?” foeterde-n-ik
of ik ze nie begreep en 'k timmerde deur of 't aan-
genomen werk was.

„'t Kerststalleke,” kwekte ze!

Toen sloeg Blek aan, op d'n erft.

„Stil,” commedeerde Trui, „daar is volk.” Meteen
heurden me laanks 't raam: „Tuttut Blek, goei
hondje horre, hij is braaf,” en Blek wier over z'nen
kop geaaid; da konnen me heuren aan z'n vrinde-
lijk gebrom.

„Da's kennis,” flüsterde Trui en ze knikte mee
d'ren kop d'n kaant van d'n erft op: „'k geleuf....”

'k Zat sjuust mee m'n mes de blokken van 't
kruisvoetje 'n bietje glad te „schaven”, toen 'r
geklopt wier en de klink van de deur opgelicht.
„Zie-de wel, net as 'k docht,” zee ze weer: „Menier
Pustoor!”

„Hoe later op d'n avond, hoe schonder volk,”
riep Trui vriendelijk, veraanderd as 'n blad aan
'nen boom: „kom binnen, menier Pustoor, 't is
ier beter as buiten!”

„Goeienavond, menier Pustoor,” zee ik en stong
op van den vloer en sloeg de spaanderkes van m'n
brock, „ga zitten,” en ik zette 'nen gemakkelijken,
rieten zürgstoel veur 'm bij de plattebuis.

„Goeienavond samen,” zee-'t-ie mee z'n heesch,
vriendelijk piepstemmeke, „mokt gin druktes veur
mijn en blijf maar aan d'n gaank, Dré; 'k zie da ge
veur d'n Kerssemus aan 't zurgen bent; goed ge-
raaien?” — en onderwijl wikkelde-n-ie z'nen
grooten, zwarten, gebreiden das van z'nen nek,
vouwde-n-'m op en lee 'm op tafel.

„Geraaien !” lachte-n-ik.

„Bakske koffie ?” — vroeg Trui.

„Gère,” zee-t-ie en toen vreef ie z'n kleine, witte haandjes, die wa krom staan van d'n ouwerdom.

„'t Wintert knapkes, menschen, maar ier is 't lekker, horre,” en 'k zag z'n knie-kes trillen van de kouw.

„En waar denkte da'k veur gekomen ben ?” — vroeg ie, toen ie z'n kommeke leeg-geslurpt had en bekomen was van d'n èremoei.

Terwijl kwam Trui mee m'n kisje vorstenlaanders aandragen. „Om te zeggen,” knipte-n-ik mee 'n ogske, „dat d'n ham al op is !” En hij lachte dat ie hoesten moest. Da zit zóó in mekaar : 't verken was kollesaal meegefallen. En nouw de kienders alle-gaar de deur uit zijn, hadden we 'r veuls te veul aan. Toen hè'k ons pusterke getracteerd op 'nen bil.

„Olee, menier pustoor,” ha'k gezeed g'ad, „doe-d-oewen kanus nouw maar 's goed en gift er nouw nikske van weg, ee ! Ge mot nie baang zijn da ge te dik wordt ; de hemelpoorten zijn wijd genogt om jouw deur te laten, al weegde honderd kiloos !” „Tuttuttut,” had ie geschaterd, en net had ie willen zeggen da'k te haard had deurgeslagen, da'k zooiets toch niet doen moog, toen ie 'n lachbui kreeg, da'k naar Mie in de keuken was gegaan veur 'n glaske water.

„Ge zij-d-'nen biest,” zee-t-ie, zoogaauw as ie bijgekomen was, „en ik geleuf Dré, da gij denkt dat d'n hemel zooiets is as de „Gouwen Koei”.

„Om oew de waarheid te zeggen, menier pustoor,” ha'k teruggekwatst, „as ie net zoo gezellig is as onze „Gouwen Koei”, olee, dan hoop ik 'r vast stamgast te worren, jonk !” „En nouw d'r uit,” had pustoor gegierd : „as ik jouw oewen gaank lot gaan, dan mokte van den heiligen Jozef nog 'nen kastelein.”

En daar docht ie nog aan, — ikke daarveur ok — vandaar dat ie weer in d'n lach schoot, toen 'k weer op dieën ham zinspulde.

„Neeë,” zee-t-ie, „om oew de waarheid te zeggen, Dré, 'k ben d'r bekaanst nog nie aangewist, aan dieën kùstelijken ham, maar 'k wouw oew 's gevraagd emmen g'ad, 'n haandje te helpen aan m'nen Kerststal veur ons kerkske. En nou 'k zie da ge toch aan d'n gaank bent... ?” en lachend wees ie naar de rommel op d'n vloer.

„Wa mot er aan gebeuren ? Laten me 't daar eerst 's over emmen,” zee ik, „waant in 't timmervak ben 'k ginnen heksenmeester, horre !” 't Kwam dan allemaal ier op teneer, da Mie de beelden schoon geschuurd had en d'n zwarten koning d'r nogal wittekes van afgekomen was. „Geschrokken van Mie toch nie ?” — vroeg ik, en hij lachte weer, waant hij wit sodemekajers-goed, da'k van dieën protsmakert-van-'n-huishoudster-van-'m nie veul emmen mot ! En verders zou 't stalleke wa bijgetimmerd motten worren. Da was zutjesaan in verval gekomen.

„Menier pustoer,” zee ik : „oew segaar is uit, hier is 'n luciferke, maar veur da timmerwerk za'k naar m'nen kammeraad, d'n Blaauwe, gaan. As ik 'm da vraag en zeg asda-d-et veur jouw is, dan doct ie da zekers !”

Hij stak z'n segaar aan en keek over 't vlammeke naar mijn en ik vuulde wat ie docht....

„D'n Blaauwe, d'n Blaauwe,” snerpte Trui, „du's zo'nen eigenaarigen zigeunder om...” „Stopte gij nouw maar sokken,” viel ik 'r in de rede, waant ze motten bij mijn van d'n Blaauwe afblijven !

En om d'n knoop deur te hakken zee 'k maar : „Waarom nimde Verbunt, d'n timmerman, nie in d'n erm ?” En net as ik docht : — „da wordt te duur,” zuchtte-n-ie. „Ge begrèpt, ik kan dieën

mensch mee 't oog op z'n zwaar huishouwen, nie op 'n koopke laten werken en veul kan 'k nie missen, Dré! 't Is winter — 'k mot om m'n èrme prochianen denken, jonk! 'n Zakske kolen hier, 'n dekentje daar, affijn, ge wit da genogt!"

Ik sting op, klopte-n-'m op z'nen schouwer en zee: „Lot 't nouw aan mijn over, menier pustoor, dan zulde gij 's zien hoe schoon 't Kindeke in de Kerst-mis in z'n kribbeke leet. Dieën zwarten koning zal ik wel bij-potlooien maar 't stalleke, daar zurgt d'n Tiest veur. Da's 'nen doodgoeien kaerel, maar ge mot 'm kennen!" „'k Wil nikske gin kwaad van 'm zeggen horre," schrok ie 'n bietje, „ge mot me goed begripen, Dré! Hij is lest zelvrs bij me gewiest, maar 't blijft onder ons, mee 'n haalf vèrken en da moes ergens bezùrgd worren, bij 'n weduwvrouwke, dat er haard veur zit, maar die mocht nie weten van wie 't kwam. En of ik er dus Stoffers mee op wouw knappen, vroeg d'n Tiest toen. As ik er maar op lette, da Stoffers 't wezenlijk wegbrocht en er nie eerst aan zou leggen te snijen," — en pustoor lachte mee rooie ogskes en schudde z'nen kop.

„Da-d-is ie nouw," riep ik, „in z'n volle lengte!"

„Menier pusto-oor?" fleemde Trui.

„Ja, Trui?"

„Nie om nuuwsgierig te zijn — eh — maare, toe zeg 's wie da weduwvrouwke was....?"

De pustoor blies 'nen wolk rook uit z'n segaar da ge 'm nie meer zien kon.

„Nie zeggen horre," kwam ik tusschenbeie.

Toen stong menier pustoor weer op, wikkelde z'n eigen weer in z'nen das da ge niks van 'm zag as z'n nuske en onderwijle prebeerde Trui, achter zijnen rug, mijn omver te kijken.

„Nouw menschen," zee-t-ie: „da's afgesproken,

Dré? Wel te rusten en da ge bedaankt zijt veur oew bakske koffie, da witte, Trui."

't Was efkens stil, toen da brave manneke weg was.

„Ruimt d'n rommel nouw maar op, me gaan naar bed," zee Trui — en negen harde slagen van de stèèrtklok sloegen teugen de muren aan. En toen me op bed laggen, gaf ze me 'nen douw in m'nen rug en foeterde: „Had daarstraks oewen kop g'ouwen dan had ie vast gezeed, wie 't was!"

„Wie was?"

„Wiewas, wiewas! D'n Blaauwe z'n weduwvrouwke netuurlijk!"

„Mensch, wa ga-g-et oew aan?" vroeg ik lastig: „sloppèl!"

IV.

Zuute dagen waren 't, die leste van 't jaar.
Van die geheimzinnige dagen da-d-ons lieven-
eerke bij oew te logeeren is. Dan is alles fiest!

Wa ge ziet, wa ge pruuft, wa ge denkt, wa ge
vuult — 't is allegaar even leutig en plazaant.
Dan staat 'r 'n onzichtbaar zonneke in oew huis,
zoo da-d-alles glaanst en straalt as de veldblom-
mekes in 't veurjaarsgruune gras. Dan is d'n hof-
lijk 'n bagijnhofke-op-z'n-Zondagsch, in volle veur-
jaarszon. Dan is — dan is — ik weet 't gatvernolle
nie hoe 't dan is, maar dan bende gelukkig om alles
en niks, as 'n kindeke om 'n dooie musch.

Dan — dan is 't thuis „Gouwen Koei”; meer
kan 'k er nie van zeggen.

De Kerstdagen waren o, zoo schoon gewiest!
Alles was bestig veur mekaar gekomen.

Ons eigen stalleke was weer schonder as 't ver-
lejen jaar en nog sting 't daar in 'n hoekske in stille
pracht ons allemaal zoo nouw en dan 's gelukkig
te maken.

Waant as ge deur oewen geregelden beslommering
's efkes vergeten zou, da ge leefde in 't end van 't
jaar, mee al die schoone dagen van Kerstmis, Ouwe
en Nuuwe, dan lachte daar 't Kindeke Jezus, mee
z'n uitgespreide èrmkes, as 'n kindeke da kraaide
van plazier. Dan wier 't daarbinnen weer wèim
in oew, of 't zonneke op oewen kiel te schijnen sting,
en dan lachte zoo stillekes, heel stillekes efkes mee.

Ja, netuurlijk, dan is onslievenerke bij oew thuis.
Op oew eigen gedoeike. —

't Was allemaal geluk en fiest.

En in 't kerkske! Ollee, wa wàs ie veur d'n bakker.

Hij had 't piekfijn opgeknappt, d'n Blaauwe.

„Tiest,” ha'k gezeed, „menier pustoor zit in d'n knoop en daar motte gij 'm uithalen!” En toen had d'n Blaauwe één oog dichtgeknepen en nikske gezeed en mee z'n aander oog mijn aangekeken of ie zeggen wou: is d'n Blaauwe nouw in de waereld geschupt om pustoors uit d'n knoop te friemelen?

„Kek 's,” gong ik deur of ik niks merkte: „hij is bij ons thuis gewiest en toen emmen 't over jouw g'ad!” — en ik keek 'm straf aan.

Ineens gong ie recht staan en zee: „en verder? Ge staat er net bij as 'nen schoolmeester!”

„Ge mot nie schrikken, Blaauwe,” pestte-n-ik: „menier pustoor is 'nen besten mensch, die altij de goeie dingen vertelt....”

Toen kwam ie 'n stapke naar me toe, trok aan z'n neus, net of ze juukte — wat ie altij doet as-t er bij 'm van binnen wa broeit — en vroeg mee nadruk: „wa-d-is-t-er van mijn veur goeds te vertellen?”

„Nie veul!” — riep ik lachend en gaf 'm meteen 'nen stomp veur z'n buik, dat ie hikte, maar ondertusschen vuulde-n-ik hoe 't weduwvrouwke van-da-d-haalf-vèrken tusschen ons insting. Waant hoe dan ok — d'n Blaauwe keek me veuls te argwanend aan. Mooi zoo, docht ik, nouw hè'k oew onder m'n petje gevangen, jonk; gij hèt d'n pustoor mee da-d-haalf vèrken veur posteljon d'amoer laten speulen, nouw zulde gij z'nen Kerststal opkallefateren.

„As ge nouw eerst 'n aander bakkes trekt, Blaauwe,” zee ik, toen 'k uitgelachen was: „dan za'k oew persies vertellen hoe d'n vùrk aan d'n steel zit....”

„t Zal me benieuwen,” gromde d'n Tiest, en nonchelaant slingerde z'n pepke tusschen z'n taanden en krabbelde-n-ie deur z'n pinnekesdraadharen da-d-et allemaal knepperde.

„Menier pustoor is dan bij ons gewiest om mijn te vragen z'nen Kerststal wa-d-op te lappen ; die is kedujuk. Mie heet de beeldekes afgeschrobd, zóó da d'n zwarten koning 'nen moel ee gekregen as 'n vuil hemmeke, maar die neem ik veur m'n rekening. Die za'k wel boven de staande laamp houwen mee z'n gezicht. Ok zurg ik veur wa plaanten en blommen ; die haal ik bij de blommenboeren, maar van timmeren hè 'k gin verstajum, Blaauwe ! Da moeste gij nouw 's opknappen, ee !”

De Tiest zee niks. Rauschte deur z'n blaauwe stekels en spulde mee Kùster, die mee z'n veurpooten op den baas z'n knieën lag.

„Ge kun et nie weigeren, Tiest,” zee ik. „Ge wit ok wel, as d'n Pustoor 'nen mensch 'n plazier kan doen, dan doet ie 't ok ; dus — !”

Weer kneep ie z'n oogen 'n bietje dicht en piekten-r mee naar mijn.

Ik stak m'n pepke aan en keek straf naar 't vlammeke, waant van binnen lachte-n-'t in me, da'k schokte.

En onverwachts, m'n pepke viel er van uit m'nen mond, sprong d'n Blaauwe naar me toe, pakte me bij m'nen jas en zee : „gij wit wa !”

Kùster, ok geschrokken, blafte. Z'n haren stingen er van overènd.

„Af !” commandeerde d'n Tiest : „legge !” — maar mijn bleef ie vasthouden.

Toen pakte-n-ik z'nen knùst steuvig vast, dat ie z'n eigen nie ruuren kon, keek 'm deur z'n zielement en draaide zoolank aan z'nen pols dat ie op mijn plek kwam te zitten en ik teugenover 'm stond en toen zee ik : „Blaauwe, Tiest, wa ben-de

zenuwachtig vandaag, jongen? As ik wa zeg, dan zuukte 'r telkens wa-d-achter — is-'t-er soms iets?" en toen kneep ik nog wa steuvinger. Ge zult deur de mand, docht ik bij m'n eigen. „Olee, zijn wij veftig jaren kammeraad of nie; wa-d-is-t-er da jouw ampeteert?" Toen rukte-n-ie los, was in tweestrijd, wat ie doen of zeggen zouw, trok aan z'n neus, keek me aan en toen 'k docht da-d-et komen gong, zee-tie: „De moord van Raamsdonk!" — pakte z'nen monica en spulde da walske van: och, was ik maar dood, die ik liefheb die krijg ik toch nooit! Ik dee 'n paar paskes over z'nen vloer en Küster kroop bij 't vuur. En valsch, valsch da-d-et deur oew ingewaanden woelde, snee ie mee 'nen snuk 't walske af, expres om mijn te tempteeren en zee: „Inplak van da ge nouw oew bodschap veur menier pustoor komt doen, sta-de daar te daansen as 'n jonge meid mee 'nen ouwen kop; toe, vertel 's op nouw!"

En toen is 't veur mekaar gekomen.

„As 't heelegaar op is, da stalleke, za'k wel 'n heel nuuw maken," zee d'n Tiest, „'t is dan toch ok veur 't Kindeke," maar hij bedoelde: ons goei pusterke!

„Mag 'k 'm da zeggen, Tiest?"

„Niks," zee-t-ie. „Gij het niks te zeggen as: d'n Blaauwe zal d'n ouwen rommel komen halen en 't zooike rippereeren, basta!" En toen hee-t-ie 'nen stal gemokt! Zooas-'t-'r in heel Betteljem misschien nooit eenen gewiest is, zoow echt en zoow prachtig. Binten van dunne, rechte mastenbomkes; 'n dak van riet, wa deurgebogen van ouwerdom en mee 't mos ertusschen; 'n durke erin, da-d-haalf uit z'n hengsels hong en mee strooi weer was toegestopt; 'n kribbeke, heelegaar gemokt van rondhout op kruisvoetjes; ja zelfs 'nen haalven vliering had ie erin gemokt, waar 'n hoopke hooi

op lag. In de veurnomste kathedraal hee dieën Kerstmis nie zo'nen schoonen stal van Betteljem gestaan as bij ons.

„'k Ben d'r verlegen mee,” zee menier pustoor later: „wat hee dieën besten kaerel z'n eigen uitgesloofd, Dré! Wilde geleuven da'k er nie op uitgekeken koom? 'k Ben wel twintig keeren van de pastorie uit er naar gaan zien, deus week. 'k Zal de lichten 's aansteken!” Wa was 't schoon! 'n Heilige stilte, die oew pakte, hing er omhenen. We begonnen ongemerkt te flüsteren teugen mekaar. Toen ie 't licht weer uitdraaide, zee ie: „'k Eb veul stallekes gezien van m'n leven, maar zoow iets schoons — neeë, da nog nooit; gij?”

„Is da nouw ginnen gocie vent,” zee ik, en pustoor keek diep in gedachten d'n kaant van 't altaar uit en knikte mee z'n kopke, of 't te zwaar was veur z'n dunne nekske. Toen dribbelde-n-ie dieper de kerk in en ik gong weer naar buiten.

't Was venijnig koud. En, hoewel pas drie uren in d'n middag, begon 't al te donkeren. Hier en daar stingen de gordijnen mee 't lat dwars teugen de raamregels aan, zoo donker was 't al in de huizekens en ik zag er de gloeiend-rooie kachelpotjes schijnen deur 't dúster.

Heel ver weg botsten ijzeren wielenbaanden van 'nen boerewagel over d'n hardbevoren weg en 'k heurde aan d'n stap van 't pèèrd, da mee z'n linkerachterbeen 'n bietje slepte, da-d-et d'n Joep moest zijn, die daar gonk. Hij ree d'n akker in. De wielen knersten in de bevoren kèèrspoor. 'n Kraai wiekte weg en kratste scheuren in de dikgrijze locht, die laag neerhong over Ulvenhout. Stil, stil as 't was — om zelve te gaan peinzen.

De stilte nekte me zo'n bietje en toen docht ik ineens aan de schoone dagen die komen gingen en gong 'k effen binnen in de „Gouwe”. 't Was er

pikkedonker ok, maar 't vuur van de groote kolomkachel gaf 'nen rooien gloed aan heel de gelagkamer, waar ge de stukskes vuur uit d'n rooster kon heuren vallen in d'n gloeiend-rooien, ijzeren assiebak.

„Middag,” zee ik.

„Olee, d'n Dré!” — kwam 't van achter de hooge kachel vandaan. Daar lag de Tiest over twee stoelen, mee Kùster onder z'n beenen.

„Net is d'n Fieip nog even ier gewiest,” zee-d-'n Tiest en hij wees mee z'nen kop naar 'n paar versche brooien op de buljèrt, waar heel de „Gouwe” zoo lekker naar ruukte.

„Wa zal 't zijn, Blaauwe?” — presenteerde-n-ik.

„Potje bruin,” en mee dronk ie z'n leste klikske uit.

„'k Blijf nie laank meer, Dré,” gong ie verder en meteen schupte-n-ie d'n eenen stoel weg en gong rechtop zitten, „waant ik mot 's naar de biesten gaan kijken. 'k Ben al van elf uren ier,” en toen zag ik veur 't eerst z'nen kop in d'n schijn van 't vuur. Z'n ogskes waren klein van de wèrmte. „Triestig wirke,” zee-t-ie toen en zuchtte mee hikskes.

„Keb sjuust oewen stal gezien, Tiest! Sodeme-kajer, wa-d-'n schoon stuk werk is da. Wa-d-is d'n pustoor in z'n nopkes!”

„Jaa?” vroeg ie en z'n oogen glaansden effen in d'n vuurschijn.

„Hij is-t-'r gewoon verlegen mee, heet ie me ge-zeed; hij hee nog nooit zo'n prachtig stalleke van Betteljem gezien!”

„'t Is dus naar z'nen zin,” lachte d'n Blaauwe.

„Naar z'nen zin?” — riep ik, „hij is as 'n kind zoo gelukkig d'r mee en hee me alles laten zien, mee de lichtjes aan! En 'k mot zeggen, Tiest, 't is 'nen rijkdom van 'n stalleke! Drink nog 's uit!”

„Och ja,” zee-t-ie onverschillig, „onder 't werk

kreeg ik er plazer in en toen hè 'k er van gemokt wat 'r van zo'n dingske te maken is," — en toen mokte-n-ie 'n beweging mee z'n haand of ie zeggen wouw : en nouw wil 'k er niks meer van heuren — „ee Küster ?” streelde-n-ie z'nen hond !

't Was mee da-d-al wel veertien dagen van te veuren Kerstmis bij ons. Veul is er dan in orde te maken en 't is net : hoe minder of 'nen mensch te doen hee, hoe drukker of ie 't z'n eiges mokt. Om te beginnen moest eerst 't museum in orde gebrocht worren. Da's zooveul as ons beste kamer, 't selon , Trui d'r heiligdommeke, waar 'k nie aandere mag binnenkomen of ik mot eerst m'n klompen veur de deur zetten en m'n pepke op de schouw leggen. En omda'k m'n eigen zonder klompen en zonder pijp ààn, vuul as 'nen ginneraal zonder strepen in z'n broek, gaai ik maar zelden ons selon binnen. Of — 't mot haard noodig zijn, zooas toen 't geval was.

d'Amsterdammers zouwen weer komen. Dré en Lewieske mee de drie brakken : Dréke, Truike en Bartje, die toen 'n haalf jaar was. Da spanneke komt mee de Kerstdagen en Ouwe-en-Nuuwe altij naar huis. En omda-d-et pas Sundereklaas was gewiest, was ons museum weer verders aangevuld mee „de” schilderij van Dré-d'n-verver en zo'n geval mot ik altij heel seerjeus behaandelen, wil ik vree emmen en houwen mee heel m'n fermilie. En da was 'nen heelen kopzürg, da jaar, waant op de schilderij sting 'nen cirkel mee 'n paar schuinslopende lijnen en 'n ding da-d-op 'n blom geleek, maar zooas er nergeraans een groeit. En da moest allemaal, volgens Sundereklaas, „De Liefde” veurstellen ! 'k Had altij gedocht g'ad, da'k van de liefde nogal verstaum had, maar ier kon 'k toch gin touwke aan vastknoopen. Maar ollee, keb toen de

liefde netjes in 'n paar kraanten gepakt, in d'n gruntenwagel geleid, onder 't zeiltje — anders wier de liefde sleknet mee al 't kwaje weer van die dagen — en naar d'n lijstenmaker gebrocht. 'k Zee : „jong, zet daar nouw 's 'n schoon lijstje om en zet veural de schroefoogen op de goeie plek, da'k er nie da gesallemaander mee heb as verlejen jaar, da-d-et op z'nen kop haangt as m'nen zeun mee de Kerstdagen overkomt.”

'k Zocht toen 'n schoon caderke uit, zo'n ouwerwetsch gouwen lijstje, vol mee lofwerk-figuurkes, waarin hartjes en druiven en alderleie fruit in veurkomen en 'n kupidoowke mee 'n kokerke pijltjes zooda-d-et éénen bonk van liefde beloofde te worren. De lijstenmaker wou er eerst 'nen gladde zwarte lijst omhenen gemokt emmen, „waant 't was 'n modern stuk,” zee-t-ie, maar wie zet nouw de liefde in 'nen rouwraand. „Zoow,” zee ikke weer, „wa stel 't dan veur?” Toen hiew ie z'nen kop heel gewichtig schuins, stak z'n lippen 'n end veuruit of ie 'n kuske geven wou — en net docht ik : hij komt op d'n goeien weg — of verassereerde-n-ie mee 'nen smak van z'n tong : „mja, da's 't Recht !” Wat 'm natuurlijk in die kromme lijnen zat ! „Ge bent 'r neffen man,” lachte-n-ik 'm uit, „'t kan mischient nog wel 's 'n rechtszaak worren, maar veurloopig is 't nog nie verder as „de Liefde” ! Waant bekaanst alle liefdes eindigen veur de Rechtbank in 'n echtscheiding teugeswoorig. „Tjajaaaja,” beweerde-n-ie toen : „netuurlijk ! Meesterlijk !”

As 't zo'n meesterstuk is, docht ik, kan da-d-'n duur lijstje worren en dus zee ik maar gaauw : „En wa kost me nouw da caderke ?”

„Veertienguldenvijfenzeuwentig,” gaf ie op.

„Wit 't wel zeker ?” — vernukte-n-ik 'm : „kunde daar wel uit ? Is 't gin veertienguldennegenentachtig ?”

„Ninini, 't is wa 'k gezeed em,” zee-t-ie mee 'n ernst om ervan onder d'n indruk te geraken.

„Ge mot 't zelvvers maar weten,” zee ik, „ge krijgt ginnen cent meer, horre !”

't Was knap duur. Maar ollee, Trui was er weer mee kontènt en de liefde kost toch altij meer, as ge veuruit denkt ; zóóveul kan ik m'n eigen d'r nog wel van herinderen. Maar toen de Liefde in 't selon aan 'nen spijker hong, toen was er ginnen vierkaanten duim meer over aan de muren, om er ooit, bij leven en welzijn, 't pendaant, „De Echtscheiding” nog bij op te hangen. Waar 't, mee zó'n moderne Liefde, hapseluut op uit moes draaien. Maar as ik toch ooit had kunnen prakkizeeren, da'k op m'nen ouwen dag nog zo'n gedonder zou emmen mee de liefde ! — Lieve kripsaus, hou me vast.

Affijn, 't verliep allemaal heel bestig.

Aan 't gezicht van m'nen zeun begreep ik later wel dat tòch d'n rouwraand om 't schilderij had gemotten — 't is mee die mannen van de kunst altij net andersom as 'nen gewonen mensch denken zou — maar 't ding hong gelukkig goed en da was al 'nen heelen groote !

De locht hong vol van 't schoone fiest.

'k Had de fermilie wiesten af gaan halen van de statie mee ons sjees. En Bles draafde deur de kouw, dat d'n daamp van 'm afsloeg. Z'n spieren tikten onder de glaanzende huid van gezondheid. En lachend sloeg z'n gehinnik teugen de boomen aan van 't witte bosch, waar de wintersche stilte hing te knappen van de vorst. De kouwe, zuivere locht vloeide-n-as balsum in m'n longen, zóó lekker, zóó malsch, da'k 'r m'n pepke effen veur wegstak in m'nen borstzak.

De kouw viel in m'n maag en 'k kreeg er honger van. Zachtjes tikte-n-ik Bles mee m'n zwipke op

z'n kruis en me vlogen over de wegels. En van de twintig minuten die me te vroeg waren, mokte-n-ik gebruik om 'n lekker kommeke heete koffie in te slurpen in de wachtkamer, da'k van binnen ont-dooide.

As klokskes klonken de signaaltjes, buiten op 't kouwe perron, zoo helder. As uit fiestklokskes, mee zulveren klepeltjes, zoo sprongen de klaank-skens alle kanten op. En efkes later, toen dreunde d'n vloer van d'n komenden trein.

'k Vuulde kepleet m'n Amsterdammers naderen. M'n hart klopte-n-er 'n bietje vlugger van.

Ollee, da zijn van die schoone oogenblikkes, van die wèrme memèntjes, die ge nooit vergit. 't Zijn stukskes in oew leven, die altij even schoon zijn. Zoogood as-g-oew eerste timmerdoos van Sundere-klaas kreeg as da ge veur 't eerst grotvader wier. 't Zijn de blommekes in den korenakker die oew leven is! — 't Zijn de hemelsblaauwe korenblom-mekes tusschen 't gouwen graan; maar òk, de bloedrooie klaprozen laanks de kaanten.

Affijn — die Kerstdagen — 't was of ze weer veul schonder waren as alle veurige.

't Waren schóóne dagen, ja! En 't Kerstfiest..!

Toen 'k mee d'n kleinen Dré naar de nachtmis-gong — me deur de stilte van d'n winternacht hee-legaar nikske teugen mekaar zeeën en olleen 't geknoers van de voetstappen in d'n sneeuw te heuren was — de sterrekes om d'n kerketoren te pinkelen stingen en oew oogen nat wieren van de kouw, zoodat die sterrekes mee veul grootere stralen licht te pieken stingen in de stramkouwe locht — ja, toen was 't schonste oogenblikke stillekes aan 't komen. Fiestelijk luidden de klokskes over de witte wegels, over de hardbevrozen akkerlaanden de diepdüstere bosschen in.

En toen me in ons kerkske kwampen, waar de

wernte en d'n wierook ons teugensloeg ; waar de duzenden kerskes te flakkeren stingen dat de kerk van 't veule licht te wemelen sting, toen droop 'nen gouwen vloed van 't altaar af. En d'n Tiest z'n stalleke, da bij den ingaank stond, da drééf in 't veule licht. 'k Vuulde d'n kleinen Dré z'n kouwe knùstje efkes beven in m'n haand. Z'n vochtig' ogskes van de kouw, die glaansden op as vuurkes en groot keken die oogsterrekes naar me op, asof ie zeggen wouw : ge zee er niks te veul van, opa !

Ons pusterke dribbelde over d'n altaar, mee z'n zulveren kopke gebogen, en toen 't kinderen-koor daarboven 't Kerstlied zong of er engeltjes in de ruimte zweefden ; de bellekes op 't altaar rinkelden als veugelenmuziek en d'n urgel gong zwijgen — toen heel de kerk stil gong worren en d'n gong daar drie keer deinde — toen was 't allerschonste oogenblikke aangebroken....

De Kerstmis op z'n hogtepunt, waant toen sting heel de waereld op deuzen heiligen stond aan 't kribbeke van da doodèrme koninkske.

Dan zongen me allegaar, mee 'n hikske in ons stem mee 't koor en d'n dreunenden urgel in dieën stillen winternacht en ons pusterke sting gebogen onder 't gouwen kruis op z'nen sneeuwvitten kazuivel, asof 't oogenblik aan hum te machtig wier....

't Kindeke was geboren weer.

En 'k docht aan d'n Blaauwe z'n stalleke, daar achter in de kerk, waar 't Jezuskindeke mee open èrmkes in 't hooi te lachen lag asof 't leefde onder 't lichtspel van al de trillende kèèrsezonnekes.

En as de kerk uitgong, verdrongen de Ulvenhouters mekare om 't stalleke. 'n Bietje vreemd keken de oogen in al 't licht, nada ze zoolaank naar binnen gekeken hadden in da plechtig uur. 't Veuruitzicht van de pannen bakkend spek en heete koffie, 't veuruitzicht van al die fiestelijke dagen,

al die gevoelens hier aan 't kribbeke mokten de menschen gelukkig en goed. Blij as kinders, zoo stingen ze daar en over de koppen henen, daar zag 'k d'n langen Blaauwe gaan, z'n pepke stoppend, op weg naar z'n kasteel en Kùster.

„Dré,” flùsterde-n-ik, „krùpt 's deur de menschen henen en trekt d'n Blaauwe aan z'nen slip; ik koom!”

En 'n oogenblikke later, toen 'k 'm te pakken had, toen zee ik 'm: „Tiest, ga nouw mee, naar Truie, thuis staat de pan op 't vuur.”

„Zalig Kerstfiest!” — zee d'n Tiest, en 'k vuulde-n-'t eelt van z'n haanden in de mijne drukken.

„Zalig Kerstfiest, doe-d-et Blaauwe?”

„Dré, ik doei 't” en hij pakte d'n kleinen Dré op en zette-'n-'m op z'n schoùwers.

Me zeeën onderweuge niks meer, as: „'t Is schoon gewiest!” „Da-d-is 't!”

V.

De winter duurde laank, da jaar.
De slootjes laggen tot d'n bojem bevrozen.
't IJs wier vuil.

Al weken was 't ievers ééne ijsklomp en 't stof da vloog de wegels over. Veul menschen wieren ziek. En Trui, die nog nooit wa gemankeerd had, die lag mee rimmeltiek al ennigte dagen in de bedstee.

Ja, Februwarie is 'n kwaaiie maand.

En zooas dan op 't koollaand, waar laankzamerhaand kale leege plekken vallen in dieën tijd, van 't uit-doen van de kool, zoo vallen er, veural in die maand, altij leege plekken in oewen kring van goeie bekenden.... da ge zuutekesaan, mee 't ouwerworren, olleenig komt te staan, net as zo'nen krom vergroeiden kool mee 'n plakske sneeuw op oewen kop, op de stijve, bevroze èrde.

't Was echt Februwarie-wirke. As ik 's mergens opsting, zag alles zoo dunnekes-wit of d'n meulnèer z'n zakken opgelaaien had. Dan sting d'n notelèer heel stillekes te peinzen, zoo wittekesweg, in de stilte die er ieveraans hong onder de dunne, nog donkere lochten, waar 't maansikkeltje bleek, as mee 'n kouwen moeleke, in te drijven hong.

Haard was d'n bojem, waar dof m'n klompen teugen klotsten, waaronder de glas-achtige ijs-verstolde plaskes tot scherfkens knepperden en vergruzelden.

Straf stakken de vierkaante dakskes, die wit teugen de donkere locht plekten, af en lag m'nen crft daar in die witte stilte lijk 'n penteekeninkske in de schepping.

As altij — schoon was 't genogt daarbuiten, maar 't weer was verraderlijk veur mensch en dier.

Zooas gezeed : Trui was lillek ziek.

'n Paar dagen trug had z'al gezeed g'ad, mee 'n gezicht of ze 'nen kwak zuur geslikt had : „keb 't te pakken, Dré, ” en toen had ze mee d'r haanden achter in d'r lenden gesteund en gezucht : „oelala, dieën rug ! Hij doe me zoo zeer of 'k vannacht op 'nen zak èèrpels geslapen eb en as er da vandaag bij de wèrme plattebuis nie vanciges uittrekt, dan motte gij 'm vanavond, veur me gaan slapen, maar is vrijven mee slaai-olie”. 's Avonds zuchtte en piepte ze nog as 'nen ouwe stoomtram die teugen d'n wind òp-mot en hè'k 'm dus maar olie gegeven.

Nouw, 'k was er nie heelegaar gerust op. Trui klaagt nie gaauw. Nog nooit was er 'nen dokter aan d'r lijf gewiest. Nog nooit had zo'nen gast 'n dubbeltje aan d'r verdiend. Eén geneesmiddel hee ze en daar kuurt ze alles mee. As ze vier dagen nie naar 't húske is gewiest, of as ze twaalf keeren op één uur „mot” — in allebei de gevallen nimt ze 'n hekstra bakske troost — 'n kommeke koffie die ge snijjen kunt — waar ze dus mee „smeert” en mee „stopt” as 't er naauwt.

As de verkens 't best maken — heur afdeeling — dan nimt ze 'n bakske leut op d'n goeien gaank van zaken en as-'t-er eenen lee te kalegezichten, dan nim ze 'r eentje omda-d-et zoo broerd gaat.

Trui is net 'nen échten dokter. Die genezen alles mee hasperientjes of nierrooken en teugeswoorig nee oecuwthonger. Da ga min-of-meer op-en-neer nee de m o d e. En Trui, die de mode zou koud heb 'nen ijswafel, die mee 'n kaanten muts geboren

is en mee 'n kaanten muts-op eenmaal d'n hemel zal binnenstappen, Trui heet 'r eigen altij aan 't een en 't zelfste g'ouwen ; Trui werkt al d'r broerdigheid weg mee 'nen bak koffie.

En zodoende had 't me-n-al kollesaal verwonderd, da'k nie vrijven moest mee koffiedrab.

Maar ollee, 't was triest genogt ! —

'k Had ze dan gevreven mee slaaiolie, da ze naar gebakken eigenheimers rook, maar 't hielp allegaar niks. Da kouwke zat vast of 't er in geroest zat.

't Waren kwaaiie, sombere dagen !

'k Moes ieveraans tegelijk zijn. Op d'n erft, in de schuren, in de stallen, in 't huishouwen, bij de klaanten — 'k wier d'r kruisdol van. 't Valt nie mee as g'oewen meesterknecht mot missen in 't bedrijf en dan was 't nog wel slappen tijd, mee dieën strengen winter. Waant op de akkers was nikske aan te vangen. Die laggen daar zoo hard as bikkels.

't Was triest.

Veural de avonden, as ik in d'n donkere zat, da Trui maar goed zou kunnen slapen. Dan gong 'k zoo nouw en dan 's op m'n kousvoeten naar d'r kijken ; dan lag ze daar mee 'n gloeiend kopke, achter de beddegordijnen, te zweeten en te steunen.

Krist Stoffers ha'k al 'n kerske aan laten steken veur ons lievrouwke. 't Kostte me dan wel 'n paar kwartjes, maar ollee, in zo'n geval perbeerde van alles.

Oeh, 't was toch zoo ongezellig, 't wijf van d'n vloer !

Uren zat ik te mokken bij 't vuur, da me-n-oogen gongen pieken. Ja, dan gaat er zoo van alles deur oewen kop. As ge mee mekare al zo'n veertig jaren opgetrokken zijt — as ge as aap van tien jaren omtrent, al honderd strafregels opknapte, omda ge 'r éénen al z'n melktaandjes uit z'nen moel geslagen

had, omdat ie oew Trui-ke op de spulplots d'ren nek wou laten breken of aan d'r vlechtje getrokken had ; as ge mee mekare al aan 't vrijen was en op Zondaggemiddagen uren naast mekaar zat laankst 'n greppeltje in 't bosch zonder éénen mond open te doen ; as ge heel oew leven nie beter geweten hêt of ge heurde bij mekare, kèk — dan kun-d-oew eigen nie veurstellen, dat daar toch wel 's 'nen keer 'n end aan komen mot . . . en daar ga-de dan toch wel 's over prakkizeeren in zukke mementen van triestigheid.

Ge kunt dan mekare, as 'r gin vuultje aan de locht zit, wel 's uitschellen veur alles wa lillek is, maar as er dan ok maar 's 'n windje verkeerd veur 't gat zit, dan denkte 'r toch wel 's aan, da-d-alles zoo nie eeuwig blijven kan en dan kekte suffig naar d'n turf en d'n steenkool, die tot assie te vergaan leet, terwijl ge 'r oew eigen aan te wèrmen zit.

Jah, 't was 'nen ongezellige tijd.

Oew kommeke koffie smokt dan belange nie zoo lekker as ge 't zelvèrs zetten en inschenken mot, as da Trui 't veur oew neerzet. En as ik dan docht dat ie nie goed was klaargemokt, zee Trui : „ da was 'n goei bakske, Dré, da meugde meer doen, ” — zooda-d-et aan m'nen eigen smaak scheen te leggen. Gebakken spek ? Niks ! 'k Had m'nen buik al vol as 'k 't gebakken had. Botrammen ? Ok niks ! 'k Snee ze veuls te dik en de lol was-t-'r al heelegaar af, as ik ze op moest gaan eten. Waant as ge gewend zijt, da ze smakelijk en naar ouwe gewoonte veur oew kokkerd worren gezet, zooda ge niks aandèrs hoof te doen as 'n krúske-te-slaan en „aan te vallen”, kèk, dan kan gin mensch da werk zoo goed as Trui, die toen mee 'n paar vuurrooie wangen in bed te glócien lag van de koors. „Niks aan de kinders schrijven, ” had ze gekommedeerd. „'t Is maar 'n kouwke da'k er mee 'n sterk bakske wel uit zal

zweeten en dan maken ze d'r eigen maar ongerust veur niks. Zemmen genogt aan d'r eigen te stellen, Dré."

De kinders! Ochirrekes, da's 'n merakel mee Truie. 'k Geleuf as ze doodging, da ze 't d'r eigen kwalek nemen zou da ze d'r kinders da-d-aan moest doen! —

En wie ze ok nie missen konnen veur de menage? De verkens! Ik scheen nie zoo goed d'n slag te pakken t' emmen as Trui, om 't voeier klaar te maken. Of 't mot zijn, da ze aan heur gewend zijn.

As Trui mee d'n emmer voeier aankomt, die dan heel d'n erft in d'n wasem zet, dan staan die krulstèerten teugen mekaar aan te douwen, da-d-'t hok er van krokt.

Maar kwam ik 'r mee aan, in die dagen; gin sjaans! Ze bleven koestem in d'n blubber leggen en gaven gin cent sjoege. Wat dan ok zo'n broerde boel is — ge wit in oew eigen kot d'n weg nie. Eer ik koffie had gemalen, op-geschonken en in de kommekes gedaan, hà'k sjuust zeuvenendartig keeren deur m'n huis gedraaid as 'nen kakkerlak.

Weet ik op welke plaank in de kast d'n buil koffie altij leet? Waar de suikerpot uithangt? De kommekes, de lepeltjes? En as dan 't water kokte en alles klaar sting — dan moest ik weer alles overhoop halen om de koffiekkan te vinden. Meestal sting ze dan vlak veur m'n neus — maar 'm zien? — 't Was om kruisdol te worren, stapel!

As ik in die dagen d'n Blaauwe dan ok nie had g'ad, dan was 'k 't geworren ok.

'k Zat op een van die akelike avonden weer aan 't vuur — 't was knapkes koud buiten en 't maantje sting as opgepoetst aan de hooge strakke locht; 't glinsterde deur de kale takken van m'nen notelèer dat ie mee al z'n takskes as gegrift sting afgeschaduwd op m'nen achtergevel, terwijl z'n takskes allegaar aan éenen kaant leken bestrooid mee

zulverpoeier, asof 't daarachter 'n schoon vertesseltje was uit Duizend-en-eenen-Nacht — 't was dan knapkes koud en 'k zat te stoken as 'nen duvel uit de hel, mee de laamp uit, en de wèrmte sting om 't gloeiend-rooie potje te daansen as muggeskes in de zon, toen 'k in de stilte van d'n knappenden winteravond d'n Tiest over d'n erft heurde gaan, mee z'n groote, langzame passen. Hij klopte, waant hij docht da'k misschien al op bed lag, zee ie, omda-d-et zoo donker was en meteen keek ie d'n kaant van de bedstee uit, waar 'n kerske sting te braanden op de beddeplaank.

„Ochirrekes; Trui ziek?” flüsterde-n-ie en mee da'k ja-knikte mee m'nen kop en mee m'n haanden, riep Trui ineens: „'t Is maar 'n kouwke, Blaauwe!” De Tiest keek mijn toen 's aan of ie vragen wou: is 't mèèr nie, en meteen dokterde-n-ie haardop naar Truie: „goed wèrm houwen, Trui, en zürgen da-ge 'n open lijf houdt; gin goud zoogoed, as ge wa mekeert, dan flink naar 't hüske gaan en schoon-schip-houwen!” Trui zee niks meer. „Ja, da's waar” — zee ie toen teugen mijn, zeker omda 'k nie nalaten kon effe te glimlachen om d'n Tiest z'n goeie bedoelingen. „Leg z'allaank plat?” — flüsterde-n-ie toen heel zachtjes, maar Trui had 't toch weer verstaan en ze riep: „'k kom d'r mergen weer uit, horre!”

D'n Tiest begreep en schudde-n-'s mee z'nen goeiegen kop. „Uitzieken Trui, horre!” — riep ie; „ge hèt niks te verletten in deuzen tijd, meske!” Maar Trui bromde wa-d-achter de gordijnen en scheen in d'n slaap te vallen.

„Ga zitten, Blaauwe,” zee ik: „keb koffie, jonk! Trek in 'n bakske?”

„As 't nie hinderlijk is?” — vroeg ie, naar de bedstee wijzend mee z'nen kop; „aanders gaai ik maar weer gaauw, Dré.”

„Neeë—neeë,” zee ik: „ge blèft efkes, Tiest,

de vrouw slopt nouw en 'k ben blij weer 's 'nen mensch te zien, suiker d'r in?"

„Gère," zee ie, 'n bietje lachend en nèt kijkend of ie mijn 'n heksamen afdam.

„'t Ga-d-ow bestig af," zee ie zachtjes : „en da zoo in d'n donkerte!" — en meteen pakte-n-ie uit gewoonte naar z'n pepke en stopte-n-'t meteen weer haastig weg.

„'t Is me anders 'n gedonder, Blaauwe," zuchtte-n-ik, „om er zoo nog wa keukenmeid-bij-te-speulen!"

„As 'k ow nouw en dan 's helpen kan?" stelde-n-ie veur. „Ge wit : ik scherrel altij in m'n eentje en 'k kan d'r best mee overweg, al zeg 'k 't zelvvers."

„'k Weet 't, Tiest," knikte-n-ik : „'k weet 't ! Keb sjuust deuze dagen daar nog al 's 'nen keer aan gedocht, kaerel...."

't Wier effen stil. 't Vuur viel mee wa geraas naar benejen en de stukskes die deur d'n rooster tuimelden, schoten rooie gloeilichtjes over de pla-vuizen.

Dubbeleën — zoo hiet ons poes, omda ze heele-gaar wit is, mee twee zwarte vlekskes op d'ren buik — wier d'r wakker van en d'r oogen lichtten op as illektrieke laampkes, daar veur de kachel.

„Olee," zee d'n Blaauwe toen mee 'nen klop op z'nen knie : „op mijnen ouwer, dan trouw-de-nie-meer, Dré," en toen ruurde-n-ie in z'nen koffie, strak turende naar 't spul van de vuurklontjes in d'n assiebak.

'k Hiew effen vast en zee zoo laanks m'n neus weg : „'k Zou nie weten, waarom nie, Tiest ! Ge zit in ow eigen kasteel ; ge hèt 'nen schoonen stouw vèrkens ; ge hèt ow verstaand, olee, as ik jouw was, zocht ik 'n goeie vrouw!"

Peinslachend slurpte-n-ie z'n tas koffie onder-tusschen. „Tuurlijk," gong ik weer deur, „ge mot nie uitzien naar 'n jonk ding da van toeten noch

blazen wit, maar — eh — as ge nouw 's 'n ordentelijk weduwvrouwe aan den haak kon slaan, dan...." Ineens schee ie uit mee z'nen koffie, krabde in z'n haren en keek mee toegeknepen ogskes mijnen kaant uit. Net of ie 't zaakje nie vertrouwde. Toen trok ie aan z'n neus en vroeg toen mee nadruk : „Ge hèt er zekers eentje veur me op 't oog ?” —

„Neeë, neeë, Blaauwe,” stelde-n-ik 'm gerust : „'t is zoo bij manier van spreken, ee ?”

„Mja, mjaja” — zee ie diepzinnig en stak z'nen vinger in z'n oor of 't juukte — en keek mijn mee lachende oogen aan onder z'n veuruitpiekende wenkbrauwen.

„Giesteren nog,” zee ik na 'n oogenblikke, „toen 'k da rijstdrama opvoerde, toen hè 'k wezenlijk aan oew motten denken, Blaauwe !”

„Rijstdrama ?” — vroeg ie.

„Za'k oew vertellen. Snotverdemallemosterdpot, wa 'nen raamp !” — en ongemerkt begonnen me haarder te praten. Trui was zóó stil, die scheen gelukkig 'n ferm dutje te doen. „Ge mot dan weten, 'k had 'n pond rijst in de pan gekieperd en verders melk. Toen ie gaar gong worren, ha'k sjuust genogt veur 't weeshuis ! Alle pannen hè 'k er mee volgedaan en de rest aan de verkens gegeven.

Trui hee-t-'r eigen 'n apenkeuteltje gelachen. En gij het er misschient ok aarigheid in, maar ge mot 'r maar 's veurstaan, da ge ineens in de gaten krijgt, da-d-oew kamer veuls te klein is om er zo'n maaltje rijst in te koken. Keb om de plattebuis staan springen of ik de vieteldaans had.

Neeë, Blaauwe, 't is gin steek gedaan om 't werk van de vrouw over te nemen.

'k Spit veul liever 'n paar bunder laand om mee 'nen papepel, asda 'k één maal rijstepap klaar mot stompen. Ga weg — da's gin werk veur 'nen kaerel !”

En d'n Blaauwe, die telkens in d'n lach geschoten was, had me heelegaar uit laten vertellen om toen in 'nen lach te schieten, da Dubbeléén onder de bedstee kroop. „Gatvernollenoggentoe,” schaterde-n-ie en toen lichtte-n-ie z'n klompen van d'n vloer, en stak z'nen kop tussehen z'n knieën om z'nen lach te smoren.

Keb veul meegemokt mee 'm. M'n eigen dikkels uit-mekaar-gelachen om hum en dan sting ie 'r zelvvers net zoo nuchter bij te kijken, zonder 'n spierke van z'n gezicht te vertrekken, of 't de doodgewoonste zaak van de wereld was. Maar ditte, da vond ie zóó lollig dat ie 'r bekaanst iets van kreeg !

„Gij kunt 'r 's mee lachen,” zee ik : „maar ge mot 'r maar vèurstaan, Blaauwe ! Neeë, me kunnen d'r wel 's àànders over praten, maar 'n flink wijf in oew huis is onmisbaar, Tiest ! En — eerlijk gezeed, Blaauwe” — en toen boog ik naar 'm over en flùsterde : „,k zou ze nog nie gère missen, jonk,” en 'k wees naar de bedstee.

„Wa haalde nõuw in oewen kop ?” — vroeg ie toen. „Over da kouwke kom ze wel henen, Dré. Trui is zoo stèrk as 'n pèerd en witte wa 'k doen zal ? 'k Zal oew nouw en dan 'n haandje komen helpen ! 'k Zal 't voeier veur oew biesten koken, zoolaanck as Trui nog ziek is, oew huis wa „doen” en oew bijstaan mee de kokerij.”

„Tiest, jongen, da's te veul,” prottesteerde-n-ik : „da mag 'k nie van oew aannemen ; gij hèt” — entoen moest ik onwillekeurig lachen — „gij hèt oew eigen huishouden !”

„Komde gij zoo nouw en dan maar 's 'n ogske in 't zeil houwen, hoor, Blaauwe !” — snerpte Trui ineens van achter de gordijnen vandaan en effe zatten me mekare wa verbouwereerd aan te kijken. Trui had alles geheurd, alles ! Stiekum had ze net gedaan of ze sliep en ondertussehen.... En toen

schoot ik in d'n lach om d'n Blaauwe z'n verbaasde bakkes en hij om 't mijne.

Toen stapten me samen naar de bedstee. „Mokt toch 'n lichtje!” — zee Trui, „'t is ier net 'n roovershol, en Dré, schenkt Tieste 'n borreltje-n-in, de kruik sta....” „Ja, da wèèt ik,” was ik er al veur en Trui tegen Tiest: „dà wit-ie! 't Is 'nen ridder, Blaauwe!” — en d'r haand bewoog onder 't dek, toen ze da zee. Maar affijn, zoo wier dieën avond toch nog heel wa gezelliger as de leste die 'k al deurgemokt had.

't Was net, of die lollige blaauwe test van d'n Tiest op Trui d'r gestel werkte. Ze knapte wezenlijk wa-d-op!

En.... d'r nuuwsgierigheid, d'r braandende nuuwsgierigheid naar 't-onbekende-weduwvrouwkevan-da-d-haalf-verken, da dee'r heelegaar weer opleven en ieveraans belang in stellen.

Later kreeg 'k dan ok in 't snotje asda-d-et Truie daar veural om begonnen was, toen ze d'n Blaauwe zooveul as huurde as eerste meid in 't huishouwen.

Toen 'k 's aanderendagsmiddags thuiskwam mee d'n gruuntenwagel — nouw! — 'k zeg nie te veul as ik beweer da'k in gin dagen zóó schoon m'n húske aan d'n kaant gezien had. Toen zag 'k pas, da-d-et laankzamerhaand onder mijn leiding 'nen pèerdenstal geworren was. Eerst schrok ik. 'k Docht efkes da Trui uit de bedstee geklommen was, waant da zouw net iets veur heur gewiest zijn. Waant d'r húske, ollee, da's d'r heiligdommeke en as de snotneus en al 't aander koper, 't zulver krusifix en zoo, as da nie allemaal blinkt as 'n spiegeltje, dan — nou ja, dan is Trui meer dood as levend! Maar mee da'k dan effen schrok, zag 'k ineens d'n Blaauwe in 't achterhuis aan d'n gaank.

En nooit zou iemand raaien waar dieën goeie kaerel mee bezig was ! —

Verdaaid, hij sting aan de — ja, 't is gewoon kollesaal, 't is 'nen kaerel van goud, da zal 'k altij blijven zeggen, — hij sting aan de waschkuip! Mee z'n dunne peezige ermen, rossig van de horkes waar ze mee begroeid staan, zat ie in 't zipsop. De wasem kringelde om z'nen kop en net toen 'k daar as-aan-d'n-grond-genageld naar 'm sting te kijken, mee de klink van de deur nog in m'n haanden, spooog ie 'n pracht van 'n tabaksboogske, deur 't open raam, dwars over de kuip.

Toen schoot ik toch in d'n lach !

En mee 'n gezicht, zoo seerejeus of ie aan 't slachten was, keek ie op, maar waschte deur en riep : „de koffie sta-d-op de plattebuis, Dré !” — en onderwijle kriste d'n borstel over de waschplaank. In één woord : 'k sting sprakeloos. Nòg sting ik mee de deurklink in m'n haand, en mee 'nen open mond 't wonder aan te kijken van m'n blinkend en geschuurde vertrek ; rook de versche koffie op de zwartgepoetste kachel — zelfs de nikkelen raanden blonken as zulver — de plavuizen gloeiden rood, zoo waren ze geschrobd ; de stoelen netjes op d'r plek en gin rommel d'r op zooas den lesten tijd en Trui sliep, da-d-et gesnùrk buiten te heuren was, zoo was ze weer gerust, kortom : 'k sting er stijf van, toen d'n Blaauwe riep : „dré, doet die deur toe, jonk, alle zegen waait er uit en wèrmte is goed veur Truie !”

„Maar jisses, Blaauwe,” zee ik, binnenkomend, wa-ben-de nòuw begonnen, jonk ? Ge mok me verlegen ! Ik mag da toch nie allegaar zoo maar van oew aannemen ; ollee, leg dieën borstel uit oew haanden, daar zal 'k toch Aantje Bogers wel veur kunnen krijgen, veur da werk !”

„Sta nouw nie te kalegezichten,” gaf ie ten ant-

woord, „drinkt oewen koffie maar en schenkt veur mijn ok 'nen bak in, waant ik heb 'nen smaak in m'nen mond as die waschkuip,” en psst! daar gong weer zo'n boogske 't raam uit.

„Hoe is 't mee de vrouw, Tiest?”

„Lekker! Eerst hee ze gezeed wat er allemaal gebeuren moes en toen is ze onder m'n werk in slaap gevallen. Ze lee nouw al 'n paar uur te pitten en da's goeie, jonk! Mocht ze nie wakker.”

'k Vuulde me-n-as 'nen kleinen brak, bij al die goeie zürgen van d'n Tiest. 'k Docht: da moesen ze nouw op Ulvenhout 's weten, hoe dieën rauwen Blaauwe, dieën zatten harmonicaspulder, dieën onbehouwen^m verkensfokker, hoe dieën kaerel 'n hart hee, as 'n wefke zoo zacht en hoe ie as 'n vrouw persieskes wit hoe 't allegaar mot in 'n huishouwen. 'k Was er betutterd van, dèèr! —

Om 'n uur of drie gong ie weg. „'k Mot nouw naar 't kasteel,” zee ie, „veur m'n biesten gaan zürgen, maar misschient da'k van den avond nog 's effe aan kom wippen om te zien naar Trui en hoe ge 't verders stelt. Maar reket er nie te vast op, seluu!”

De wasch hong aan touwkes in 't achterhuis.

Zipsop en blaauwsel liep in 't gootje over d'n erft. De kuip en de emmers stingen weer op d'r plck en alles was aan d'n kaant of Trui 't zelvrs gedaan had.

Stapeltjes vuile kommekes, bordekes en al dieën rompslomp sting weer netjes-glimmend in de kasten, waant al 'n week ha'k alles laten koeken en aandrogen. 'k Had telkens schoone spullen gebruikt en 't allemaal maar op 'nen hoop gezet op de rengelton, waar 't allegaar aan mekaar vastgevrozen was.

Toen ie weg was, sting ik te kijken as 'n kat in 'n vrimd pakhuis. 'k Scheen aan de vervuiling al zo'n bietje gewend. M'n huisklompn stingen netjes

onder de schouw ; ik hoefde-n-'r nie naar te zoeken. M'n broek achter de deur van 't opkamerke, as altij, en nie aan d'n knop van de bedsteedeur. En mee da'k zoo te peinzen sting, was Trui wakker geworren. „D'n Blaauwe weg ?” — riep ze. „Net,” zee ik. Trui richtte d'r eigen op, keek mee 'n paar tevrejen oogskes de kamer rond en knorde as Dubbeléén wanneer 't 'm goed gaat.

„Da's wa-d-aanders, ee !” — verweet ze. 'k Wis nie wa'k zeggen moes en schudde-n-'s mee m'nen kop. 'k Zee : „witte dat ie heel d'n wasch gedaan hee ?”

„Da's toch niewaar, Dré !” En ze keek me aan mee 'n paar oogen waar boekdeelen in geschreven stingen, maar — eh — nie veul goeds over mijn. Me zwegen allebei. De stèertklok sloeg deur de stilte en Trui keek hoe laat 't was. „Zelfs 't koper hee-t-ie allegaar gepoetst,” zee ze, „kek 's effen, hoe da gewicht van de klok blinkt, of 'k 't zelvrs gedaan eb !”

„'t Is — 't is —” en ze schudde mee d'ren kop, „'t is — 't is —” en zoo gong ze weer leggen.

„Ik geleuf da-ge veuruit gaat, Trui,” zee ik, toen ze weer lag : „ge ziet er weer veul beter uit. Oew oogen staan nie zoo fel meer en die valsche kleur is uit oew gezicht, en” — Maar Trui lüsterde nie — Diep in gedachten keek ze recht veuruit teugen d'n witten muur en eindelijk zee ze, meer teugen d'r eigen as teugen mijn : „as 'k da van d'n dieën ooit had kunnen denken ? Wa'nen reuzevent veur 'n goeie vrouw,” en toen rechtstreeks teugen mijn : „daar kunde gij 'n puntje aan zuigen, manneke !”

's Avonds kwam d'n Tiest natuurlijk nog efkens oploopen. Nouw, wa kreeg ie 'n plümpkes ! „Zeg,” zee-t-ie op 'n gegeven mement teugen mijn, „gij had 't van den middag over Aantje Bogers, as mergen d'n wasch droog is, zal ik 'm dan bij d'r

brengen, Dré, om 'm te laten mangelen en strijken en hier en daar wa te verstellen?"

„Doet da, Blaauwe!" — riep Trui: „da's 'n pront wefke en ze kan best 'n bietje verdienen gebruiken ok, da weduwvrouwke!"

„Zoo had 'k er ok over gedocht g'ad," zee d'n Tiest.

„Dré, stikt de laamp 's aan, da'k juilie zien kan," kommedeerde ze toen, 'n bietje zenuwachtig. „En schenkt d'n Tiest 's 'n borreltje in en gift 'm 'n segaar!"

„Is 't nie erg, as me rooken?" vroeg ik.

„Asteblijft, doe me nouw één plazier, en leg nie te bakeren," verzocht Trui: „de reuk van 'n pepke of 'n segaar maak 't gezellig in d'n huis!"

„'k Geleuf da ge weer bekaanst de ouwe zijt, Trui-ke!" — kwekte d'n Blaauwe, die 'n reuzebui had.

En toen me gezellig zatten te rooken om de plattebuis en Trui mee 'n kussen in d'ren rug veur 't eerst weer 's wa rechtop zat, toen zee zij ineens: „Zeg Tiest, as ge 't nie te veul gevergd vindt, loopt dan vanavond nog even bij Aantjes aan en zegt 'r effekes, da ze mergen om 'n uur of tien 's aankomt?"

Tiest keek naar 't rooi-deurschijnend harte-vürmke onder den kachelpot en hij rookte as 'nen schoorsteen. „Da kan 'k wel effe doen, waarveur nie," bromde-n-ie en meteen wou ie opstaan.

„Werchtig nie," zee ik, „gij ga nog nie weg, Blaauwe; Trui lijk wel gek om zo'n beslag op oew te leggen," en meteen keek ik Trui 's uit de verte aan, maar — en da snapte ik nie — die knipte naar mijn 'n ogske!

„As gij dan mergen d'r effen bij wil zijn, Tiest," stelde Trui toen weer veur, „om 't goed dan van de lijnen te halen?"

„Juja," zee d'n Blaauwe, „jaja, da's afgesproken;"

mee plezier horre !” — en weer peinsde-n-ie in d’n rooien lichtschijn onder d’n kachelpot.

„Nog ’n borreltje, Blaauwe ?” — vroeg ik, en wa nog nooit gebeurd was, hij lee z’n haand op z’n gloske en zee : „neeë, Dré, ’k mot niks meer emmen, jonk, ’k mot nouw ’s op gaan stappen.” En hij was weg, veur ik ’t wiest.

„Wel te rusten, menschen, tot mergen,” riep ie en meteen was ie geblazen.

„Trui,” foeterde-n-ik : „ge moes oew eigen schamen om dieën Blaauwe nouw op ’n avondschofje ok nog veur bodschappenjongen te gebruiken ; is ’t al nie erg genogt, wat ie vandaag allemaal veur ons gedaan heet ?”

Maar Trui gong tevrejen achterover leggen. „Stop me-n-’s toe,” zee ze en toen ze lag veurspelde ze : „d’n Blaauwe is binnen ’t jaar getrouwd !”

„Hèè ? !” — riep ik : „watte !”

„D’n Blaauwe-n-is binnen ’t jaar getrouwd,” herhaalde Trui kalm en toen dee ze d’r oogen dicht en viel glimlachend in d’n slaap !

VI.

Toen de radijzen rijp waren, was 't hoofdzakelijk stèèrt. Knollekes — nie grooter as schapenkeuteltjes en Trui zee : „as 't zoo deur mot gaan van 't jaar mee d'n oogst, dan zullen me op 't end uit ons broek waaien.” 't Liep naar d'n Paasch en d'r was da jaar nog veur gin dubbeltje gegroeid. En as ge Trui d'r bakkes zag, dan zoude gedocht emmen da me-n-achter mekare naar 'n feljiessement boerden.

Nouw en eer 't ooit zóóver zou zijn, dan moest er nog veul kwaai weer komen. Waant al zijn me dan nie schatrijk — keb 't toch wel zóó wijd gebrocht mee m'nen kompejon Trui, da me teugen 'n douwke kunnen. Maar Trui dee net of me naar de schaans zouwen gaan. 'n Gezicht ! Of ze d'r al zàt !

Op 'nen goeien dag was ie heelegaar veur mekaar.

'k Docht da'k wa-d-aan de koffie pruufde da nie in d'n haak was. 'k Docht toen : wittewà ? — 'k zal er 'nen lepel suiker bij-kieperen, en mee da'k 't dee, viel Trui uit : „kan 't niemeer op, Rokkeller ? !”

„Genogt,” zee ik, „'t kan genogt op, maar de koffie die gij me teugeswoorig veur m'n kokkerd zet, die lijkt wel soep-mee-ballen !”

„As 't oew nie bevaalt,” sloeg ze deur : „dan zuukte maar 'n aander kosthuis. 't Is heel beste koffie, al is ie dan wa dun, en nouw me-n-'t daar toch over emmen, gij mocht ok wel wa zuiniger

worren, manneke. G'èt Zondag in de „Gouwen Koei” 'nen kùstelijken reksdaalder kepotgeslagen, keb oew nageteld; en tabak van twintig centen 't pakske is òk gedaan! Ge mot 't maar zien te stellen mee.... pffoe —!”

Op da mement mikte-n-ik ze m'n kommeke „soep-mee-ballen” in d'r fiezlemie en 'k zee: „da's veur jouw, ertentelder!” Waant nim me nouw nie kwalek; as ge heel oew leven hard geploeterd het om op oewen ouweren dag zonder te veul zürgen deur d'n tijd te schèrelen, is 't dan gatsamme 'n soort van 'n werk om beknibbeld te worren op 'n bakske troost, 'n pepke tabak en 'n Zondagsch borreltje? Keb 't 'r effekes afgeleerd! Maar da's nouw gin zuinigheid van d'r! Da was pesterij. As 't daarbuiten nie naar madam d'ren zin gaat, dan mot d'n Dré 't besnieten.

Maar waar 'k nog 't gloeiendste over was? Over da gluren in m'n zakken en in m'n portemenee. D'n duvel hè'k daaraan gezien. Keb 'r al van alles op verzonnen. Zelfs hè 'k altij 'n briefke in m'n portemenee zitten en daar sta-d-op: „afblijven, lilleke zakkenroller!” En in m'nen portefeuillie zit 'nen liefdesbrief, die 'k zelve opgesteld eb en die begint mee: „Mijn lieve Dré” en cindigt: „veul kuskes van oew liefhebbend Troeleke” en de rest die er tusschen staat is van denzelfsten snit. En heelegaar d'r onder 'n peejèske van deuzen stijl: „Lekkere dikkop, zurgt er veur da Trui deuzen brief nie in d'r klavieren krijgt, horre, as ze weer 's in oew zakken snuffelt! Nog 'n kuske, Kaat.”

'k Weet nie of ze 'm ooit gelezen heet; ze hee me-n-er nog nooit iets van laten merken, maar aan d'n aandere kaant, as ze 't gedaan hee, geleuft dan da ze in vuur en vlam gestaan hee. En d'r eigen stiekum g'ouwen om mijn te konterleeren. Directe leut hè'k er dus nie van g'ad, waant ze is

op zulke punten, in de zaken van de Liefde-en-zoo, gehaaider as Sjerlok Hollemes! Van Janus, onzen veldwachter, spreek ik dan nog gineens! Maar genogt.

't Was dan 'n kwaai veurjaar.

Ieveraans zoo maar schralekens! Scherpe Noord-oosters sneëen deur de locht en streken over de èerde, die droog en uitgepieterd te verpoeieren lag van al die droge kouw. Nog ginnen braandnetel kon er groeien, terwijl da-d-ontuig aandere zelfs uit de haardsteenen keien omhoogschiet. Toch zat er werking in alles. Waant de enkelde uren da-d-et zonneke schijnt in dieën tijd, gebeurt er nog veul. 't Hout, dat er uitziet zoo kaal as pin-haar, zoo haard en zoo dor lijk Trui d'r vlechtje as ze 's avonds naar bed gaat — die twijgskes waar de schrale, scherpe winden deurhenen rauschen, da-d-et allemaal krot en fluit — kek, as ge ze dan in oew haanden nimt en goed beziet, ollee dan lach 't in oew! Waant dan zie-de de knopkes op duuzenden plakskes tegelijk dijen en ier en daar staan ze weren-dig al op bersten; komen gruune puntjes uit de basjes loeren. Dan zie-de 't leven daankbaar veur d'n dag kruipen naar 't zonneke toe en wa ge dan van binnen vuult, da-d-is van 't zelfste as wanneer d'r 'n lekker zonneke oewen nek stooft. Dan vuulde 'n zonnestraaltje van geluk deur oew zielement pieken. Dan klopt 'r zoowa van binnen; dan klok 't in oew keel en ge doe d'oew oogen efkes dicht en mee 't zwangere twijgskes in oew haanden *z i e d e* mee gesloten oogen toch d'n grooten blaauwen hemel hoog boven oew welven, waarachter 't groote, 't wonderlijke geheim zit van de vruchtbaarheid van da zwellende takske in oew haanden. . . .

En wa verderop, laanks de slooten, waarin 't water gruun te glaanzet en te rimpelen lag onder d'n klaren dag die z'n eigen er in spiegelde, daar dropen

de wilgenblossens, de katjes van de takken af in bronzen en goudgele tinten, zoo schoon en zoo schatrijk en proppensvol da ge gek wier van plazier.

't Gong weer schoon worren op d'n buiten.

't Graslaand lag te gruunen of 't bruiloft worren moest in de natuur. Of 'r spiksplunternuuwe kleecjen gespreid wieren over de waereld. Elk glaanzend spierke gras wier begoten mee d'n blaauwen dag, zoodat de grasvelden laggen te pinkelen van muljoenen kristallige lichtjes die op en neer flakkerden onder d'n lagen wind die er geregeld deurhenen golfde. Verdoken, hoog in d'r schouwerkes, stingen de madelievekes, schuin gebogen mee d'r gele kopke, omkraanst van 't smetteloos witte kraagske, laag tusschen al da nuuwe gras in, as sterrekes zoo schoon en zoo veul.

Ja, dan kan 't schoon zijn, in da prille veurjaar.

Laanks 't klare water van de Mark die zulverig deur de Ulvenhoutsche graslaanden kronkelt, waar 't zonneke z'n stralen licht in ketst tot op d'n witten bojem toe, daar berst dan 't geel van botterblommekes deur de te naauw geworren gruune bolsterblaai-kes. Daar vouw z'n eigen dan 'n stijselblommeke open, daar springt 'nen kikvorsch, mee z'n gruunpèerlmoeren jaske aan, deur 't wèrme slibber vlak laanks 't water. Schieten er kleine gouwen, zulveren en bronzen vischkes en sallemaanderkes deur 't kristalheldere water dat daar zoo rustigskes mee kolkskes wegsirrekelt in heel zacht lawijt deur de witte stilte van 't veurjaarszonneke.

Ja, op duuzenden manieren en uit ontelbare dingskes — mee de zwellende twijgskes, de berstende blommenknoppekes; mee de wilgenkatjes die d'r stuifsel as goudpoeier deur de locht wolken; de krumelvischkes, die teugen d'n waterspiegel schèèren, 't nuuwe gras en nog zooveul bewees ons allegaar: onslievenerke hee ons van 't jaar weer nie vergeten.

't Mocht dan nog zoo koud zijn, dagenlaank d'n schralen oostenwind dan deur 't d'urp en over de velden treiteren — de vrucht had ieveraans geschoten en de kiemen waren aan 't dijen.

Op 'nen Zondagmiddag was ik da-d-allemaal, zoo na d'n eten effe gaan bekijken. Da mag 'k zoo gère doen. As ge oew eigen dan lekker volgeschraanst hêt, 'n dutje gedaan, dan is 't lekker in de velden, mee 'n knepperend pepke dat de blaauwe wolkskes om oewen kop slieren.

't Was dan op een van die schrale Zondagen, da'k menier Pustoor teugenkwam, die net as ik, ok 's gong zien, hoe 't er buiten allegaar bijsting. Diep zat ie in z'n ronde hoedje en hoog zat z'nen wollen das teugen z'n zulverzijen krullen aan, die lossprongen in de zon. As 'n schaduwke, zoo glee ie onder de boomen deur, verdiept in z'n brevierke. Kad weer aan 'm verspuuld. Elk veurjaar, as ik 'm veur d'n dag zie kruipen, lijk de blommekes, is ie weer wa schrieler en wa brosser geworren lijk 't blommeke in m'nen kerkboek.

Dan teugen d'n zomer kleurt ie weer wa bij en is 't of z'n levensvlammeke weer kwieker opflakkert onder de steuvige zomerlochten. Maar dan ga-g-et weer dooven en smeulen — elk jaar 'n bietje meer — tot de Lente weer komen gaat. Maar lijk 'n crocuske, mee 't groote witte blomkelkske op z'n korte steeltje, kroop ie dieën Zondaggemiddag veur d'n dag en z'n gebedje gong gelijk mee 't meziek en 't slagwerk van de veugeltjes d'n blaauwen hemel in. 'k Had 'm eerst 'n bietje-n-afgekeken veur ik veur d'n dag kwam, waant as ge da manneke zoo ziet schuiven laanks d'n weg in z'nen laangen toog, dan is 't net 'n heiligbeeldje da-d-onzichtbaar wor veuruitgeschoven. 't Viel me-n-op dat ie wa meer gebogen gong. Net of ie krom-getrokken was.

„Olee,” riep ik uit de verte: „daar edde weer

menier pustoor; uitgelopen mee de snieuw-klokskes." Meteen sloeg ie z'n boekske dicht, friemelde-n-'t achter in de plooiën van z'nen soetane en zee: „hou-d-oew gedekt, hou-d-oew pet op, Dré, waant 't is nog maar 'nen onbetrouwbare wind en ben maar veurzichtig; keb er ok van laanks g'ad, jonk!"

„Nouw ge 't zegt," zee ik toen, „ge kun 't nog zo'n bietje aan oew zien, menier pustoor, en dan emmen allemaal in 't zelfste schütje gevaren. Trui is flink ziek gewiest en zelf hè 'k ok 'n opsallemaander van de inflewensa g'ad." En veur ik uitgesproken was, had ie me-n-as 'n vaderke in m'nen rug gedouwd en gezeed: „dan veural nie blijven stilstaan, Dré, op ouw ijs vries 't gaauw."

„'k Was sjuust van plan gewiest," zee ik toen, „om oew de komende week 's op te zoeken, waant d'r zal wel 't een en ander gekarweid motten worren in oewen tuin, is nie?"

„Nouw," dee ie opgetogen, „as ge 's wil komen zien, daar is wel wa te doen Dré. 'k Wouw 't oew nie zoo direct maar vragen, omda 'k oew al verschillende keeren lastig gevallen em, maar nouw ge 't zelvrs zegt: gère!"

„Olee, olee, menier pustoor, ge mot nie zoo flauw gaan worren op oewen ouwen dag; ge wit toch, da 'k 't gère doei, ee?"

„Nouw," zee-t-ie, „dan za'k oew zeggen wat er gebeuren mot. M'n klimroos mot miest emmen en nie zo'n bietje; de potten motten naar buiten en de perken weer wa gelijkt gemokt. En as ge dan ok 's naar d'n appelèer wil kijken, die mot misschient ok 's mee z'n schoenen in..."

„Den blubber dabberen," — viel ik bij.

„Geraaien!" zee-t-ie, „wanneer kom-de?"

Affijn, zoo ben 'k dan wisten tuinieren op mijn manier. Mie, de huishoudster, was 'r maar haalf

over te spreken. „'t Is me wa lekkers,” gromde ze, „al dieën essetee in d'n tuin. Kan ik in gin dagen de boel opengooien.” „Ja, Mie, da kan nouw wel,” judaste-n-ik zo'n bietje, „maar daar mot 't allemaal van komen, ee. d'Appeltjes en de blommekes wilde gij er wel van emmen strakskes, is nie?”

„'t Groei zoo ok wel,” foeterde ze, „daar emmen jouwen essetee nie bij noodig.”

„Houwes, houwes, Mie, hij is van de koeien heur, meske!”

Ge kun nie geleuven wa veur 'n vèrken da-d-is, die pustoorsmeid. Zij regeert eel de prochie. As 'r 'nen mensch komt om tusschentijds te biechten, dan zee ze ijskoud: „wij heuren van den middag gin biecht!” — en dan is de deur dicht veur ge 't wit.

Zij is eigenlijk de pustoor. O, 't is zo'n elleveeg. Toen 'k aan 't werk was kwam menier pustoor 's kijken en 'n protje maken en dan perbeert ie zoo 't een en ander te leeren om zelvèrs d'n tuin bij te houwen in 't veurjaar. En nog gin menuutje sting ie mee me te boomen, of daar kwam Mie aanzetten. „Ga nouw naar binnen,” zee ze, „hij zal 't olleen wel rooien mee z'nèns stankrommel. Ge ben pas ziek gewiest en één kouwke d'r overhènen en ge ben geblazen.”

„Mokte gij oew eigen nouw maar nie ongerust, Mie, ik koom zoo. Roep maar as de thee klaar is, gij lust toch ok 'n bakske, Dré?” Maar 'n oogenblik later kwam ze weer verom mee 'nen dikken duffel-schen jas en ze pakte pustoor in dat ie z'n eigen aamper veruuren kon.

„As ge dan mee alle geweld buiten wil blijven, dan zulde tenminste oewen dikken jas aandoen,” moederde Mie: „as ik nie op oew let, komt 'r gin sikkepit van oew terechte.”

En nijdig stapte ze weer lijk 'nen dragonder de pastorie in. „Ze meen 't zoo goed,” vergoelijkte-

n-ie, ingepakt as 'n bakerkinneke ; „ze meen 't veul beter as da ze wil laten merken, Dré.” Ik zee maar niks, waant hij wil toch nooit kwaad van 'n aander heuren. „Die moesen me maar wa kortwieken,” zee ik. Hij zee niks en toen 'k 'm aankeek stingen z'n groote blaauwe oogen ver en verwonderd open. „Vinde ok nie ?” — vroeg ik weer. „Mie ?” vroeg ie. Ik docht, da'k brook. „Ja, die in d'eerste plots,” gierde-n-ik, „maar ik bedoelde daar da pruimenbomke.”

En veur me tijd hadden om uit te lachen, scheurde-n-er deur de stilte van d'n pastorietuin, mee 'nen echo teugen d'n kerkmuur : „theee ! !”

De musschen vlogen uit d'n tuin. „Kek 's,” wees ik : „ok al bang van Mieke's schuurdeur.” En toen me daarover weer lachten, riep ze :

„Theeworkou—ouw ! !”

„Menier pustoor,” vroeg ik, „hoe laank zitte nouw al mee da merakel opgeschept ?”

„Nouw, 's kijken — Mie is bij me — z'is bij me, jah, wacht 's, zeuven-en-twintig jaren.”

„Dus g'èt de zulveren al achter oewen rug mee die zonsverdusterink ?”

„Tut tutut,” suste-n-ie, „z'is nie zoo kwaad as gij wel denkt, Dré. Maar witte wa da nouw is ? Ze is nouw kribbig omda me de stoep en zoo 'n bietje vuil gemokt emmen ziede !” — en onder-tusschen gongen me naar binnen. „Klompen uit,” — snèrpte-n-'r ineens in m'n rechter oor da-d-et er van suiste. „Wablief ?” vroeg ik — „Oew vuile klompen uitdoen, veur ge naar binnengaat ; ver-stade me nie ?” „Neeë,” zee ik, „ge prot zoo binnens-monds, Mieke ! Ge bent toch nie verlegen ? Zeg maar gerust hoe of gij 't emmen wil, horre ; ge ben-d-'n engeltje van 'n stekelsvèrkske !”

Ze wier pèers. Pèers van kwaaiigheid en d'n pustoor zag ik stiekum lachende wegloopen naar z'n kamer.

Mie had da-d-ok in de gaten en toen wier ze nog kwaajer.

„Guilie zij-d-allemaal iender,” zee ze. „k Zouw onzenlieveneer wel elken dag willen bedaanken, da'k vrijgezel gebleven ben !”

„Hoef nie, Mieke,” zoog ik 'n bietje deur : „da doen de kèrels al die 't huwelijksgeeluk mee jouw gemist emmen !” En meteen schupte-n-ik m'n klompen uit en gong ok naar d'n pustoor z'n kamer.

„Menier pustoor,” zee ik, toen me 'n sigorke zatten te rooken en Mie mee veul bombarie groote assiebakken had neergezet, „as ik in oew plak waar, dan schupte-n-ik dieën „luidspieker” vierkaant de pasterie uit. Ze is nog veul erger as da ze mee oew getrouwd is !”

„Ge bekèk ze verkeerd, Dré, ” schudde-n-ie mee z'n crocuskopke : „ge bekekt te vrèd ! As huishoudster is-'t-er zoo maar één !”

„Dan d'n hemel geprezen,” zee ik : „waant as er nog meer van da goed was, van die aangekleede cactussen, van die stekelsvèrkens” „Riepte mijn soms ?” schèerde d'r stemmeke over d'n gang — en toen kwam ze binnen mee 'n paar oogen, 'n paar oogen — ! of alle Heilige-dagen afgeschafft waren.

„k Docht da gij me riep,” zee ze teugen me en snoof meteen d'r neus op dat de kanarie wit wier van schrik.

„Gij — mot nooit — denken — da'k — j o w — roep — Mieke,” zee ik laankzaam en mee nadruk ; „zoo onstraant motte nie zijn, waant ik bèn al getrouwd, ee ?”

Menier pustoor scheurde van d'n lach en Mie kneep d'r oogen toe, bekeek me van m'n vuuten tot m'nen kop, maar wiest niks anders te doen dan d'r bovenlip omhoog te krullen toen ik, mee 'n buiging, d'r wijsmakte da ze op kon sallemaanderen.

Och, wa-d-ee m'n vrindje d'n pustoor z'n eigen g'amuseerd! Wa dee-j-'t 'm goed dat er nog 'nen kèrel in de wèrld was, die z'n Mie àànkon!

D'n dieë — die is nouw dubbel gekuld. Aan d'n éenen kaant is ie nie getrouwd en aan d'n aandere kaant zooveul te erger. As ge daarveur heel oew leven gezùrgd het om aandere lui d'n weg te wijzen naar d'n hemel — nouw, dan weet ik 't wel.

Maar dà weet ik wel, as i k pustoor was en k'ad zò'n serpent van 'n huishoudster in m'nen dienst, da'k dan efkes m'nen langen, zwarten jas optilde en ze 'nen schup onder d'r gewitwel gaf, da-d-et allemaal bibberde! 'k Zouw zeggen: hoor 's ier Mie, as m'nen tijd veur 't vagevuur gekomen is, dan is 't altij nog tijd genogt om opgewèrmd te worren. Deur jouw laat ik m'n eigen nie gloeiend maken, grootkwèk!

D'n Paasch was sapperejabels koud.

Toen 'k 's mergens naar de vruuge kerk gong, hong 'r 'n pinneke aan m'n neus van de kouw. Straf sting 'nen zuren wind bol te blazen deur 't dùrp en 'k stapte steuvig-aan, om gaauw in ons wèrm kerkske te zitten. Waant mee 'nen leegen-buik-en zonder-pepke viel 't gaan over d'n weg in de vruugte nie mee.

D'n kleine Dré, die deur z'n vader was gebrocht, mee 't oog op de Paaschvakansie, da kleine boske liep op 'n kiepedrafke mee. In z'n Zondagsche zomerpakske zag ie blaauw van de kouw. Z'n brutale, zwarte ogskes — hij hee de oogen van z'n grotmoeder! — waterden ervan en allebei z'n knùsjes stak ie bekaanst tot aan z'n ellebogen in z'n broeks-zakskes. — „Kouw, Dré?” vroeg ik 'm, om maar's wa te zeggen. „Niks hoor!” zee-t-ie. „Krentenmik strak, jonk,” zee ik weer: „en eiers zooveul as-d-e lust!”

Da veuruitzicht dee 'm zóó aan, dat ie 'nen steen opropte en mee 'n aanlopke da ding over 't dak van de school zeilde. „Hoog hè,” zee-t-ie grotsig: „ik kan bij ons op school 't hoogste en 't verste gooien!” Ik keek 'm 's mee groote bewonderink aan en toenzag ik veur 't eerst iets vrimds aan z'n petje. „Dré, oew pet is veuls te kleine, hoe komt da boske?” vroeg ik. „En wa zit daar veur 'nen gekken boebel?” „Ditte?” vroeg ie en toen wees ie da boebeltje aan. „Ja, datte!” „Dat is m'n kerkboekie,” zee Dré op z'n Amsterdamsch, „je kun niet chooien mit soon boekie in je jatten.” Nouw, as oew zoiets mee rotsvaste overtuigink verassereerd wordt deur zo'nen snot-piek, waar ge zooveul van houwdt, mee 'n paar ogskes in z'nen kop zoo klaar as d'n dag en da petje op z'n dakpanneke of 't er toevallig opgevallen is toen ie onder 't pèerd z'nen stèert sting, daarbij blaauw van de kouw wat 'm nie verschillen kon — waant strak krentenmik mee ciers — ollee, as dan d'n lachkriebel oew in de hoekskes van oewen mond kietelt, beginde gij dan maar 's 'nen zedepreek te houwen teugen zo'n ding da van lèvenslust naast oew te springen lopt. Mocht er dan zoeenen maar 's wijs da z'n natte stekelsharen nie de plak zijn om er Gods-woord te bewaren. En de school er nie staat as hogte-aanwijzer veur 't gooien mee kiedelkeien!

Hij had me 's mergens om half zes gewekt. Nog in z'nen hansjop op d'n stoel naast de bedstee geklauterd en toen mee 'nen sprong boven op m'n lijf getitst, da m'nen buik vijf minuten van streek was en Trui van schrik heel de heilige fermilie aanriep. „Zalige Paschen, opa, opoe,” zee-t-ie toen. „Gij ok,” zee Trui en ze gaf 'm 'nen klap op z'n billekes da-d-et allemaal kwakte. „Auw,” zee-t-ie mee tegenzin en wreef efkens over z'n achterwerk. Aan Trui schonk ie ginnen aandacht meer. „Kom opa, 't is tijd,” en staande in bed, begos ie aan me te trekken en te

sleuren, da'k maar gaauw opsting. „Wa-d-is 't veur weer ?” vroeg ik. — „Weet ik nie; goed,” zee-t-ie, „maar kom nouw, Stoffers staat al te luien !”

't Is zo'n ferm, lollig prulleke van 'n boske. Waant 't was gèèf koud, maar — net as opa — trok ie z'nen hansjop uit en toen z'n flenelleke en in de kouw van d'n prillen Paaschmergen gooide-n-ie 't piekende water over z'n nokte donderke en stak z'n kopke onder de pomp waar 'n straal water uitgulpte zoo dik as m'nen pols da-d-et malsche kouwe pompwater over heel z'n zielementje droop en z'n blaanke basje rood wier van 't kloppend bloed in z'n deurgezonde lichòmke.

Strak stong z'n velleke gespannen van gezonde kouw; z'n taanden klepperden mee 'n roffeltje en z'nen asem hikte. „Kkkk-hèk-kijkes oo-pha,” en toen kneep ie z'n vùstje dicht, brocht 't bij z'n oor en wees op z'n spierballekes. „Vvvoel 's! Hard hè?”

Nouw, keb 'm toen bij z'n sallemanderke genomen en op m'n schouwers gezet. De kouw van z'n beenen drong in m'n vleesch en zoo hèk 'm bij Trui onder de wol gedouwen en gezeed: „vijf menuutjes blijven leggen,” — waant d'n hemel bewaar me, dat er aan da lekker schobbejakske iets komen zouw da nie goed is! 'k Wier gek van sjagrijnigheid.

Toen me-'n uurke later thuïskwampen uit de kerk, had Trui 't plattebùske rood staan. Dré de verver zat in z'nen nachtpon 'n pijp te smoren, mee z'n bloote tengels in 'n paar klompen van me, op d'n nikkelen raand en mee z'nen grooten zwarten aartiëstenhoed op veur d'n tocht! Die is altij baang veur tocht. Da's 'n grootestads-eigenschap, geleuf ik. Daar zijn de menschen as d'n dood veur 'n vleugje frissche locht: da noemen ze tocht. 't Was wezenlijk 'n schoon stil-leven, zooas onzen fermilie-

Rembraandt daar zat. „Olee, verver,” riep ik, „onder de pomp, jonk! De koffie ruukt zóó lekker da'k 't water in m'n taanden krijg; schiet 'n bietje-n-op, Dré!” En Dré stak z'n knüsten in de locht, gopte-n-op 'n manier as ginnen mieljenèèr 'm verbeterer kan en kloste 't achterhuis in as 'n geest-verschijning-op-klompen; de ontwakende kunst. Ja, 'nen stadsche mensch is in 't algemeen — keb da meer gemèèrkt — beter te spreken bij d'opkomst van de maan as van de zon. Ik veur mijn — da's nie om wa te zeggen — keb ok 'nen tijd g'ad horre da'k dweept mee maneschijn, maar vanaf as dat de maan zelvèr onder m'n pet is gaan zitten.... gif mijn dan 't zonneke maar! Maar da tusschen twee hokskes.

Wa-d-emma me toen lekker geschraanst op dieën Paaschmergen. Toen emma me d'n grooten Vasten effen ing'aald!

Ja, as de Vastenavond veurbij is, dan komt 'r na al de leut van d'n gezelligen winter, de kaartavonden de worstenbroodfuiven, d'n banket van Sundere-klaas, de frèterij van de Kerstdagen, de Ouwe-en-Nuuwe-feestelijkheden, Carnaval mee al de lolletjes die daar aan vastzitten, 'nen stillen tijd van vasten en devosie. Dan woelt 't nuuwe leven in de èèrde en in de lochten. Dan komen d'eerste blommekes en de veugeltjes weer verom, dan is-'t-er 'n òpstaan, 'n ontwaken te bespeuren in de heele Natuur. Laauw en zocht spoelt dan d'n milde rengel in d'n zwarten èèrde, die deurtrokken wordt van vruchtbaarheid en ieveraans te scheuren en te bèrsten leet, om 't nuuwe leven naar de zon te laten groeien. Da's dan 'nen tijd van stille wonders.

De wonders gebeurden vruuger, toen wij belange nog nie geboren waren, zeggen de menschen dikkels. Ja, geleerden en boekenschrijvers weten ons dazelfde te vertellen mee 'n gezicht of zullie daarmee zèlf

'n wonder verrichten. Maar as g'ow oogen open-
doet, dan weten ze 't oew daarbuiten onder d'n
wijen, d'n oneindigen hemel wel anders te ver-
tellen. Dan is er uit één vingerhoedje vol mee zaand,
mee één zaaïke ter grootte van 'n vliegenschetje
d'rin, meer wijsheid en veul meer poowezie te putten,
dan uit 'n biebeleetek mee wel duuzend boeken en
kruiwagens stof! En da ga-d-allemaal zonder
opschepperij en zonder reclame. Da gaat kalmkes
z'nen gaank. De geleerden weten oew persies te
vertellen wat er allemaal in 't basje zit van 'nen
graankorrel. Ze weten d'r zóóveul van, da ze mee
plazier 'n graankorreltje kunnen mǎken da-d-onder
de loep en in 't labberetoriejum aan krek dezelfde
eischen voldoet as 'n korreltje van mijnen graan-
akker.

Ge kunt 'r zelfs brood van bakken en bier van
brouwen van die eigengemokte graankorrels. Ge
kunt er van alles mee doen, van alles, b'alleve....
't laten ontkiemen in d'n èerde! Olee, is da gin
wonder? Is da gin g r o o t wonder? — De korrel
is 't zelfste. D'n èerde-n-ok! D'n essetee ok waar
ge'm in mest, de zon ok die 't koestert, de rengel ok
die 't te drinken gift, maar daar is evenmin leven
in te krijgen en ontkieming as dat er wortels zouden
komen aan 'nen bezemsteel, die g'in d'n grond
stikt!

't Vergaat, 't verrot in d'n èerde.

Me kunnen radejoows maken, vliegmesjienen,
onderzeebooten — dingen die op wonderen l i j k e n,
maar één graankorreltje in mekaar zetten, da wort-
eltjes krijgt in d'n grond, kèk da's te machtig!
Toch kost 'nen duikboot drie muljoen gulden en
'n graankorreltje ee gin wèerde, maar mee éénen
korrel hedde na 'n paar jaar 'nen akker vol mee
gouwen aren en 'nen duikboot is dan.... ouwe
roest!

Maar genogt — op Paaschmergen halen me onzen schaaï dan dubbeltendik in!

De pannen mee eiers en reepen spek stingen te sissen en te geuren da ge nie stil kon blijven staan. D'n gele eierstruif lag roomdik te pèrelen en de sjuu van 't spek pufte laanks de kaanten van d'n eierpannekoek mee vette bloskes.

De koffie liep schuimend over de kan, dik as brei, en d'n blaauwen dag glom in duuzend klurkes in die koffiekralekes. — De krentenmik ruukte zuutig as Meiblossen over de tafel en 't schoone, Zondagsche servies van melkblaank porstelein mee pèerse blommeraandjes, da mokte-n-et fiest heele-gaar vol.

„Sodemekajer, kleine prulleman,” zee ik teugen Dré III, „doe-d-oew broekske wa lossen, jonk, waant Grotmoeder hee plannen om ons ons eigen bol te laten frèten da-d-ons velleke strak over d'n buik komt te staan,” en meteen kletste-n-ik de ouwe Trui teugen d'r achterwerk da-d-et schommelde. 'k Zal nie overdrijven : maar 'nen struif van vijf eiers mee 'n haalf pondje spek mee tien snejen boeremik zoo groot as m'n haanden hè'k naar binnen gespuld, da'k moei van 't frèten wier. 'n Bakske-n-of-drie, vier leut en toen wa lappen krentenmik as taart zoo zuut en kustelijk, mee klonters botter en bruine suiker — ollee keb d'n Vasten op dieën Paaschmergen weer 'n zeen veur z'n oogen gegeven da'k nie meer kon.

En as ge dan zoo volgeschraanst zijt da-d-oew oogen 'r klein van worren, da g'oew eigen vuult as 'nen koning op oewen eigen grond, oewen eigen erft, oewen eigen hof; as ge dan de kiepkies weer schoefelen ziet in d'èerde en 't gekakel om oew henen klokt omdat 'r weer nuuwe, wèrmversche ei-kes veur 't rapen leggen, as ge dan de vèrkens heurt knorren van gezondheid en ge 't nuuwe spek

eraan ziet bibberen — as dan ieveraans oew rijkdommen uit oewen grond barsten, oewen kleinzeun op oewen rug haangt en van pure levenslust z'n grotvader verschaandeliseert mee z'n sterke knùstjes en pootjes, de blaauwe wolkskes rook uit oew pepke deur de locht wegkrullen, dan, dan zouw ik onzen lieveneer willen vragen of ie mijn maar stiekum in deuzen hemel wil laten ! Dan vuul ik me koning ; koning van al die rijkdommen, koning van 't zulver van de takken waar d'n dag op zit ; koning van 't goud dat er siddert op de blommen. Koning ja, van de l o c h t over m'n laand en d'n hof, de locht, deurtrokken en vol van dennengeur en groei-kraft, waarin de veugels tieren en kwetteren, uitgelaten van fiestgevuul, van bruiloftsgenot ; gek van 't volle, goddelijke leven dat er ievers rondwaart en as zochten balsum is !

Paasch-twee was 't weer veulschonder. 't Was wèrm en goed in 't zonneke ; 't was weer om te schieten. 't Was plazierig op de baan.

De kruinagels hadden d'r Paaschluiers aan. 't Nuuwe gruun da waasde erover in glazige pracht.

Kapellekes vlogen in de rondte, aangetrokken op de zuute geuren van d'n blossem die aan de kale takken zat geklonterd. Stekebieën zoemden rond, gedragen op d'r gouwen vleugeltjes. En violen van fluweel, in kleurenpracht as zondeurgloeide kerkramen, plekten teugen d'èerde aan in 't fonkelnuuwe gras, zoo schoon en zocht, zóó zeldzaam mooi, da ge geleuven zouw da ze recht uit d'n hemel waren komen sprenkelen, verloren uit blommenkurfkes van engelenmaagdekes.

't Was schoon, 't was gezellig op de baan. Wemmen geschoten tot me moei wieren van 't staan. Waant schieten doe-d-et beste mee nouw en dan 'n citroentje mee suiker d'r bij en dan wor 't schutteren op den duur zwaar.

Maar 't was kitsig! En intersaant. Waant d'n Blaauwe schoot nie mee deuzen keer, die hee-g-'t teugeswoorig maar te druk. Waarmee, da weten me nie en Trui, die orakelde dat ie binnen 't jaar getrouwd zou zijn, liet ok niks meer los. Die had netuurlijk weer veur d'r beurt gesproken. D'n Blaauwe trouwen? 't Leek 'n grooter wonder as da ge kersen plukken zouw van zo'nen bezemsteel, die ge in d'n grond gezet had. Zodoende, nouw d'n Tiest nie meeschoot, hadden me allemaal weer 's kaans om koningschutter te worren, want dieën Blaauwe, ollee, daar is nie teugen te schieten. Die hee de roos aan z'n pijlen hangen.

VII.

De Mei was gekomen in zeldzame pracht.
't Zoot van d'n blossom da dreef deur de wêreld.

En toen 'k d'n eersten Zondag van die maand in ons kerkske kwam, toen sting daar veuraan, in de verte, 'nen grooten kraans van kèersen-zon te stralen om 't beeld van Onslievrouwke. Potten mee rodondendrums in vollen bloei, die stingen aan d'r voetjes. Lijk groote klodders suikergoed, zoo laggen die blommen op 't fiksche, sterke blad te schuimen.

Hortensia's, blommen as dubbelde vùsten zoo groot, in kleuren zoo zocht as d'n veurjaarsdag zelf; graniums van 't gloeiendst rood, da sting daar allemaal onder 't druipend gouwen licht van smettelooze kèersekens te pralen in 'nen kleurendos, da g'oev oogen er nie van af kon houwen. Blommen, kleuren, licht.... 't was as 'nen golf van kleurig schuim waarop ons lievrouwke te zweven geleck!

Bloeimaand!

Dan steken de witte en lila kruinagelpluimen in trossen hoog boven de struiken uit en buigen op 't windeke in de zon. Dan hangt d'n Meidoorn in de heggen in gierlaandes tusschen al 't gruun, en geuren as van rijstepap-mee-bruine-suiker, die asemen de wegels over. 't Botergeel van de dotterblom drupt as room in de spiegelende sloten, onder d'n schaduw van 't deemoedige wilgenbomke mee z'n pèrelgrijze blad. En heel de èerde straalt in d'n glaans van d'hoog azuren locht.

't Was toch weer zoo schoon ieveraans.

Ge kon 't zien, maar ruuken ok. Ja pruuven 't zuut op oew lippen. En in de velden.... ah! Daar leek 't 'n overstroming van nuuw gruun. Daar daverden plakkaten van goudgelen slaai, die te kroppen en te zwellen sting, da ge 'm zóó in z'n rijpe blaren bijten zouw.

De spenazie, malsch en donker, sting te rillen in 't nuchter windeke dat 'r over d'akkers asemde. Ge kon 'm zóó eten, neeë drinken! Waant elk blaaïke is dan 'nen slok van lekker vocht, da-d-als balsum deur oew keel gaat stroomen.

En nouw en dan, as-'t-er van d'n vruugen mèrgen af malsche Mei-rengel te drùppen hong uit de zware lochten, 'nen blaauwen daamp over de wèrld krulde, waarin de groeikracht zit besloten as 't sap in 'n mollige wijnpeer, — de èerde vol was van 't druppel getik van de vette droppen op 't overdadig gruun, en de zware geuren van onze bosschen en de blommen teugen de kleffe èerde bleven kleven, dan had ik nakend deur de velden willen duikelen in 'n bad van dieën malschen, wèrmen rengel, die as odeklonje aan oew vel plekt!

Ik kòn 't nie meer houwen; barstte van veurjaarsdolheid en keb 'nen duik gemokt in onze Mark, da-d-et schuim omhoogvlokke in de kruinen van 't gebomte. Keb op 'n afgelegen plakske, midden tusschen de mastenboomen van 't bosch, m'n spullen aan 'nen stronk opgehaangen en ben over m'nen kop, schuins van de kaanten, dat de wèrme modder aan m'nen rug klonterde, de Mark ingekieperd. As 'n stoombotje hè'k er op m'nen rug gezwommen, schuim trappend mee m'n voeten. En van boven vielen druppels as duiveneiers uit de lochten en patsten kledderend op m'n vel. En ineens schoot daar 'n zonnestraaltje deur de wereld, dwars deur de pepkes rengel henen en was 't of er

pèrels in muljoenen van den hemel kwammen storten, zóó schoon, zóó wonderbaar, da'k snotverdemallemosterdpot glad-weg vergat te zwemmen en zonk as 'nen loodgieterswinkel.

Keb gelachen da m'nen buik in 't water hong te schudden. Stel-d-oew eigen veur, da ge as zwemmer verzuipen zouw omda ge glad vergeten was om te zwemmen.

Ja, die Meimaand, da's ieder jaar weer overnuuw 'n fiest ! Dan is 't de maand van trouwen, maar ok. . van de gouwen bruiloften ! Dan is er ginnen dag die God gift, of ons Herriemenie trekt er op uit 's aves om serenades te gaan brengen. Dan is er ginnen dag of ge kom-d-overdag mee pèerd en wagem hier of daar onder 'nen eereboog deur of laangst 'nen versierden gevel mee schoon geschilderde schilden in 't goud mee jaartallen d'r op, die persies vijftig jaar van mekaar af leggen. Dan komde 's aves nie over d'n weg of ge zie-d-ier of daar 'nen erf mee laampejonnes en hoorde de harmonica ouwe walskes en mezuurka's en polleka's janken. Waant gouwen bruiloften, die vieren me dat 'r de spaanders allemaal afvliegen. In veertien dagen tijd hadden me da jaar d'r effen zeuven gevierd. Van goud ! En dan zeg 'k nog maar niks van de zulveren die me toch ok nie overslaan. Waant fiesten overslaan ? Olee, da's oew eigen bestelen ! Maar gin plazaantere, rojalere fuiven zijn er, as sjuust de gouwen bruiloften. Waant gemeenlijk ebben die ouwe menschen d'r schopkes zo'n bietje op 't droge en kan 't lijn ! Ok emmen ze meestal twaalf of meer kienders op de waereld g'ollepen, die er op hullie beurt ok weer nie bij stilgezeten emmen en er ok minstens 'n dozijntje per hoofd prizzeteeren, zooda ge op zo'n bruiloft, mee burenen en perseneel meegerekend, gaauw 'n paar honderd man in d'n kost het. En dan : hoe meer ziel hoe meer vreugd ! En olleen al 't veruit-

zicht van zo'n lollige gouwen bruiloft, da doe-d-ow soms 't geluk van 't huwelijksleven veul gemakkelijker . . . t o r s e n ! Waant ge het levensgezellinnen die zo'n eigenaardig idee van gezelligheid emmen, da ge mee heur gezelligheid soms knapkes de ongezelligste dagen deurmokt ! Da g'op oew taanden mot bijten om al die gezelligheid te verstouwen. Maar as ge 't dan op 't end deur mekaar gooit, dan blijft er altij nog wel wa goeds over en 'nen verstaandigen mensch mot op die manier zomaar mee 'n bietje fielesefie z'n huwelijksbotje deur de levenszee zien te koersen — en onverstaandigen ? Wel, die motten maar nie trouwen.

Maar genogt; as de fermilie 's mergens uit de kerk komt, nuchter en hongerig as wolven, dan is alleen 't ontbijt al 'n ding waar ge mee gin maag-mee-motgaten mot aantijen. Dan zijn 'n stuk of tien kurven brooikes plus de noodige krentenmikken, en 'n pond of twintig vette ham en evenveul zuutemelksche kaas, mee de rest navenaant, weggespoeld mee ketels koffie en vaten bier — gaauw geblazen. Dan is 't dammeke zo'n bietje geleed en kan 't fiest pas goed beginnen. Dan smaken de pepkes en de segaren as avanna's en dan krinkelen de blaauwe rookslierten as feestgierlaandes omhoog in de zonnestralen mee de muljoenen gouwen, dansende stofkes, en lacht 't echte, volle feest oew uit elk hoekske van de vertrekken en de opgedofte stallen teugen.

Dan straal-et feest uit d'n èerde, die in hanepootjes opgeharkt leet, bestrooid mee blossem en vruchtbeginsels op d'n erf ; dan klinkt 't fiest uit de drukke strotjes van de kiepen, die kakelend en eicrenlegend ieveraans opvliegen en uit 't gekuukel van de hanen, die op hooge punten as mesthoop, schuur en raamkozijn d'ren harem overzien mee ernstige, knippende, troebele oogen onder 't gebeier van d'r vuurige baardlellen, as graniejums zoo rood.

Dan gaan de tafels naar buiten, komen ze vol te staan mee de flesschen mee merellen en bessen en krenten op braandewijn, 'n jaar van te veuren al ingemokt en zoo zuut en zo koppig as da-d-oewen mond ervan plakt en oewen kop er vuurrood van wordt. Dan ziede de ogskes kleiner en kleiner gaan staan glimmen in de blinkende koppen en dan komen de bakken en de vertesseltjes veur d'n dag waar ge mee mot lachen dat de kiepen er van verschrikken en de hanen d'ren kop achterovergooien. 't Bier wodt getapt dat 't schuim d'r in vlokken afvliegt en dan, dan ee-g-et jonge volk, van 't eten en drinken en de wermte van dicht-op-mekaar-te-zitten, gin rust meer. Dan schieten de vonken uit die klare, diepe oogen as ze mekaar aankijken en dan mot er de levenslust, de kriebel 's uitgedaanst worren.

En as dan d'n vijf-en-zeuventig-jarige bruigom z'n bruid uit d'ren versierden stoel trekt en mee z'n kromme beenen, krom getrokken van d'n èerde waar ie zeuventig jaren in gevroet hee — getrokken as eiken palen in 't water — as ie dan mee z'n bruid d'n eersten wals inzet, dan gaan de jassen uit en dan slieren de paren op de meziek van d'n Tiest; dan dwerrelen de paren tusschen de boomen over d'n erf, beschenen mee plekken zon, deur 't jonge gruun henen, in stofwolken in de rondte en dan pakken de kleinkienders mekare vast zooas grotvader en grotmoeder vijftig jaren gelejen 't spul begonnen. . . . Ja, van bruiloften komen bruiloften.

En as 't dan zóó wijd is, dan hoof ik maar effen d'n Blaauwe 'n knipogske te geven, dan wit ie al hoe laat 't is, en dan zet ie 'nen mop in op z'n trekpiano waar ge stapelgek van wordt! Dan hijgen de meiden en de jonges as jonge pèerden, die mekaar nazitten in de wei, en zitten bruid en bruigom en de aandere ouwelui op de tafels te slaan op de

maat, dat de bessen in de flesschen over mekare duikelen. De meiden die mee de fiksche jonge kèrels daansen, die vuulen ginnen grond meer en zwieren aan de schouwers van die rondtollende reuzen, dat d'r rokken allemaal uit-klokken en dan, dan schiet de Tiest ertusschen mee z'n lange, dunne lijf en lot z'nen trekùrgel janken en lachen tegelijk, dat er trillingen van genot deur de gezonde lijven springen.

En onderwijl komt d'n erf te staan in de lekkere, smeuge geuren van 't groote fiestmaal da-z'-aan 't klaarmaken zijn. Dan kietelen de geuren van 't gebrajen vèrken oew neusgaten. Dan ziede de ouwe, vieve bruid, die 't nie meer uit kan houwen op d'ren stoel, mee bezùrgde blikken 't huis ingaan, waant 't goeie, vette feestmaal is heuren trots. Daar hee ze nachten over leggen piekeren ; dagen, weken van te veuren aan gezùrgd om da zoo goed meugelijk veur te kunnen zetten. En dan wordt er nog gaauw eentje gepakt om d'n eetlust zoo bekwaam meugelijk te maken, nòg 'n daanske, nòg 'n pintje, nòg 'n gloske, en dan, dan wordt er „aangeschoven” en gefrèten, tot ze gin „pap” meer kunnen zeggen. Dan loop 't vet van d'r kin af, dan klokt 't bier in de grage strotten, dan tuimelen de afgekloven kluiven in de schalen, of ze in gin weken wa g'ad emmen. Dan dampen de èrepels steeds weer nuuw en versch van de schottels da ge weer overnuuw trek krijgt. Dan zweeten er uit de rollades van die pèrelende vetblaaskes da-'d-et water weer in oew taanden komt en as ge dan niemeer kunt, as oewen broeksbaand 't verder vertrapt, dan doen de pinten bier de rest. Dan zak 't vanzelfvers en komt de gele rijstepap mee safraan en suiker veur d'n dag, die er dan vanzelfvers weer inglijdt.

Hah ! — veur zo'n fiest meugde wel 'n piloosche voering in oew maag laten zetten.

Waant as da-d-allemaal weer op is, dan komt er veur 't vrouwvolk koffie mee taart en koek — wij mannen kijken die flaauwe kul nie aan — en wij gaan aan de segaren mee bier. 't Is dan gaauw 'n uur of drie in d'n middag en dan zijn me nog nie op d'helft. Maar die andere helft is bijna net iender. Eten, drinken, daansen, vrijen en as me dan zingen : „me gaan nog nie naar huis,” dan gaan me sjuust wel naar huis en d'n aanderen mèrgen.... ? Wel, dan hedde na al die flaauwe kullekes van zuute borreltjes, koek en zoo, weer trek in 'n gève pan mee gebakken spek en mik en d'n volgenden Zondag boomen me d'r nog 's over na in de „Gouwen” en dan wor 't zóó gezellig en zóó leutig, dan doen me-n-'t op ons eigen nog 's dunnekes over ! —

Maar nooit za'k vergeten 't fiest van Vermonden. Wa was d'n Blaauwe-n-op z'nen dreef. Wa was ie op „stoot”, zou d'n Fielp zeggen. En Trui zee dat ie kruisdol was.

Om zeuven uur gong ie effen weg. „Vermonden,” zee-t-ie, „'k mot efkens de biesten af gaan voeieren, maar mee 'n uurke ben 'k weer verom.” „As ge nie trug zijt over 'n uur,” dreigde Vermonden, „dan kijk ik oew nooit meer aan, Blaauwe, waant sjuust van d'n avond, as de lichtjes aangaan hier in de boomen, dan emmen jouw 't hardste noodig mee oewen trekürgel !”

„'t Kom veur mekaar,” beloofde d'n Tiest : „maar ge wit, zaken gaan veur 't meske, krullenkop,” en meteen klatste-n-ie d'n ouwen Vermonden op z'nen „buljèrtbal”.

't Was effen stil toen da Blaauwe biest weg was. Maar me gebрукten da-d-oogenblikke, om 's effen op verhaal te komen. 't Was 'nen dag, zoo schoon as 't in Mei maar zijn kan. De avondzon gloeide aan d'n hemel in vlammend geschijn. 't Gouwen

licht da lekte deur de boomen op Vermonden z'nen erft en ros vloeide-n-t over de fiesttafels. De veugelen gorgelden d'r rollerkes ratelend deur de locht. 't Beloofde nog 'nen avond te worren, ollee — om zóó oew taanden in te zetten. 't Fiest sprong achter de boomen vandaan, 't ritselde uit de blaren, 't roosch van d'n gloeienden hemel af. En de fiestgangers klonken mee de volle glazen of er klokskens klaankten over de lachende koppen. D'n avondgloed bepoeierde de wangen van de zatgefuifde wefkes; glom in d'r heete oogen en deurgloeide d'r oorschelpkens da ge gek wier van plazier. Ze zatten teugen mekare op te douwen dat d'n lach somwijlen deur de locht scheurde en de brutaalsten die klaptten d'ren kus soms smakkend weg. Bruiloftsverwachting trilde ieveraans onder de zware, sterke zomerlocht, die al 't leven zwellen dee tot barstens toe.

Toen begonnen ze om d'n Blaauwe te roepen. „Muziek motten me-n-emma!” „Waar blijft dieën Tiest nouw? . . .” en Vermonden zat te rijen op z'nen versierden stoel. „Waar zouw nouw da blaauw merakel uithangen, Dré?” vroeg ie, „wilde nie 's effen gaan kijken op 't Kasteel; misschien lee-t-ie wel in de bedstee!”

„Gin nood, Vermonden,” lachte-n-ik: „zoolaank as-t-er gefiest en ingeschonken wordt, gaat d'n Blaauwe z'nen tijd nie leggen te verslapen!”

En 'k had 't nog nie gezeed, of daar kwam 'n lauwijt van d'n weg, 'n geblèèr en gekwèèk, da me mekaar aan zatten te kijken van verwonderink. Waant 't leek wel 'nen volksoploop daarbuiten. „As da de sernade is,” zee Vermonden, „zijn ze vruug vandaag! — Waant de herriemenie trekt er altij pas teugen d'n düster op uit mee zukke gelegtheden.” „Da kan ok nog nie,” docht ik haard-op en meteen schoot 't deur m'nen kop: d'n Blaauwe! En mee da'k 't docht, kwam ie d'n erft

op — te pèèrd. In d'uniform van d'n Janus die 'm veuls te wijd en te klein was. Z'nen nek stak uit d'n wijen lagen kraag as 'nen bietwortel; de mouwen kwammen tot z'n ellebogen en da wije broekske tot even aan z'n knieën, daar stakken z'n dunne, bloote pooten uit lijk bezemstokken in twee emmers. 't Petje zakte over z'n oogen en dan had ie 'nen sabel aan van hout, die mee d'n punt over d'n grond slepte. Over z'nen schouwer 'n kindergewirke, zooas ze die verkoopen in de speulegoedwinkels, op 'n kartonneke veur dartig centen omtrent. Ulvenhout had ineens berejen pliesie, tot de taanden gewapend.

Hoe me dà te boven zijn gekomen — neeë, da's me nog 'n raadseltje. Ze kropen onder de tafels, rolden van d'r stoelen en 'n man of tien, die op 'n bank zatten, rolden mee d'r beenen omhoog, tegelijk ondersteboven. De ouwe bruid lag over de tafel en riep mee 'n piepende stem van benaauwdheid: „Schei uit, Blaauwe, schei-t-er toch uit, ik doei 't in m'n broek!”

„As ge 't maar nie in de mijn doet,” zee-t-ie mee 't drogste gezicht van de wèrld, „waant keb vandaag m'n beste aan,” en z'n lange beenen hongen 'nen halven meter laang uit da wije korte broekske van d'n Janus te beieren as de klokke-touwen in de kerk.

'k Gaf 'm toen, op 'n knipogske van 'm, z'n monica aan en te pèèrd zette-n-ie 'nen „uitsmijtert” in, of de Ginneksche Herriemenie uittrok. Toen was ie veur d'n bakker! In 'nen grooten kring, haand aan haand, mee d'n Blaauwen Ruiter temidden, begon er 'n hospartij da-d-et zuur in de kelen klokte. Hij liet ze daansen dat d'n erft dreunde en temidden van 't lawijt kwam gatsamme d'n Janus binnengestoven mee d'n burgemeester achter 'm aan. Efkes schrokken me toch; heel efkes wouw 't stil gaan

worren, maar d'n Tiest knipte 'n ogske naar 't Gezag en mee 'nen geweldigen uithaal op z'nen trek-ürgel begon 't overnuuw.

Vermonden was kollesaal vereerd, dat d'n burgemeester op z'n bruiloft was gekomen, al was 't dan ok op 'n bietje vrimde manier. Hij sprong van z'nen versierden stoel, waggelde-n-op z'n kromme beenen naar d'n burgervader en trok 'm mee achter de tafel. De bruid schonk in en toen 't zóó wijd was, toen de burgemeester tusschen 't bruidspaar in zat, mee 'n vol glas en 'n groote segaar, toen toomde de Tiest z'n ros veur 't gouwen paar en d'n burgemeester en spulde van „lang zullen ze leven!” Onderwijle bleef d'n Janus achter 't pèerd staan, mee 'n gezicht da twijfelde aan heel de wèrld. Hij draaide aan z'nen snor en kuchte maar en keek van d'n Tiest naar z'nen baas en van z'nen baas naar d'n Tiest, net zoo laank, tot 't peerd z'nen stèert oplichtte en d'n Janus in de daampen sting.

„Blommen,” zee d'n Blaauwe en spulde deur.

D'n burgemeester schokte op 't lest en de bruid riep weer : „ik doei 't in m'n broek!” „Weljot, schenk maar 's in,” lachte d'n Blaauwe en op 't lest krópen me van d'n lach!

Toen stond d'n burgervader op en gong spietsen. Zoo maar veur 't vùstje-weg hiewie 'nen prachtigen aanspraak en toen da gedaan was, toen . . . ollee, 't was om dood te gaan, toen lichtte d'n Blaauwe z'n pet op, riep : „lang zal ie leven!” — en toen zaggen me, dat ie over z'nen kop 'n haalve verkensblaas had getrokken. „Hiieppieppiep . . . !” — riep ie, maar gin mensch zag kaans om hoera! te roepen. Zelfs d'n Janus was z'n „blommen” vergeten en klapte dubbel van d'n lach.

De Tiest gong spietsen. „Gouwen jubeljanusen, menier d'n burgemeester en de Rest,” zoo vong ie aan. Toen vreef ie mee z'nen rooien zakdoek over

de verkensblaas en wéér bulderde d'n lach de blâren van de boomen in. „In d'eerste plak,” gong ic weer deur: „t Gouwen paar van haarte gefielisiteerd mee d'n veftig-jarigen trouw. Jonge, jonge, Vermonden, as 'k oew zoo aankijk dan mot ik zeggen tot eer van de bruid: g'èt er nie veul onder gelejen. Ge meugt 'r van bovenen dan wa kaal op geworren zijn — opperuimd staat netjes — da weten me allegaar. Maar van onderen — ollee, toen 'k oew daarstrak oew beenen nog zoo van d'n vloer zag gooien, toen docht ik zoo: Vermonden hee wel z'n haren verloren, maar nie z'n streken. En gij, vrouw Vermonden, g'èt ferm oew partij meegeblazen, da mot ik zeggen, horre. Guilie mee oew dozijn kinders hèt-'r nie bij stil gezeten, en ge meugt er allebei nòg zijn! Keb er dan 'n groote eer in gezien g'ad, da'k op juilie schoone fiest wier uitgeinviteerd en 'k zee dalek teugen m'n eigen: Blaauwe, zee ik, zùrgt nouw da ge netjes veur d'n dag komt! Nouw?” zee-t-ie „me dunkt” — en toen gong ic nog wa rechter op zitten en sloeg 'n paar vuiltjes van z'n teniek: „'t is nie slecht zoo, ee?” . . . en meteen bekeek ic z'n eigen van onderen tot boven.

Heel de zaak brulde weer.

„En menier d'n burgemeester, uit naam van 't gouwen paar mot ic oew haartelijk bedaanken veur oew visite. Geleuft, da me da-d-op grooten prijs emmen gesteld, horre, zoo heelegaar uit oew eigen hier te komen! En as gij eenmaal de gouwen bruiloft viert, ollee, dån zul-d-'nen aap zien vlooien! Dan komen wij allemaal!” riep d'n Tiest: „allemaal! Ikke ok! Me brengen ons eigen gereedschap mee om vol te doen en op 't gouwen paar te klinken dan! Reken maar van jetje!” D'n burgemeester z'n kopke wier as 'n klapproos van 't ingehouwen lachen. „Kom,” zee-t-ie, en toen steeg ic van z'n pèerd, „nogmaals gefielisiteerd, horre!” En hij

drukte-n-'t echtpaar en d'n burgemeester de haand. Toen zag ie er nog kemieker uit as op 't pèèrd. Z'n broek wier nog korter. Janus volgde-n-'m op d'n voet. Die moest z'n Zondagsche uniform verom emmen, zee-t-ie. Maar ineens draaide d'n Tiest z'n eigen om, nam 't gewirke van z'nen schouwer, richtte-n-op d'n Jaan en daar krokte-n-er één deur da wijje broekske . . . 't leek wel 'n kanonschot. „Ga weg,” zee-t-ie toen teugen d'n Jaan : „gij zijt doodelijk getroffen !”

Affijn, laat ik er over ophouwen. 't Is bar gewiest. Da fiest vergeet ik nie gaauw.

Toen me naar huis gongen zee Trui : „Zoo hè 'k van m'n leven nog nie gelachen ! Wa-d-'n zwijn, wa-d-'n zwijn !” En op bed schoot ze nog 'n paar keeren in 'nen lach. „Tellekes zie 'k da blaauw merakel veur me, mee die verkensblaas op z'n test,” proestte ze.

En d'n Janus ?

Die zee later : „As 'k dieën Blaauwe nog 's pakken kan, dan gaat ie d'n amigo in, zoo zeker as ik ier gezond veur oew op m'n beenen staa. Kwam ie me daar te pèèrd bij m'n wijf, of ie gloeienden haast had en riep : „Gaauw, gif me de beste spullen van oewen vent, hij mot ze dalek emmen. De Koningin komt op 't dùrp,” en veur m'n vrouw nog wa-d-had kunnen vragen, was ie 'm mee m'n spullen geblazen. 'k Zal 'm krijgen ; mijnen dag komt ok,” dreigde Janus en toen em ik gezeed : „Janus, pas op veur d'n Tiest. As gij denkt da ge 'm te grazen het, hee-t-ie jòuw !”

„En toch . . . !” zee d'n Janus.

„Keb oew gewaarschouwd,” zee ik.

Nouw — 't is dan gebeurd. Janus hee d'n Tiest g'arresteerd. Maar da doet ie nooit meer, nooit meer !

VIII.

Da zat zoo !
Die twee kunnen mekare nie uitstaan. Of liever gezeed : Janus kan d'n Tiest nie velen, omdat ie geregeld 't onderspit mot delven veur 'm. En de Tiest mot altij Janus op d'n wigel nemen ok.

„Zuukte mijn soms ?” vroeg d'n Jaan 's rondweg aan d'n Blaauwe.

„Welneeë, Janus,” gaf d'n Tiest ten antwoord op de meest onschuldige manier : „welneeë, hoe kòm-d-'r op ? Gij mot toch zuuken ! Gij zij toch de pliesie !”

„As ge da maar wit,” dreigde Janus.

En op zo'n manier kan ie nooit wa beginnen teugen Tieste, of 't heele gezelschap schudt van d'n lach. En da zit Janus dwars. Hij is nie opgewassen teugen d'n Blaauwe en inwendig vindt ie 't nouw eenmaal zóó : hij as veldwachter mot d'n baas zijn. Veur de rest is 't 'nen doodgoeien kaerel. Wezelijk waar ; maar stom. Stom ! As 'n verken. Z'n wijf is meer veldwachter aan d'ren kleinen teen, as hij aan z'n heelen bast. D'n Tiest hoeft 'm maar aan te kijken, en Janus zit er vierkaant in, tot z'n nekharen toe.

Me moesten dieën zomer naar Roosendaal, mee ons „zestal” om te schieten in de kompetisie. Da's altij lollig. Me zatten in de „Gouwen Koei” zoo onder mekaar af te spreken hoe laat me gaan zouwen na de kerk en de Tiest zee zoow : „Dan gaan me toch weer 's 'n pintje koopen bij da knappe

wefke daar laankst 't spoor," en me lachten nog bij de gedachte, hoe d'n Blaauwe daar d'n lesten keer op z'n haanden over 't buffet gewaandeld had en 't wefke laten schrikken op z ij n manier — ge begrèpt al wa 'k bedoel, 'n schot da-d-et daverde ! — toen zee d'n Jaan ineens : „Gatvernolle, 'k zou best 's mee jullie mee willen !”

„Dan gà-de mee,” zee d'n Tiest, „ge lopt op oew eigen beenen en mijn lopte nie in d'n weg. horre !”

„Weljot,” zee d'n Fielp, onzen bakker : „ga-d-'ns 'nen keer mee, Jaan, maar zonder zwèerd, jonk,” en hij bedoelde Janus z'nen degen en z'nen uniform.

„Da spricht,” zee Janus, „da spricht, ik gaai in pollitiek ! Maare . . . hoe koom ik wèg ?”

De Tiest rook dalek lont. En heel geïnterseerd vroeg ie : „Wa bedoelde Janus ; vrij van d'n burge-meester ?”

„Neeë,” zee ie lastig, „mee d'n burgemeester gooi ik da wel op 'n akkoordje as 'k van de week mee 'm op jacht ben ; mee hum hè 'k gin pijn in m'n hoofd, maare . . .”

„Olee,” zee d'n Tiest : „'t wijf ?”

„Sjuust !” zee Janus opgelucht.

Ik barstte van binnen. D'n Fielp gaf me 'nen douw en d'n Tiest knikte maar diepzinnig van „ja” teugen 't Ulvenhoutsch gezag.

„Maar daar is toch wel 'nen mouw aan te passen,” zee ie eindelijk. „Kom,” dee ie gewichtig, „me zullen nog 's vol laten doen, dan komt de smoës van-zelvers !”

D'n Blaauwe lekte 't schuim van z'n lippen, smakte-n-'s en toen boog ie veurover naar d'n Jaan, mee z'n smoës.

„Kek,” zee-t-ie : „gevonden ! Ge zeg thuis da wij gaan schieten in Roosendaal. Dan gif-d-ons 'n plumpke : ge zegt er zoo laanks oew neus bij : „'t zijn toch fèrme schutters en goeie „jongens”

of zoo iets en dan vertelde da-d-onze burgemeester, die zelvèrs gère schiet, 'nen prijs beschikbaar hee gesteld, 'nen medaille of 'nen beker, ollee, gij wit beter as ik hoe scheutig of ie is. Nouw zou ie gère emmen, zegde dan teugen oew wijf, dat dieën prijs in 't dùrp bleef, da me die zèlf wonnen en nouw hee-t-ie zoogenomd aan jouw gevraagd om 's mee te gaan en 'n ogske in 't zeil te houwen. Zooveul as weesvader, snapte?"

En me broken van d'n lach.

„Gij mot er dan zoogezeed op letten,” gong ie deur mee 'n doodernstig gezicht, „da wij nie te veul kabberdoeskes binnengaan veur d'n wedstrijd, en mee da smoesje kan oew wijf niks inbrengen as leege briefkes. Waant d'n burgemeester hee toch altij nog meer te vertellen as jouw Kee, waar of nie?"

„Tuurlijk,” zee Janus en hij voelde nie, hoe ie genomen wier! „As ze.... as ze....” en Janus plukte-n-aan z'nen snor: „as ze maar nie op informatie uitgaat!"

„Da leed-aan oew eigen,” zee d'n Tiest gaauw. „Witte wa, stuur ze maar bij mijn as 't zoo wijd komt. Ik ben dan toch nog altij d'n keizer van de klup!"

En natuurlijk is Kee bij d'n Tiest terecht gekomen. En natuurlijk hee d'n Tiest gezeed dat ie van niks wist. „Kee,” had ie gezeed: „houd 'm in de gaten horre, dieën veldwachter van oew, hij vernukt oew. Wij kunnen d'n weg best alleen vinden en emmen gin kindermeid noodig. Da snapte toch zóó wel! 'k Vind 't 'n gemeene streek van d'n Janus,” had d'n Tiest er nog bij gezeed. „'k Wis nie dat ie zóów besting, Kee!"

En as 'n furie is Kee toen weggelooopen.

Zaterdag van te veuren kwam Janus zeggen bij ons, dat ie nie mee kon, want dat er wa t u s s c h e n w a s g e k o m e n !

„As ge bij de pliesie zijt,” zee d'n Tiest eerbiedig :
„kunde nooit van te veuren praten.”

En Janus trok gewichtig aan z'nen teniek en
zuchtte seerejeus : „zoo is 't, mannen !”

'k Kreeg pieken in m'nen buik van 't lachen.
En d'n Fielp ? Pèèrs wier ie !

Zoo is 't altij tusschen die twee.

Maar nouw de grotste stuip, die 'k ooit van heel
m'n leven meegemokt eb. Onzenlievener bewaar
me veur 'nen tweeden zo'nen bak. Dan besterf ik 't !

't Was op 'nen Zaterdaggenavond, bij Verhagen,
m'nen barbier. Dieën keer dan, toen 'k binnenkwam,
toen stingen de klaanten op 'n hoopke bij mekaren,
mee uitgerekte nekken te zien naar 't hoekske van
de „Selon” — zoo noemt de Guust z'n baard-
krabberij — naar 't hoekske waar de Guust altij
de bezonderste plotjes uit de kraanten opplakt.
Zoo maar oers-en-dwars deurmekaar en 't een over
't aander, naar gelaank as da-d-et uitkomt. En
toen 'k effen gewend was mee m'n oogen aan d'n
grijzen miest die 'r teugen de gaslaampen wolkte,
uit de deurrookers van de kliejenteele, en gezeed
had : „goeienavond samen,” toen riep de Joep,
mee 'nen kop as vuur van plazier : „Dré, as ge nouw
's wa moois wil zien motte hier 'skijken,” endeaande-
ren gongen opzij om mijn ok 's te laten proffiteeren
van de leste behangsels van onzen barbier.

Mee 'n schuin ogske keek ik naar Verhagen, die
'nen baard van veertien dagen stond weg te hakken
op da mement, dat de splinters rondvlogen. 't
Kratste-n-allemaal ! Hij had d'n ouwen Schellekens
onder 't mes, die veur vijf jaren trug, toen ie zooveul
lust van rimmeltiek kreeg, dat ie 'r heelegaar van
kromgetrokken is, z'n bezittings onder z'n jong
verdeelde, die 'm verders onderhouwen zouwen . . .
Zoodoende da Schellekens maar om de twee of drie
weken z'n eigen kan laten scheren veur zeuven-en-

'n-halven-cent.... Affijn, daar ga-g-et nouw nie over, maar toen ik dan bij de „leestafel” van Guust Verhagen kwam, die aan d'n muur geplakt zit, toen gong 't om 'n.... trouw p e r t r e t. Maar — van 'n trouwerij in Amerika, waar de huwelijken nie zoo steuvig plakken as d'ren knaauwgom! En d'n menier, d'n brui gom, die da-d-ok scheen te weten, had z'n eiges laten trouwen in 'n tijgerkooi.

Z'n wefke sting er mee d'ren bos blommen nèt bij, of ze d'r direktwarke volgedaan had van d'n angst en neemt 't er maar kwalek! 'k Mot oew zeggen: 'k zit òk liever in de „Gouwen Koei” dan in zo'n hok mee tijgers, ok al draag ik dan gin direktwarkes.

Maar menier d'n brui gom, dierentemmer van z'n ambacht — èrm wefke! — zal gedocht emmen: d'n eersten indruk is d'n beste! En as ik m'n wefke op d'n dag-van-trouwen efkes laat zien hoe 'k omspring mee wezens die veul te grooten bek teugen me opzetten, dan kan ze daar d'r maal veurloopig mee doen!

De Joep — die thuis nie zooveul in de pap te brokkelen hee — had 't grotste plazier. Hij sloeg op z'n knieën van de lol. „Nondekèès,” riep ie: „wa-d-is-ie goed, wa-d-is-ie veur d'n bakker! Kekt dieë tijger 's trek emmen in de bruid. De kwijl lopt uit z'nen muil”

„Nouw, 't is 'n aarig wefke ok!” zee Verhagen, die sjuust d'n ouwe Schellekens afspoot dat ie bijna stikte, waant de Guust keek meer naar ons dan naar z'nen pasjènt! — „Da zie ik ok wel al ben ik ginnen tijger,” zee-t-ie.

„Schei-t-'r toch af,” kwekte Schellekens, „ge spùt me blind, vrekte witkiel!” En toen ie klaar was, kwam ie ok 's kijken in 't hoekske, d'n ouwen Schel. Lankzaam schudde-n-ie mee z'nen grooten

kop, die diep in z'nen krommen rug zit gedoken en bromde : „'t Is schoon ; ze weten van gekkigheid nie meer wa ze doen motten, de jonge gasten van teugeswoorig,” en schuddende gong ie naar't centenbakske en gooide-n-er bevend drie sjoewen in. „Gezien, Verhagen ?”

„In orde, Schel.”

„Navond, mannen !”

„Navond, Schellekens !”

En mee Schellekens strompelde de leut efkes weg. Wier 't heel efkes stil. Tot de Joep weer in d'n lach schoot.

En onwillekeurig docht ik toen bij m'n eigen : as die idiote Knaauwgommerikanen wiesten, hoe de Ulvenhouters leut emmen om huilie idiote verzinsels, dan zouwen ze d'r eigen meschient nog wel 's effekes bedenken, veur ze trouwden in 'n tijgerkooi, in 't water, in de locht ; op 'nen stok gongen zitten tot ze d'r af sallemaanderden en aangeveegd wieren in 'n waschmaand, die naar 't ziekenhuis wier gebrocht ; en nog zooveul van die flauwe kullekes meer. „As 'k weer 's gong trouwen, dee ik 't ók zoow,” kwekte d'n Joep weer, „ok al moest m'n bruid d'r eigen eerst gaan verschoonen na de trouwerij, veur ze aan 't fiest begonnen kon !”

Totdat ie dik onder de zeep zat en niks meer zeggen kon, anders was ie aan d'n gaank geblèven !

„Ik denk, Joep,” riep er toen ineens eenen : „as gij mee oew wijf in 'n tijgerkooi kroop, da-d-et dan net andersom zouw gaan en de tijgers in 'n hockske gongen zitten en 't in d'r „broek doen”, om 't zoo 's te zeggen !”

De scheerselon daverde, waant me weten wel dat d'n Joep z'n wefke de broek aan hee. Joep draaide z'nen kop om — zeggen kon ie niks — maar toen blaasde-n-ie d'n zegsman 'nen kwak schuim in z'n vieslefasie.... neemaar ! „Roos !”

riep 't volk en ze luidden mee Verhagen z'n winkelbel (net as op de schietbaan, daar doen me da-d-ok bij elke roos), da ge 'r koud van wier. Gescheurd emmen van d'n lach en d'n Joep zee 'r gin eentje en liet z'n eigen kalmkes deurscheren!

Ja, da Zaterdagse scheeruurke, da's een van de lolligste uurkes van heel de week.

Verhagen stikt dan d'n Radejoow aan en daar kwèken ze allemaal bovenuit. Gin mensch die 'r naar lüstert, maar as ie efkes stil staat, dan loopen ze mee vijf man er naar toe, om de knobbekes weer om te draaien. 't Is nog 'n heel ouw mechien, da toestel. Ge mot aan dartien dinkskes friemelen, veur ie weer gaat, maar ze weten 'r allemaal d'n weg op.

Maar dieën radejoow dan, daar was 't mee, dat die stuip begon tusschen d'n Janus en d'n Tiest.

D'r was 'n pliesiebericht. En of 't zoo zijn moest, sjuust waren er d'n Tiest en d'n Jaan op da mement.

„Koest effe, mannen,” zee d'n Janus gewichtig, „pliesiebricht.”

„Stilte,” riep d'n Tiest en knipte 'n ogske: „Janus mot schrijven.” En toen alles stil was: „die mannen zijn ok nooit vrij, die pliesiemannen; nog gin tijd somwijlen om d'ren baard te la...”

„Maar hou-de gij nouw ok oewen smoel,” foeterde Janus.

„Ja, pa!” zee d'n Blaauwe en daar schoot de zaak weer in 'nen lach, dat er van heel 't bericht niks was te verstaan.

Eindelijk heurden me wa. Janus zat mee z'nen kop teugen d'n hoorn aan. „Ge krùpt erniein, horre,” riep d'n Tiest en toen liet Janus z'n eigen ontvallen: „Stil toch, ge stoort 'nen ambtenèèr in de uitoevenink van z'n funksie!”

„As guilie mee gaat, geef ik 'n rondje pils,” riep d'n Blaauwe — en Janus was d'n eerste die opsprong en z'n boekske in z'nen teniek bong.

„Neeë,” zee d'n Blaauwe, „gij mot in funksie blijven, Jaan ; ik wou effen weggaan mee de mannen om jouw nie te ampeteeren in 't „uitoefenen”, ee !” „Ge kunt 'r toch niks van verstaan,” dee d'n Janus onverschillig. „Dan kunnen me-n-ok net zoo goed hier blijven,” zee d'n Tiest en gong weer zitten.

Wa'k toen al uitgestaan eb ! M'n kakementen deeën pijn van 't lachen. En Verhagen snee 'r 'n paar in d'ren kanus of ie aan 't opereeren was. Maar ollee, 'n operasie veur zeuvenenhaalven spie is nóg 'n koopke.

Op 't lest vroegen ze dan opsporing van 'nen mensch, die gekleed was in 'n bruin pak, lage zwarte schoenen en grijze sokskes droeg, 'n ruiten pet op z'n test had, 'n blaauw-gestriipt overhemd droeg, 'n onderbroek zus en 'n flenelleke zoow aan had en ginnen boord. Heel da kestuum had ie gegapt en daarom moesten ze 'm emmen.

„Nouw, kek 's,” zee d'n Tiest toen teugen d'n Janus : „dieën mensch hadde tóch nie meugen harresteeren, Jaan.”

Janus kneep z'n ogskes dicht, pakte naar z'nen snor en keek heel scherp naar d'n Tiest, van z'n voeten tot aan z'n blaauwe stekels.

„Da's kasjeweel !” bromde Janus en toen vroeg ie : „waarveur nie ?”

„Omdat ie, as ie die rommel nie gegapt had, ók zuur was gewiest,” legde d'n Blaauwe-n-uit, „waant dan had ie in z'n bloote.... (gewitwel) rondgelopen !”

Me broken van d'n lach.

„Da's kasjeweel,” zee d'n Janus en keek maar steeds mee z'n loerogskes naar d'n Blaauwe.

„Ziede wa besonders aan me ?” vroeg d'n Tiest eindelijk.

„Bruin pak, ruiten pet, ginnen boord,” prevelde d'n Jan.

En toen — ollee, dieën Tiest kan 'nen mensch toch zoo pesten ee — toen dee ie net, d'n lilleke sallemoander, of ie in z'nen schulp kroop. Kad 'm dalek deur; d'aanderen ok, maar dieën èrme Janus — o jocijoei!

„G e b è n e t !” — kwekte d'n Janus ineens zegevierend. „Bruin pak, ruiten pet, zwarte schoenen, ginnen boord !”

En meteen sprong ie op d'n Tiest af, die 'm al zoo dikkels hee getempteerd en zee: „in naam der wet, mee naar 't kotje !”

„Jaanuss !” smeekte d'n Blaauwe nog, maar Janus was nie te vermurwen.

De Tiest gaf ons allemaal 'n haand; zee dat ie wel schrijven zou en knipte maar ogskes. En daar gongen ze: d'n lange, peeziige Blaauwe en d'n korte, dikke Janus.

Tien minuten later — me barstten van nuuws-gierigheid — Verhagen wist gin raad mee z'nen selon, die veul te klein wier — kwam de Tiest alleen weer terug.

„Waar is d'n Jaan ? !” — zoo vlogen me op 'm af.

En.... nouw meugen ze me geleuven of nie: d'n Janus zat in d'n amigo!

Wemmen d'n vloer bij Guust Verhagen aan spanen getrapt van 't lachen. En eindelijk toen me zo'n bietje bekomen waren, toen liet d'n Tiest d'n sleutel zien.

„Hoe hède 'm da toch geleverd, Blaauwe ?” — vroeg ik, onderwijle m'n tranen drogend van d'n lachkraamp.

„Da's toch gin kunst,” zee Tiest: „ge lot oew eigen toch nie deur dieën gehaktbal in de kast douwen !”

„Maar hoe komt ie er nouw uit ?”

„Hij blijft zitten tot vannacht twaalf uren,” dikkerteerde d'n Blaauwe: „zoolaank tot alle

kroegeskes dicht zijn en dan gaan me-n-'m er mee z'n allen uithalen."

Toen 'k zo'n bietje bekomen was, vroeg ik d'n Tiest : „Zou-d-'r gin kwaad mee kunnen, Blaauwe ? Stel-d-oew veur dat d'n burgemeester 'm vanavond emmen mot veur 't een of ander — hij mot nog wel 's segaren gaan halen en zoo — en dat ie 'm dan eerst uit de petoet mot halen.... ?”

„Gin nood, Dré,” zee d'n Tiest. „Onderweuge vertelde-n-ie me nog, om me zo'n bietje te pesten, dat d'n burgemeester veur 'n paar dagen op reis was en da'k dus zoolaanke op 'm zou motten wachten in 't kotje !”

Bedooid emmen ons eigen.

Ik eb 'm d'r uit wiesten halen. „Tiest,” ha'k gezeed : „laten me 't nouw nie veul erger maken as 't al is — gif mijn de sleutel dan zal ik 'm om twaalf uren op vrije voeten stellen.”

Da begreep d'n Blaauwe en zoo ben ik, op m'n eentje, d'n Jaan uit de petoet wiesten halen.

Hij lag werendig te maffen. 'k Schupte-n-'m teugen z'n achterwerk en zee : „ollee, òpstaan, snürkerd ! 't Is Zondag.”

Zijde gij 't „Dré ?” vroeg ie eindelijk.

„Ja,” zee ik, „gaauw, veur d'r nog meer d'r neus steken in da schandaaltje.”

Janus vlóóg op !

„Dieën schobberd, da blaauwe stuk tuig !” — schold ie.

„Janus,” bedaarde-n-ik 'm : „keb oew veuruit ge-waarschouwd : begin nie aan d'n Tiest, ge leg 't altij af !”

„Nog gin borreltje, gin stopke tabak wil 'k meer van 'm emmen,” foeterde-n-ie. „Ik kijk 'm nie meer ààn, die Blaauwe dondersteen !”

„Hier is d'n sleutel,” zee ik : „wel te rusten.”

„Slop ze,” zee-ie.

„Dré ! !” riep ie nog.

„Ja ?”

„Prot er nie verders over ! Of weten ze 't al in 't durp ?” vroeg ie benaauwd.

„Olleen de kammeraden,” suste-n-ik 'm.

„Gedaank,” zuchtte-n-ie : „sloppèl !”

„Sloppèl, Janus !”

Maar natuurlijk ; die stuip gong d'n aandere dag, Zondag, as 'n loopend vuurke deur Ulvenhout.

Eerstens van d'n Blaauwe z'n arrestasie en verders van d'n Janus z'n gevangenschap.

Maar d'n Tiest was er achteraf nie best over te spreken.

„Sodejabel, Dré,” zee-t-ie : „as ik alles veuruit geweten had was ik aan da lolletje nie begonnen !”

„Hoezoo ?” — vroeg ik. „Gin mensch die 't jouw kwalek nimt, integendeel, iedereen lacht z'n eigen kepòt om die stuip en d'n burgemeester zal er wel koud van blijven !”

„D'n burgemeester, d'n burgemeester !” — zee d'n Tiest lastig ; „wa kan mijn da nouw verstaampen ; wa-d-eb ik mee dieën mensch te schafften ; neeë, da-d-is 't nie !”

En hij sting te draaien of ie z'n ei nie kwijt kos geraken.

„Wie dan wel ?” — vroeg ik op d'n man af.

Toen keek ie naar d'n grond en schudde mee z'n kop. „'k Kan 't jouw ok nog nie zeggen, Dré,” klaagde-n-ie : „maar laat et oew genogt zijn, as ik oew vertel, da'k van d'n mergen ergens de deur veur m'n kokkerd eb gekregen ; dan wit-'t-wèl !” En hij krabde luidruchtig onder z'n pet.

„Da's broerd, da's heel broerd, Tiest,” antwoordde-n-ik . „Wie is 't, dan za'k de zaak in orde zien te maken veur oew !”

Maar d'n Tiest kneep z'n ogskes wa dicht, bezag

me scherp, spoog 'n straal tabakssap over 'm nen schouwer en zee : „'k zal m'n eigen boontjes wel in d'n wijk zetten, Dré, seluu !” — en laankzaam kuierde-n-ie deur.

'k Vertelde-n-et allegaar aan Trui. Van d'n Janus, van d'n Tiest z'n harrestasie, affijn alles, tot en met 't gesprek da'k mee d'n Blaauwe g'ad had.

„Wie zou nouw da wefke zijn ?” — vroeg ik Trui.

Maar wanhopig zuchtte Trui : „Ik weet 't nie meer ! Eerst docht ik van....”

„Van wie ?”

„M'n klompen,” — zee Trui ongeduldig. „In ieder geval,” gong ze deur : „wa 'k eerst gedocht em, die is 't toch ok nie geleuf ik.” En wa later op d'n dag, toen zee Trui zoo ineens : „Dieën Blaauwe-n-is nouw iedereen te glad af !”

'k Docht : nouw, as g ij da zegt.... !

IX.

Overdaad was er dieën zomer.

Me kregen 't nie weggeslèpt ! De beziënstruiken, ollee, 't leek wel bloedworst, zóó overdadig zatten ze vol mee de bloedrooie ballekes, as knickers zoo groot. De vellekes zatten er omhene gespannen zóó strak en zoo dunnekes, da ge 'r de gele pittekes deurhene kon zien schijnen in 't wijnrooie sap. Trossen, trossen vol ; op barsten af. 't Was 'n schoon gezicht, die vlammend-rooie vruchtjes, deurschijnend as goudvisschenkommeke, daar te zien hangen tusschen 't gruune blad. Zoo was 't ok gewiest mee de èrebeesjes. In plakaten, fluweelrood, hadden ze over d'èerde gestroomd, ge kos 't nie bijgeplukt krijgen. Ze rijpten onder oew haanden en soms, dan liep 't zuute, laauwe sap taplings tusschen oew vingers door.

't Was 'nen kollesale zomer !

Wèrm ! Werm, de musschen vielen van 't dak.

Ge wier 's mergens wakker mee de zweetkralekes op oew neus en as om haalf vijf d'n wekker afliep, dan lag er al 'nen rookoperen gloed over de velden ; 'nen rossen weerschijn van de glaanzende en stralende kleurenpracht, die in 't Oosten d'n hemel aan 't verbrokkelen was. Kleurenklonters, smeltend in 't zonnegoud, hongen aan d'n horizont en as de meeste menschen nog in de bedstee laggen, dan sting de wèrld in schoon gevlam, in diepe gloeiing te prijken in bont pèerlmoer !

As reuze-trompetters stakken dan ineens de bussels licht de hogte in en d'èerde over, asof er 'nen zulveren revelje zouw schallen gaan deur de schepping, om de komst van 't zonnekoninginneke mee muziekgejubel aan te kondigen.

Ja, 't ontwaken van d'n dag was alle dagen weer van 'n nuuwe pracht. As dan 't lage, gouwen licht de bosschen binnenkroop, teugen de roestbruine sparrestammen aanplekte, teugen de diepgruune naaldenkruinen gong zitten, dan lekte-n-'t goud van de boomen af. Dan hong er 'n kaantwerk van gouddraad over de kruinen, zóó wieren de fijne naaldkens beschenen.

Alles groeide en bloeide in weelderigen overdaad. Mee volle bennekes tegelijk moesten me de boel veur wa koperen centen van de haand doen.

As 'k dokter was gewiest, zou 'k gesproken emmen van 'n gezondheidsiepedemie. Maar nouw zee ik maar niks en liet 't gekaanker aan Trui over.

Die was er heelegaar nie ovèr te spreken, da me alles veur 'nen appel en 'n ei moesten verkwaanselen.

„'t Moes nie meugen,” beweerde ze maar: „'t was godgeklaagd da me die kostelijke spullen veur 'nen wind en 'n benaauwd hart moesten wegdoen.” En d'r muts wier geschoven van 't eene naar 't aander oor; de èrebeiers en de meiden kregen d'n heelen dag meer schelles as wa-d-aanders, maar 't hielp allemaal gin snars.

Op 't lest zee ik 'r: „Mensch, hou-d-ow eiges toch wa-d-in. Ge krijgt 'r nog wa van op ouwen ouwen dag!”

Toen kwam ze pas goed los.

„Op m'nen ouwen dàààg? Op m'nen ouwen dàààg? En gij dan? Gij, grotvader van dartien kleinkinders. Zijde gij soms nog zo'n nuchter kalfke? Of vuurde soms weer wa-d-in oew schild; hedde

wa-d-op-'t-oog soms, schuinsmarcheerder? As ik gin zùrg had veur d'n hof, dan zouw 't er schoon uitzien mee jouw. Sta nie te lachen, sta nie te gibberen" — en toen ineens kwam ze op me-n-af, gong vlak veur me staan, op d'r teenen, en siste heesch in m'n gezicht: „zeg, wa zijde gij nouw toch eigenlijk veur 'nen pot nat? Wa denkte nouw eigenlijk bij oew eigen? Lot de wèrld maar achter m'n gat in splinterkes vallen? Witte wa gij bent?" — En toen wieren d'r oogen zoo groot en zoo lomp as van 'n koei: — „witte gij nouw wel wa ge veur 'nen tiep bent. . . ?" Toen moes ze efkes verzinnen — „gij? ge zij-d-'nen zot!" En mee d'ren vúst in d'r haand kwatsende: „gij zij-d-'nen grooten, 'nen heelen grooten zot! Gij lot God's water maar over oew laand loopen. Gij trekt oew eigen van heel de keet niks aan. Gij veegt er oew botten aan af; nogééns, ge zij-d-'nen zotterik!"

Daarna wouw ze overnuuw beginnen, maar ik viel 'r in d'r rede en zee: „Wocht effen, hier is 'nen stoel; ziezoo, nouw kunde 'r bij gaan zitten. Bid nouw d'n littenie van Alderheiligen nog maar 's over, dan gaai ik ondertusschen 'n pintje ijskoud bier-uit-de-kruik koopen in de „Gouwe". Seluu!" —

En veur ze 't goed en wel begreep, ha'k ze op 'nen stoel gedrukt en was 'k 'm naar d'n overkaant gesmeerd.

Kad eelegaar gin lust om dieën dag, mee die wèrmte, Trui d'ren littenie mee te bidden. Die begint mee: „zal ik oew 's zeggen wa gij bent; 'nen lamzak." En dan zeg ik: „bitfrons."

„Broerling" — „bitfrons."

„Akelig stuk frèten" — „bitfrons."

„Schuinsmarcheerder" — „bitfrons."

„Nie wèèrd dat de zon van d'n hemel oew beschijnt" — „Fèrmuwonzer."

„Misbaksel" — „bitfrons."

„Koejeneerder” — „bitfrons.”

„Ge ben me nie wèèrd, da'k nog één woord teugen oew zeg” — „Amen.”

Kek, daar hà'k niks gin zin in. 'k Snakte naar 'n ijskoud potje bruin.

En toen ik in de „Gouwen” kwam, toen was 't daar zóó lekker koel en kalm, da'k m'n beenen 's laangs-uit gelegen eb op 'nen tweeden stoel en toen 'n paar gèève pinten deur m'n keel eb laten klokken. 't Wijf zat de wasch te verstellen en op 'n oogenblik toen zuchtte ze, dat de kruinagels op d'ren erf d'r van op-en-neer gongen. En toen ik 's speurde, wa Mie zoo bezwaarde, toen bleek dan, da ze speules had mee d'ren baas z'n onderbroek, die in hoofdzaak bestond uit gaten, welke gaten aan mekaar wierden g'ouwen deur de rafels.

„Da's zeker d'n Bart z'n azjoeren zomerbroek,” zee ik.

„Hou-t-er van op,” zuchtte Mie: „zoo as dieë kèrel slet, daar edde gin begrip van, Dré!” Ik docht: daar kan ik 'n lolletje mee emmen — en ik schupte dieën éénen stoel opzij en stond op, om Mie goeien raad te geven. „De „beenen”, da ga nog wel,” kleermakerde-n-ik, „maar 't „gat” is ver op.” Toen pakte-n-ik 'n broek van Mie uit d'n hoop en zee: „'t Is bij jouw sjuust andersom gesteld, geleuf ik.” En toen, toen trok ik 't onnoozelste gezicht van de wèrld en zee: „Witte wa ge doen moest, Mie? Ge zet jouw „gat” aan zijn „beenen”; ge mokt gewoonweg van twee kwaaic één goei,” en toen d'r bovenop: „da doe Trui ok altij.”

Coupe-Dré! „Daar zegde zoowa,” zee Mie en verdijd, daar gong z'aan d'n gang! Keb m'n eigen 'n apenkeuteltje gelachen. 'k Zag in gedachten Bart 's Zaterdagavond al rond-diveleeren in z'nen „tweedekker”. Affijn, ruimte schaaie nie, zeggen ze bij ons.

Toen da meubelstuk tennosten bij klaar was, kwam d'n Tiest binnen. As g'in de „Gouwen Koei” komt, komt d'n Blaauwe altij net binnen of hij is er al ! In elk geval, weggaan doet ie nooit as 'r vrinden zijn, da mot gezeed worren.

„Mie,” riep ie : „gaatuw meske, 'nen emmer bier ! 'k Ben uitgedroogd as 'n ouwe min, mee die hitte,” en Mie kroop d'n kelder in en haalde 'n paar kruiken tegelijk naar boven. „Ge frit stof,” zee-t-ie teugen mijn. „'t Is 'n wonder zoo droog as 't ievers is ; m'n verkens zijn te lui da ze fréten !” Ik knikte en zee „saantjes”, waant ik was te vadzig om veul te zeggen. Maar achter op Mie d'ren erft, waar ge zoo opkèkt, deur 't achterhuis, daar was 't 'n pracht om alles te zien stralen in 't stovend zonneke. 't Scheen deur 't gruun dat de blaaikes deurschijnend wieren. Ge zàg de nerfkens in 't blad aderen. En de stekebieën en de groote pèerdevliegen die hadden vleugeltjes aan, zóó schoon as gin wefke 'n kestumeke zal dragen. As glas in alderhande kleuren, as goudbrons zoo flitsten die dingskes al zoemend rondom. De wolken stof onder de struiken en boomen, 't wàs effetief gouwen poeier. „Toch is 't schoon, Blaauwe,” zee ik.

„Zoo ?” — vroeg ie, en toen nam ie z'n glas en 't pèerlend bier da klokke deur z'n strot da 'k ok weer dorst kreeg en nog 's vol dee uit de kruik.

„Uit oewen hum ?” — vroeg ik.

„Och, gatvergeeme !” viel ie uit. „Mie, oew bier lijk wel pèerdepis !” En mee 'n vies gezicht, smakend mee z'n lippen, zette-n-ie 't glas haard neer op 't tafeltje.

„Trui hee ok de pest in,” zee ik toen. „Die zit de littenie van Alderheiligen op te zeggen.

„Die wijven,” schudde d'n Blaauwe mee z'n test.

Toen begreep ik, dat die zaak van die harrestasie nog nie effen was mee z'n toeteloeriske.

„Is 't kepòt, Tiest ?” — vroeg ik op d'n man af.
„'t Is nog nooit heel gewiest !” — zee-t-ie min-
achtend.

„O, ik docht....”

„Daar motte af zien te komen,” viel d'n Tiest
me in m'n rede : „denken is veur de menschen weg-
geleed, Dré !”

Zóó ha'k 'm nog nooit meegemokt.

'k Sting op en ging aan de deur staan, op'ntochtje.
Heel in de verte zag ik d'n Janus over d'n weg gaan.

D'n dieën komen me hier nog net te kort, docht
ik zoo en 'k had 't nog nie gedocht, of d'n Janus
had me in de gaten. Hij sprong op z'n fiets en kwam
mijnen kaant uit. Ik naar binnen. 'k Wiest zeker
dat d'n Jaan op de „Gouwe” afkwam, waant as ie
denkt dat er wa te halen is, ollee, dan is ie nie
teugen te houwen, al kwam ie onderweuge tien
perses-verbalen teugen. Och, 't is ginnen kwaaien
kèrel. Me meugen 'm hier allemaal gère lijn. En
altij staat ie veur oew klaar. As getuige bij 't aan-
geven van geboorten, en dan past ie nog meteen op
oew fiets ok ; hij houdt de kwajongens uit oew
vruchtboomen as ge 't 'm vraagt ; nimt de brieven
mee naar 't postkantoor as 't zoo uitkomt ; affijn,
me zouwen 'm nie gère missen. En zoo schèrelt
ie z'n kostje op. Waant z'n tractement is net zoo
magerkes as ie zelf dik en vet is. Keb wel 's gedocht
da ze 'm daarom zo'n hooge uniformpet gegeven
emmen, en dat ie die daarom ok in de week mag
dragen. Waant wat ie daar nie allemaal onder wit
te bergen aan segaren, rollekes tabak, ollee, da's
'n merakel. In d'n gemeenteraad is alles voor hum
te duur. Z'nen uniform mag ie alleen op Zon- en
fiestdagen dragen, maar z'n pet 't heele jaar deur,
daarom da'k zoo wel 's gedocht eb, dat da zooveul
as 'n toelage op z'n bestaan is. Hij hee verstaand
van vèrkens, van 't laand, van heel 't boerenvak,

en as Krist Stoffers zoo 's weg is, 't durp uit, dan spult ie er ok kùster bij. Bij d'n baron zùrgt ie veur de honden ; bij d'n bovenmeester houdt ie de wacht as de school aan- en uitgaat — kortom d'n Jaan is onmisbaar veur ons. Bij 'n weduwvrouwke slacht ie de kernijnen as ie 't velleke mag houwen ; veur 'n aander verzet ie 'n paar keer per dag d'n geit van 't kaalgefréten plekske ; as ie naar 't trimmenaal mot, in de stad, brengt ie bodschappen mee op z'nen bagagedrager ; altij hee-t-ie postzegels in veurraad, die ge veur 'n haalfke méér van 'm over kunt nemen ; hij gaat bij d'n meulenèèr zeggen: „Dré hee wa zakskes graan over, of ge 's laanks wilt komen.” Affijn, hij is 'nen kaerel die onmisbaar is veur d'n gaank van zaken op ons dùrp. Maar 't is 'nen tiep om zoo nouw en dan 's „genomen” te worren en daar zùrgt dan d'n Blaauwe veur. Maar nouw, na die harrestasie, kon d'n Tiets 'm nie luchten of zien. Wèl had d'n Jaan in plak van Tiest in 't kot gezeten, maar veur d'n Blaauwe scheen er nog wa-d-aanders aan vast te zitten. Waant dat 'm „ergens” de deur veur z'n kokkerd was dichtgegooid, da zat 'm lillek dwars. Hij zee maar: „dieën gehaktbal,” da was Janus, „is mee die flaauwe kul begonnen.” Verder liet ie z'n eigen nie uit.

Ineens glee er 'n schaduwke over d'n vloer. Janus zette z'n fiets teugen 't raam. De Tiest beet op z'n pepke en keek onder z'n wenkbraauwen deur, nijdig naar 't raam. „Ok dà nog !” — zuchtte-n-ie. „Goeien. . . .” zee Janus luidruchtig bij 't binnenkomen en toen veul zochter : „middag samen” „D'n Jaan !” — groette-n-ik. D'n Blaauwe dee of ie locht was. „Nog 'n krùkske, Mieke,” bestelde d'n Tiest. „Veur jouw ok ?” — vroeg Mie aan Janus, die mee veul bombarie z'n zweet sting af te drogen : „dan is 't éénen loop veur me.” „Hè ?” — vroeg ie en weer vreef ie mee z'nen rooien zakdoek over z'nen kop.

Toen knipte-n-ik 'n ogske naar de vrouw om te beduinen da ze 'n krukske mee kon brengen veur mijn rekening.

'n Oogenblikke later zee Janus : „Saanté, mannen,” maar bleef aan de buljert staan, waar Mie de kruik en 't glas veur 'm neergezet had. Waant Mie had al gaauw gevuld, dat 'r tusschen d'n Blaauwe en de pliesie iets nie in d'n haak was. Dus serveerde ze 'm waar ie sting en nie aan ons tafeltje.

D'n Tiest trok aan z'n pijp of ie diep in gedachten zat. 't Naaimachien van Mieë, da ratelde deur de middagstilte. En Janus vreef maar over z'nen kop. „Werm Janus ?” — vroeg ik toen om maar 's wa te zeggen. „Kollesaal, Dré,” pufte-n-ie, „kollesaal, om 't af te pikken !” Toen sting de Tiest op en gong effen d'n erft op, naar 't „hoekske”. Da verluchtte d'n Jaan. „'k Geleuf dat d'n Blaauwe denkt, da 'k 'm eerst aan zal spreken ; da'k d'n minste zijn zal,” zee Janus verwaand en glad vergeten dat ie da-d-al twee keer geperbeerd had.

„Lot maar waaien, Janus,” suste-n-ik : „da ga wel over mee slapen.”

„Hij is begonnen !” — zee Janus op 'n manier of ie zeggen wou : ik kan 't nie helpen.

„Wie begonnen is, is begonnen,” antwoordde-n-ik, „en zóó erg is 't ok nie wat er is gebeurd, maar d'n Blaauwe zal wel bijdraaien. D'r zit 'm wa dwars, da's alles !”

„Mot ie da dan op mijn vreten ?” — vroeg Janus ; „is-t-ie nouw heelegaar betutterd ?”

„'k Weet nie wat 'm in z'nen kop spokt,” mengde Mie 'r d'r eigen tusschen ; „heel de week zit ie al hier zo'n bietje te bokken. D'r is vast wa mee 'm ! Och die kaerels . . .” zuchtte ze toen of ze zeggen wou : waar maak ik me dik op en ze lekte aan 'nen draad en stak 'm deur de naald van d'r machien.

Midden in 't geratel hiew ze op en flüsterde toen :
„Zouw 'm soms 'n meske-n-in z'nen kop speulen?”

De Jaan schoot in 'nen lach, dat de kiepen op d'n erft schrokken. „Hahaha,” kwekte-n-ie, „d'n Blaauwe aan 't vrijen ? Zekers mee 'n vèrken, Mie” en hij lachte om z'n eigen lolletje, dat 'm de tranen over z'nen rood-verbraanden kop liepen. Sjuust kwam d'n Tiest weer binnen. Of ie 't geheurd had weet ik nie, maar hij bekeek d'n Janus van z'n voeten tot aan z'nen kop, gong zitten en zee toen : „Valt er vandaag zoo heelegaar niks te harrestieren, gehaktbal ?”

„As ge me beleedigt, d'n Dré en Mie zijn getuigen, ik waarschouw oew, Blaauwe !” — viel d'n Janus uit „'t is nouw mooi genogt gewiest, ee ?”

Toen stond de Tiest op, gong laankzaam, mee z'n haanden in z'n zakken, op d'n Janus af, gong toen zóó dicht veur 'm staan dat d'n Jaan heelegaar naar 'm op moest kijken en dreigend zee d'n Blaauwe : „gij — spult — mee — oew — gezondheid — Sjerlok Holmes !”

Mie en ik, me scheurden van d'n lach. Veurzichtig schoof d'n Janus z'n gloske wa verder op de buljèrt, waant hij verwachtte-n-'t ergste en mokte bij voorbaat zunde van z'n bierke. Maar toen draaide d'n Tiest z'n eigen weer om en beet op z'nen snor van 't stiekum lachen.

„Ge zij-d-'n dondersteen,” schold Janus, toen ie zag, da-d-et „gevaar” geweken was : „gij leg mijn altij te zuuken. Keb mee heel Ulvenhout nie zo'n last as mee jouw alleen !”

„Ge mot oew centen nie te gemakkelijk verdienen” lachte d'n Tiest : „dan zoude te weelderig worren, bloedworst !”

„Verrèk,” zee Janus.

„Vastgelijke,” wenschte Tiest.

Daarmee was de locht weer zuiver.

„Nog één krukske mee ons drieën?” — stelde d'n Blaauwe veur.

„Maar dan gaauw,” zee Janus: „waant 't is bij vieren, 'k mot naar de school.”

En toen ie vertrokken was, toen emmen nog 's vijf minuten hartelijk uit zitten lachen. „'t Is ginnen kwaai vent,” zee ik. „Hij moest nog kwaad durven zijn ok,” lachte d'n Tiest.

„Kom,” zee d'n Blaauwe, „'k gaai 's naar 't kasteel; Kùster zal denken: waar blèft d'n baas!”

's Avonds heurde-n-ik 'm deur de stilte van d'n broeienden zomeravond op z'n monica speulen. As veugeltjes, zoo hipten de hooge toontjes deur de locht. Dan weer was 't lijk ùrgelmuziek, zoo statig dreef 't deur d'n avond. En op 't lest, toen faanteseerde-n-ie 'r op los, da ge 'r bekaanst bedroefd van wier, zóó schoon. Trui en ik, wemmen 'n uur veur de deur zitten lústeren, zonder één woord te zeggen. „Kom,” zee Trui toen mee 'nen zucht: „me gaan slapen. 't Is 'n schoon uurke gewiest, maar ik geleuf, dat d'n Blaauwe ergens over tobt.”

X.

In d'n brief uit Amsterdam sting: „'nen jongen las 'nen wolk en mee Lewieske alles goed.” Zooda 'k weer grotvader was geworren. Bij onzen Dré, d'n verver, was nommerke drie geboren en daar moest ik op uit. Trui was dalek gegaan en 's Zondags was 't mijn beurt, om da nuuwe stekske aan m'nen stamboom te gaan bekijken.

't Was 'n schoone reis. Uit 't römke van de spoor-koepee zag ik wel, da-d-et er ieveraans, ondaanks de drogte, op 't laand fleurig en pittig bijsting. Maar om dan op dieën boreling trug te komen, 't was mee da predukt van m'nen zeun d'n modernen kunstschilder al net zoo gesteld as mee z'n schilderijen: ge wiest nie, of ge d'n brak van onderen of van bovenen, van veuren of van achteren vasthad.

Eénen bonk vleesch; zoo mollig as 'nen vetten big.

'n Paar wangen waar z'n neus in wegzonk en oogskes as knopsgotjes, dichtgedouwen as ze wieren deur z'n bolle koontjes. En z'nen mond gong nèt op en neer as van 'nen tandeloozen, ouwen boer, die wa lekkers gepruufd heet.

„Hoe vin u hem, vader?” vroeg Lewiese. „'Nen schoonen big, Wies,” zee ik: „gezond en rose as 'n vèrken,” en mee da'k da zee, klokke-n-ie 'nen vollen muil mee wit schuimend goedje uit z'n strotje da-d-eel z'n vest onder 't zuur zat.

En terwijl Lewiese 'm afboende, pruilde ze: „ó Bartelemeejesie, lekker doddeke, lekker prulleke

van z'n moesie — wa zegt opa van jou ? Jij niet biggetje bent, hè venteke, jij niet varken, hè toeteke, jij moeders schattemanneke" . . . en meteen spooft ie z'n moesie weer onder d'n soep. „Och, wat heeft Bartelemeesie toch last van 't zuur, arm honneponneke,” klaagde Wies en d'ren eigen zakdoek en d'n dieën van Dré en eindelijk van d'n kleinen Dré, zatten al vol zure smurrie. Nouw ben ik aan de beurt, docht ik en haalde m'nen rooien zakdoek al veur d'n dag, maar toen 't honneponneke dieën rooien lap zag, toen zette-n-ie 'n keel open waar ons kerkkoor 'n beesje bij is vergeleken.

„Nou heeft ie last van 't zuur,” legde Wies uit. „Gij ok,” zee ik en ik keek naar d'r bloeske da dreef van Bartje z'n zuur. „Ge zou er ok 't zuur van krijgen, Wieske,” zee ik : „as z'ow zoo aan staan te gapen en as ge eindelijk nie meer wit of ge nouw Bart hiet of Bartelemeesie, hondeponneke, schattemanneke, toeteke of lekker-prulleke.”

„Wa zegt opa allemaal, doddeke-van-'n-toeteloeriske,” konserveerde Wies deur en Toeteloeris kreeg 'n kopke as vuur van 't blèren en sloeg mee z'n bloote pootjes en èrmkes of ie aan 't rugzwemmen was !

„Vindet ginnen schoonen brak,” vroeg m'nen zeun. „Da-d-is-ie,” zee ik : „daar nie van ; 't is 'nen verdijd schoonen jongen en vast en zeker 'nen blijver. Hij frit as 'nen spaaier, da-d-et 'm z'n ooren uitlopt en dat-ie er van bulkt en hij ee-d-'n paar longen as 'nen blaasbalg en werèndig ok al 'nen buik as 'nen burgemeester. 't Is 'nen gèeven stamhouwer, Dré, maar noemt 'm asteblijft Bart. Waant ge zul-d-'s zien hoe gaauw oew da ge-bartelemeewes uit oew keel hangt. En gij, Dré,” vroeg ik m'nen oudsten kleinzeun, die nouw mee z'n zeuven jaar daar al 'nen heelen kèrel is : „bende gij nie blij mee Barte ?”

„Fijn!” zeet ie. „Aan Trui hè’k toch niks, met meisjes kan je niet vechten, maar als Bart groot is, dan gaan we lekker knokken.”

„Zoo, zozoo, en hoe ga-g-et op school mee jouw, Dempsie?” en ik trok ’m aan z’n oor. Toen kreeg ie ’n kleur as vuur, hield z’nen kop ’n bietje schuin, trok ’n gezicht of dit onderwerp benejen z’nen staand was, en zee: „ganogal, maar onderhand begint de groote fakansie en mag ik dan weer bij u komen, opa?” „Tuurlijk,” zee ik, en ik pakte dieën lolligen tiep ’s op en zette-n-’m op m’n schouwers.

Toen ie me ’s aves mee z’n vader wegbrocht naar de stasie, toen liep ie over van Ulvenhout en toen de trein wegree riep-ie nog: „tot de fakansie, opa!”

Toen ’k thuiskwam ’s avonds — ’t was nog gloeiend heet, zat Trui veur de deur mee.... d’n Blaauwe. „Keb oew plak zoolaank werm g’ouwen, Dré,” lachte d’n Tiest. „Da’s goeie,” zee ik; „hoe ben-d-ier zoo verzeild, Blaauwe?” „Mot ik wa klaarmaken veur oew?” — vroeg Trui. „Efkes uitpuffen, Trui,” zee ik, terwijl ik m’nen lakenschen jas uittrok: „en haangt m’nen jas alvast maar in de kast en breng m’n klompen as ge wilt.”

„Nog wel gefielisiteerd, horre,” zei d’n Tiest en hij sloeg me op m’nen schouwer: „mee oew zoeveulste grotvaderschap, Dré! Ge ben me-’n stuk veur, kammeraad; d’n hoevelsten is ditte-n-al?”

„’t Virtiende,” riep Trui trotsch van uit ’t huis. En toen ’k da getal heurde, toen wier ’t binnenin ’n bietje werm bij me. „Waar bleft d’n tijd, Tiest,” schudde-n-ik mee m’nen kop.

„Waar bleft d’n tijd,” herhaalde d’n Blaauwe. En ons gedachten gongen trug naar onzen kwa-jongenstijd, toen me lid waren van „Groen en Geel”, ons voetbalklup; toen me samen soldaat wieren

en 't durp uitgongen veur 't eerst, en 't was of ons gedachten gedragen wieren op 't windeke da-d-op kwam steken en deur deblären vandeboomenroosch.

„Waar is d'n tijd gebleven ?” — docht d'n Tiest haardop. En heelegaar veurover, mee z'n ellebogen op z'n knieen, zat ie op d'n stoel en lurkte aan z'n pepke. Ineens schoot ie in z'nen lach.

„Wa-d-is-t-er Tiest ?”

„Daar schiet me te binnen,” zee-t-ie, „hoe 'k er zoo ineens aan koom da snap ik nie, maar ik mot daar ineens weer denken aan dieën keer da gij de petoet indraaide, toen me-n-in d'n dienst laggen.”

'k Moest er ok mee lachen. Wa leek da nouw wijd weg ! Hier as grotvader te zitten en 'k Moest er mee lachen ja ! Da zat zoo : 'k was ginnen besten soldaat. In Ulvenhout had ik m'nen trekpleister achtergelaten, m'n Truïke, en da remde mijn in m'n mulletaire karrejère. 'k Had gin tijd om kùrperaal te worren, waant as ik maar effekes tijd had, zat ik in de kantiene schrijvende te vrijen. En waarover allemaal ? 'k Ben 'n boontje as ik 't nouw nog snap, maar 't was dan zoow ; 'k had meer op mee m'n hartelapke, mee m'n mollig boeremeske, dan mee heel de soldaterij van d'n ginneraal tot aan d'n waschbaas toe !

Eén aanzichtskortje van Trui mee wa-d-hanepooten bewaarde-n-ik sjekuurder as m'n spuit, m'n bed, m'n kist, m'n kastje, m'nen kuch en alle gereedschappen die 'k noodig had om m'n laand te dienen.

'k Was verliefd. 'k Was zóó „weg” van Truïe, da m'nen serzaant-mejoor 's teugen me zee : „'k zie eerder kaans om van 'nen ezel 'n pèerd te maken as van jouw 'nen soldaat.” 'k Wier giftig, da snapte ! As ge twintig jaren telt, dan lot oew eigen nie „beleedigen”.

„Wa zegde daarop ?” vroeg ie toen, om mijn 'n bietje te koejeneeren.

„Nouw mejoor,” zee ik, „mee oew verlof, witte wa ge wèl van 'nen ezel kunt maken?”

„Zeg op, kerel!”

„'Nen serzaant-mejoor, mejoor!”

As ie nie zo'n gespannen uniformjaske aan had g'ad, was ie op staanden voet geborsten.

„Stomme, brutale kever!” riep ie, „naar 't broo!”

Da was zooveul as z'n kentoer. Nouw, daar emmen toen 'n interzaante conferènsie g'ad mee mekare. Ik hoefde niks te zeggen en hij noemde alle dieren en volksstammen op waar ik bij heurde, volgens hum.

'k Was 'nen kaffer, 'nen hottetot, 'nen neger, 'n achterènd-van-'n-verken, 'n ezelsveulen, 'nen boerenloel-die-'t-gras-tusschen-z'n-kiezen-groeide, de-spinazie-uit-z'n-ooren, affijn, as 'k maar 'n honderste was gewiest van wat ie allemaal van me docht, dan was ik de grotste bezienswaardigheid van 't Nederlaandsche leger gewiest.

In latere jaren, nada 'k al laank getrouwd was, hè'k nog dikkels aan dieën mejoor gedocht g'ad, as ik 's „woorden” had mee Trui.... en zij d'ren littenie begon op te zeggen! Maar ondertusschen, mee m'n brieven-schrijverij in de kantiene hè'k 't nie verders gebrocht as tot soldaat-mee-groot-verlof en 'n kruis, da'k nakreeg, toen 'k afzwaaide, van m'nen serzaant-mejoor.

„En....”, zee Trui, toen ze m'n klompen neerzette, „hè 'k te veul gezeed? Is 't ginnen schoonen jongen; is 't gin lekker, lollig drolleke van 'n menneke, ons nuuwe kleinzeuntje?”

Toen kon 'k nie nalaten, toen ze zoo gebukt sting, om ze 's ferm teugen d'r gat te slaan; 'k was op da memènt nog soldaat en d'n Tiest, die 't begreep, die schaterde.

„Mnouw,” kritiseerde Trui: „ollee, da's nouw 'nen grotvader, Blaauwe”! Maar d'n Tiest schokte. Hij snapte de zaak!

Toen ie uitgelachen was en Trui ok 'n stoeltje had genomen, toen we daar weer zatten in dieën prachtigen avond, toen zee d'n Blaauwe zoo ineens : „och, Trui, guilie zijt gelukkige menschen. Ik mot altij nog beginnen en toch zijn d'n Dré en ikke van d'n zelfsten ouwer. Me zijn samen soldaat gewiest en ik weet nog, hoe jouwen Dré 't heele leger borsten liet veur z'n Truike !”

Trui zee niks. Ik zee ok niks en d'n Blaauwe zee nog minder.

'k Geleuf da-d-et heel goed was, da-d-et heel donker was geworren. Waant me hadden alle drie 'n brokske in ons keel. „Kom,” zee Trui na vijf minuutjes : „'k zal 's 'n borreltje in gaan schenken. Me motten 's klinken op ons nuuwe Bartje !” En toen me klonken, toen beefde dieën goeien Tiest z'n haand. „Da ge 'm nog op meugt zien groeien tot 'nen fermes kaerel, menschen !” — klonk d'n Tiest, „en da gij er getuige van meugt zijn,” zeeën wij tegelijk. En toen me-n-'s gedronken hadden, de gloskes op d'n grond gezet, toen zee Trui : „Tiest ; jongen, wanneer is 't nouw toch 's eindelijk bruiloft van Tiest Bastiaansen ?”

Effen zweeg ie. Toen pakte-n-ie weer naar z'n gloske en zee : „mijn willen ze nie, Trui !”

„Ge bent bedonderd,” zee Trui zoo hartgrondig meugelijk.

„Sjuust,” zee ik er bovenop.

„Zouw.... ?” vroeg ie ; „ollee, guilie zijt m'n beste vrienden, maar nogeens : mijn willen ze nie en zemmen groot gelijk !”

„Ge bent bedonderd !” vloekte Trui nog hartgrondiger !

„Sjuust” — zee ik weer, en 'k verslikte me in m'nen borrel.

Toen 'k uitgehoest was, zee d'n Tiest : „ge mag 't weten, efkes hè'k gedocht g'ad dat.... olee,

laat ik 'r nie over zeeveren. 't Wefke hee gelijk."

„Da weet ik nog zoo nèt nie," zee Trui en ze kruiste d'r èrmen over mekare. „Da kunde gij nouw wel denken, Blaauwe, maar 't is nie om jouw 'nen pluim in oew achterste te douwen, da witte wel, da doeï 'k nie, maar gij zij-d-'nen geschikten kaerel veur 'n vrouw ; da-d-eb ik gezien, toen 'k van d'n winter ziek op bed lag, Tiest !"

„Allemaal bestig," gaf ie ten antwoord : „allemaal heel mooi gezeed, maar wij motten samen nie trouwen Trui, dus aan die protjes van jouw hè'k gin bal, waar of nie !"

As 't zoo deur gaat docht ik, komen me op 'n avondschofje nog achter de feiten. 'k Gooide-n-r nog 'n schepke-n-op en zee : „zegt dan gatsamme wie 't is, Tiest, dan zal Trui oewen avokaat wel zijn. As gij dan jandome nie mans genogt zijt om 'n wefke òp te vrijen, dan zal Trui oew wel 'n douwke in oewen rug geven."

„Daar zumme dan maar 's op gaan slapen," zee-t-ie, sting op, rekte z'n eigen 's uit en wenschte „wel te rusten samen" en veur me-n-'t wisten zatten me alleen !

Trui keek mijn 's aan ; ik keek Trui 's aan en toen zee ze : „nouw gij !" „En dan gij weer," lachte-n-ik.

„Me gaan naar binnen," stelde Trui veur : „'t is kinderbedtijd." En op bed moest ik alles vertellen hoe 't in Amsterdam mee ons kienders gesteld was.

„En over 'n paar weken kom Dré d'n kleinen Dré brengen," eindigde ik m'n relaas.

„In godsnaam," geeuwde Trui : „sloppèl !"

't Duurde veertien dagen langer as afgesproken. Waant, schreef Dré, Wieske wil er ok weer wel 's uit, dus wochten me maar tot ze weer flink ter been is.

't Was 'n gezegend wirke, begin Augustus.

As 'n laauw bad, zoo viel d'n asem van de natuur

op oew botten. De lekkere, milde locht spoelde om oew henen en deur oew longen of ge opgenomen wier in 'nen wolk van d'n lekkersten parfuum.

Ge vuulde oew eigen worren lijk 'n blaaïke van de boomen, waar 't zonneke dwars deurhenen scheen. Ge zag 't slijm tusschen de okseltjes van 't gewas uitsieperen.

'n Wirke — om iets baldadigs te doen.

Om platte kiedelkeien over de Mark te zeilen, da ze drie, vier keeren van 't water optitsten as zwaluwen die over 't oppervlak schèèren. En kèb 't ok gedaan, mee d'n kleinen Dré.

Ja, die was er weer, dieën ridder.

Dré de verver was mee heel z'n emmen-en-houwen — z'n vrouw, d'n kleine Dré, Truike en Bartje overgekomen. Al 'n heel huishouwen hee-t-ie bij mekaren gekwast, dieën Dré van me.

Eerst kwam ie alleenig, toen mee z'n meske, toen wier ze z'n vrouw, toen d'n kleine Dré erbij en nouw is ie al uitgedijd tot vijf man.

Toen 'k ze oplaaide op m'n sjees, toen zee ik teugen 'm: „sjonge-sjonge, Dré, m'n sjees wordt laankzamerhaand te klein om jouw van de statie te halen.” En Wieske lachte-n-'s mee trots, da zag 'k wel.

Ze waren nog 'n bietje later es afgesproken was, gekomen, want hij had 'n hekspeisatie van z'n schilderijen g'ouwen en die moes eerst veurbij zijn.

Veul verkocht had ie nie, maar 't was 'n goeie reclame veur z'n naam zee-t-ie.

Waar g'aanders nog gin kwaje segaar voor koopen kunt, maar ollee, 'nen mensch z'n lust is 'nen mensch z'n leven.

Hoe ze deur den tijd scherrelen da snapte nie, maar d'r schijnt 'nen aparten lieveneer te zijn veur d'artisten, die zuillie deur 't leven trekt.

Hoe dan ok, ze kòmen er en de brakken groeien op as biggen.

Acht jaren is ie nouw, d'n kleine Dré, maar 'nen beest, 'nen beest, d'r is gin huis mee 'm te houwen. Iederen mergen gaat ie mee met d'n gruuntewagel. Ieveraans belt ie aan en hij wit me persies te vertellen of ik 'r nuuwe klaanten bij gekregen eb of ouwe verlren. Da-d-onthouwt ie net zoo goed as ikzelters en 't is of ie in Amsterdam 't heele jaar mee z'n hartje-n-in Ulvenhout leeft.

As ie deur de wei kan duikelen, de koeien aan d'ren stèert trekken; de verkens tempteeren da z'as gekken deur de hokken loopen te knorren; of as ze leggen te soezen ze mee 'n strooike in d'r neusgaten friemelen, dan lèeft ie. Meewerken op d'n akker is z'n lust en z'n leven.

En beziën plukken? In 'n oogenblikke hee-t-ie 'n benneke vol en dan motte nog nie vragen wat er allemaal in z'n bùkske terechte komt.

Maar af-en-aanrijen op de kèer mee d'n bles, da-d-is 'n fiest veur 'm! Dan staat ie as 'nen groote mee de zweep in z'n kleine, steuvige knùsjes te klappen dat de zweep nouw en dan in de takken van de boomen blijft haken, langs d'n weg.

En as ie 's aves thuiskomt van d'n akker, dan ziet ie d'r uit as 'nen schoorsteenveger. Waant as ie toevallig mee z'n schoongewasschen ketoenen pakke in 'nen hoop „spinazie” van de koeien duikelt, of dat ie tot z'nen nek in 'nen vuilen sloot stapt, 't lopt 'm allemaal letterlijk kou langs z'n broekske. Zijn stopwoord is: „'t droogt wel op!” 't Is'n en sloeber, maar ge licht oew eigen krom as ge 'm lot begaan.

Op 'nen Zondag was 'k mee 'm opgetrokken deur de bosschen en over de heien.

Dré zat ergens te verven en Wieske bleef bij Trui aan d'n koffiepote zitten keuvelen na d'n eten. 'k Zee: „nouw, dan gaai ik mee d'n kleinen Dré, waant ik kan mee zulk weer nie op 'nen stoel blijven plakken.”

En in 'n secondeke sting ie naast me en zee : „ik ben klaar, opa.”

Deur de akkers zijn me de bosschen ingegaan en toen me 'n uurke geloopen hadden, toen stingen we aan d'n raand van d'hei.

Hij lopt net as 'n hondje. Veur oew, achter oew, dan blijft ie weer staan, komt dan weer aangerend en zit mee 'nen fikschen sprong in oewen nek, kortom, hij lopt d'nzelfden weg persies drie keeren teugen ik ééns!

Hier bleef ik effen staan om m'n pijp veur d'n dag te halen. Net ha'k ze uitgekrabd en mee 'n sprietje deurgestoken, waant kad echt trek in 'n lekker frisch pepke, toen 'k ineens heurde naast me : „Dat droogt wel op ee, opa?”

Ik docht da'k brook!

Van d'n prins gin kwaad wetende — 'k sting àan te pijpen — keek ik toen schuins over m'n haanden naar benejen naar m'n kleinzeuntje, Dré III.

Z'nen kop 'n bietje schuin, 'n paar oogen d'rin as van 'nen engel van onschuld, z'n èrmen recht wijd uitgespreid liep 'm 't water uit z'nen nek en uit z'n broekspijpen.

Toen 'k uitgelachen was, zee ik : „ja, Dré, opdrogen zal 't wel, daar ben 'k niks bang veur, maar waar komde gij in sjissesnaam vandaan?”

„Uit die sloot,” wees ie; „was breejer als ik dacht, zie je.” „G'ad best kunnen verzuipen,” schrok ik toen. „Ha'k u wel geroepen, opa,” stelde-n-ie me gerust.

„Kom maar gaauw mee,” zee ik en ik nam 'm aan 'n haandje en rende mee 'm de hei op. Keb 'm z'n eigen uit laten kleejen, heelemaal, en toen z'n spullen uitgewrongen tot z'n kousen toe. „Ziezoo,” zee ik teugen 'm, „nouw magde 'n uur achter mekare ieveraans inrollen en inspringen onder 't zonneke over de hei. Ik rook ier m'n pepke onder-

wijle en zal oew goed zoo nouw en dan omkeeren, dan „d r o o g t ' t w e l o p”. 't Is ier 'n echt parredijs en zooas gij er nouw inloopt, zoo is Adam ok begonnen in z'nen tijd.”

Hij was onder d'n indruk van die groote ruimte.

„O, opa,” riep ie mee groote oogen, z'n bad was ie allaank vergeten en dat ie in z'n bloote basje rond moest loopen vond ie 'n genot — „o, opa, nèt de zee ! 'n Zee van bloempies.” En pats, daar mokten-ie 'nen duik tusschen 'nen heuvel dophei, da'k 'm nie meer zag. Maar gaauw kwam ie te veurschijn, mee 'n gezicht van : da val teugen. Z'n basje zat vol rooie schrammekes en bedenkelijk sting ie er naar te kijken. „Dat droogt wel op,” lachte-n-ik en roets — ! daar vloog ie de hei, de prachtige hei over, as 'nen kleine wilde.

Wa-d-is de Brabaantsche hei toch wonder-schoon !

Purper, éénen plas purper, zoo ver as oew oog kan. zien

Hier en daar stak 'r 'n torentje-n-op van donkergrunen mast, da z'n eigen teugen de locht as 'n sielewetje afteekende. As er dan 'n windeke kwam gerooschen over dieën pèersen oocaaan, dan was 't of ie g o l f d e. Dan bogen de dunne twijgskes waar d'n dophei aanhong, allemaal òpenneer mee zacht gerausch en dan spoelden de zware boschen-geureuren om oew henen. Dan lekenen de lage heuveltjes mee de gele plakaten heizand, golven mee schuim en as de zonnestrallen dan teugen 't scherpe, blinkende zand aanketsten, dan sprongen er de vonkskes licht van af.

De hei bij ons is schoon ! As 'nen hemel. En telkens veraandert ze van kleur. Leet er weer 'nen anderen gloed over van 'n diepe kleur die ge nie noemen kunt, tot brons toe, dikkels !

En dan die misterejeuse stilte..... Of er

allemaal gefluisterd wier. Of 'r onzichtbare elfkes daansten in groote sluiers, die ge nouw en dan efkens deur de zonnestrallen zag. Sluiers van gouwen sterrekens, zoo klein as speldenknobbekes, die in slierten over de hei deinden.

En as ge zoo dan deur oew ooghorkes te droomen zat op die oneindige hei, waarop zooveul en niks gebeurt, dan schoten 'r mee wiekgeraas 'n paar zwarte veugels deur de locht, die oew uit oew gedroom haalden. Weg waren de elven, ingetrokken d'r sluiers en wieken en as koper wier de hei. 't Zonneke gong dan verzinken achter 'n rooie, 'n purpergloeiende streep, waar de hei in vervloiede.

Toen vuulde-n-ik veur 't eerst even de eenzaamheid, maar as 'n engeltje da vliegen kwam uit die purperen hemelpoort, die van 't goud te stralen sting in daverende pracht, kwam daar d'n kleine, nakende Dré aangerend, springende en duikelende over de heuveltjes mee z'n ermen vol van heibloomkes en de ondergaande zon bescheen z'n vleezig basje of 't rood wier deurgelicht. 'n Prentje, 'n pracht van 'n prentje.

„k Heb 'n haak in m'n broek, opa,” lachte-n-ie en hij wees op 'n schram in z'n billekes.

„Droog wel op,” zee ik, en d'n bengel schaterde dat er 'nen zwerm veugels van ópvloog.

Z'n spullen waren natuurlijk kurkdroog geworren onderwijle en toen ie gereed was zag ie er uit.... om op te schieten. „Kun je 'r nog wat van zien, opa?” vroeg ie en hij ging zoo mooi in de houding staan as ie kon. Ik bekeek 'm 's goed, mee 'n gezicht of ik 't meende, liet 'm z'n eigen omdraaien, schupte-n-'m veur z'n billen en zee: „me gaan!”

„Wa zegde nouw van de hei, Dré?” vroeg ik 'm.

„Mooier als Santfoort,” zee-t-ie beslist: „veel mooier! En net zoo groot!”

„Zoude hier nie willen wonen, veur altijd?”

„Ikke wel opa, maar 't mag niet !”

„Van wie mag da nie ?”

„Van vader. Keb 't al eens gevraagd ziet u en vader heeft gezeid : nee, anders groeit er 'n boer uit je, zei-ie, en ik zal probeeren 'n mensch van je te maken !”

Zooda 'k meteen wiest hoe de verver over z'n vader docht. Keb m'n eigen 'nen aap gelachen.

Mee donker kwammen me thuis. Dré ruukte naar de hei en achter mekaar smeerde-n-ie 'm naar 't opkamerke en kwam in z'nen hansjop weer binnen, mee 'n knipogske naar mijn toe.

„Vader !” riep Dré III naar Dré II, „mag ik nouw hier blijven wonen bij opa ?”

„Neen,” zee Dré beslist.

„Neeë manneke,” zee ik, „anders groeit 'r 'nen boer uit oew en jouwen piepa wil 'nen mensch van oew maken !”

Dré trok aan z'n sigaar da'k 'm nie meer zitten zag en Wieske kleurde.

„En nouw naar bed,” commedeerde Dré na 'n oogenblikke en Dré III gong . . . na 'n uur !

XI.

D'n herfst was vruug gekomen.

En toen 'k op 'nen mèrgen opsting en — naar m'n vaste gewoonte — eerst effekes deur de raam d'n erft opzag, ollee, ollee, wa zag ie er uit! M'n dalia's — of liever gezeed: die van Trui — da's nouw eenmaal onzen hovenier op d'n hof — laggen mee geknapte stengels, bezemstelen-dik, teugen d'n grond geslagen. D'n enkelde die nog overènd sting, daarvan vielen de spitsrond-toeloopende blom-blaaikkes stuk veur stuk zachtjes af as groote tranen, die in 't lamgeslagen loof druppelden. Mijn gouds-bloemen — daar mot Trui van afblijven, da's m i j n blom! — die laggen as lamgeslagen teugen 't zaand verspreid, plat as 'n dubbeltje, terwijl heel d'n erft bezaaid lag mee dooie takskes, afgerukte blaren, en daartusschen de hardgruune ballen van honderden afgescheurde noten. Ok d'n perelèèr was er nie zonder kleeerscheuren afgekomen. Peren as vusten, maar nog gruun as gras — 'nen enkelde had 'n klürke as 'n boerenmeid die teugen d'n wind ingelooopen had — die küstelijke vruchten, ze laggen daar triestig en beschadigd, in 't gras van d'n blijk, haavelings bedolven onder de veule blaren.

Ik sting stijf van d'n schrik bij die rinnewasie.

„As ge nog langer op oew bloote voeten op de ple-vuizen bleft staan,” riep Trui uit de bedstee: „kunde-t-nog te pakken krijgen. Ge staat daar net

te kijken of ze veurbij mot komen!" — 'k Mag zoo-
iets wel op m'n nuchtere maag....!

Keb, as de wiederweergaai, m'n klompen en m'n broek aangeschoten en ben naar m'n laanderijen gegaan. Op d'n weg zag 't er al evenmin rooskleurig uit. Ok daar laggen de afgerukte, nog grootdeels gruune blaaikes in de plassen te drijven en brak ik d'n nek over de dooie takskes. 'n Rewiene. Maar op d'n akker viel 't nogal mee. Hier en daar 'nen omgekaantelden koolstruik of ontwortelden plaant, maar toch nie wa ge noemt heele plekaten teugen de wèrld aan, die oew 't bloed naar oewen kop laten stijgen. Keb d'n kruiwagel genomen, de uitgerengelde en uitgestürmde bullen d'r opgelajen en naar huis gerejen veur d'n gruuntenwagel, om er koper lood van te maken. Waant ik zeg maar zoo, 'nen mensch mot van 't belabberdste altij nog wa goeds weten te maken, dan rolde 't beste deur 't leven. Maar toen 'k op d'n erft trugkwam, ochirrekes wa-d-'n kale petroelje. Trui had, zoo is ze nouw, mee 'nen fievelfors de zaak aangepakt. De omgekwakte dalia's uitgedaan en de blommen d'r afgesnejen en ok de knoppen. Wel 'nen wagel vol, ongelogen.

„Kek 's," zee ze: „'t is zondevergot om al die schoone blommen d'n miestkuil op te gooien; ik zal er steuvige boeketten van draaien en die motte gij dan maar meenemen op d'n wagel veur de klaanten. De peren hè'k in 'n benneke gedaan, ziet daar centen van te maken." „Prachtig," zee ik: „de lolligste dienstmökkeltjes krijgen allemaal 'nen ruiker van me," en zoo haalde-n-ik gaauw efkes m'n haren trug van 's mergens toen ze vroeg: „of ze e nog moest veurbijkomen."

De goudsblommen had ze ok al uitgedaan en de plek zwart zaand netjes opgereven, maar ons blommenhofke, da was naar de kullekes. D'n herfst had in éénen nacht alles omgesallemaanderd en as 'nen

nuuwen, strengen meester bezit genomen van d'n troon. 'k Sting er even beteuterd van te zien. Vuulde me even bij m'nen nek gegrepen. Weer 'nen schoonen zomer om. Weer 'nen stap verder. . . . 't Blommenhofke was weer 'n kerkhofke geworren en veur heel veul maanden.

„'t Ziet er triestekes uit, Trui,” bromde-n-ik.

„Maar veul beter as van d'n mergen,” zee ze en meteen dook ze in 't loof van de dalia's die ze mee wa touwkes aan 't binden was, op 'r hukken.

„'t Leek wel 'nen pèerdenstal,” mopperde ze: „maar nouw kan iedereen weer mee futsoen op d'n erft komen.” En ollee, ze had gelijk, grif gelijk, maar wa ze dee, leek vrèèd.

Ja, d'n herfst is 'nen somberen tijd. As ik op m'n laand staaï en ik zie daar hoog in de lochten de dikke wolken over mekaar duikelen van d'n haast die z'emmen om weg te komen, dan is da-d-'n fier gezicht, zekers, maar 'n triestig. Dan is 't hier zoo stil op d'n akker, dan heurde nikske nie as hogstens in de verte 't botsen van ijzeren wielebaanden van de boerewagens over de wegels.

Dan heurde nouw en dan 'nen schreeuw, die as 't ware de stilte in tweeën scheurt, van 'n hoog-wegvliegende kraai. Dan heur ik laangst m'n akkers aan d'n boschkaant nouw en dan 't gepiep van 'n eekhoortje da-d-over de takken in de boomen springt bij 't opdoen van z'nen winterveurraad.

Ja, dan is 't stillekes alomme.

En as dan de leste veugels wegvliegen, die eerst vergaderd emmen laangst de boschraanden in de hooge mastenboomen, as die dan mee veul wiekengeruisch opstijgen en 't zonneke tegemoet vliegen, luangs d'n kerkteoren, 't Zuïen op, dan is 't of ze oew alleen in 'n leeg huis achterlaten.

D'n herfst is schoon, héél schoon en meschient

wel 't schoonste van heel 't jaar. Maar droefgeestig is ie ok, somtijden.

En nouw en dan uitgelaten wild. Waant wa kan ie zoo 's nachts te keer gaan. As ge dan op oew bed legt en ge heurt de takken teugen oew pannen aanslaan en de blaren laangst oew ramen rauschen en d'n wind in de schouw fluiten, nouw, ge mag 't weten, maar dan doen me wel 's 'n schietgebedje. Waant er is nie veul noodig om 'nen boer te rinne-weeren!

Maar op d'n akker, daar is 't stil. O zoo stil! Daar vuulde de dikke druppels, die er nouw en dan uit zo'n jachtend wolkske lekken, mee geweld in oewen nek patsen. Daar heurde de hazen soms onder d'n grond zitten woelen.

En as dan d'n schemer vallen gaat, as dan 'n enkel lichtje op de wegels teugen d'n donkerte te knipoogen staat, dan gade maar gauw naar binnen. Dan grendelde de deuren, dan pakte oew kraantje en pepke en dan zoeke oewen troost maar bij mekare. Dan zetten me 'n bomke op over de kienders, de kleinkinders — dan emmen 't nog wel 's over d'n ouwen tijd, toen me nog nie zoo olleenig waren.

Maar ollee, d'n zomer was één fiest gewiest en as-t-'r zoo's steuvig is geruurd, dan mot de boel weer 's tijd krijgen — ok oew zielement — om te bezinken. Dan wòr 't weer klèèr in 'nen mensch.

W'adden d'n zomer gèèf uit-gezet.

De Koninginneverjaardag was 'n fiest geworren, neeë, kollesaal in één woord. 't Kwam ok sjuust zoo bestig uit; op 'nen Zaterdag: dus de gelegenheid, om 's veul leut te maken, was kepleet uitgezaagd. Kad de verlejen week al afgesproken mee d'n Tiest en zoo emmen da jaar da fiest gevierd, of me zelvèrs verjaarden. 'k Zee: „Trui,” zee ik, toen 'k dieën Zaterdagmiddag mee d'n gruuntengewagel thuis kwam: „'k gaai vanavond 's in de stad kijken, ouwe”

(‘k zee netuurlijk nie da’k al mee d’n Blaauwe afgesproken was !) ,,t is daar zoo gatverdikkoppes leutig en plezaant en zóó gezellig — of ik nouw naar de „Gouwen Koei” gaai vanavond of naar de stad, da’s veur jouw toch ’t zelfste, niewaar !” Zoo ha’k ze meteen afgevuurd, waant m’nen Zaterdagavond is al zoolaank as me getrouwd bennen, d’n mijnen ! En Trui — in d’r kollesale bui van d’n goeien oogst — zee : „as ge ’t dan maar nie als te laat moekt, pierewaaijer, aandere haalde mijn uit m’nen nachtrust en die kan ik deus dagen nie missen.” „Neeë, toeteloeris,” beloofde-n-ik — ,,k koom op tijd en ordentelijk thuis, daar kunde van op aan, zoo zekers as ik Dré hiet.” Nouw, Dré hiet ik nóg, maare . . . da’s dan ok nèt alles . . . Wa zijn me gezellig van de kist gewiest. D’n Blaauwe was kruisdol. Me gongen ier en daar ’s kijken en ’n pintje bier koopen en toen de taptoe rond gong trekken, toen kwammen me nog ’n paar Ulvenhouters teugen en waren we mee ’n echt ploegske steuvige jongens die teugen ’n douwke kunnen.

Waar ie ’m vandaan gegapt had mag Joost weten, maar op ’n mement, toen de muziek efkes ophield, waant die taptoeters blaasden d’r longen uit de trompetters, toen vulde de Tiest de pauze aan op ’n trekpiano. En toen de muziek buiten asem was geblazen, zette d’n Blaauwe in mee ’nen uithaal die oew grif deur oew zielement snee. En valsch, valsch, ge wier d’r koud van. ’t Leek wel ’nen jessaand. Maar meteen had ie ’t gehoor en daar trok ie ’r op los ! Z’n fiestmuts, ’n oranjejetje da prachtig bij z’n oranje-verkensharen kleurde, hong op ’t lest om z’n nek, mee ’t klepke op z’n rug. Hij zwitte pils en spulde meziek as ’nen nest jonge honden. Wad-emmen gelachen om da blaauw stukfréten. Op ’t lest zat ie tusschen de meziekkaanten en de muziek moes speulen zooas hij ’t wouw, waant hij „jaste” deur.

Nouw, da was koren op onzen meulen, waant hij spulde de lolligste en de aantiekste mopkes, die wij 't beste kennen.

Maar om kort te gaan, teugen eenen kwammen me op Ulvenhout en d'n Blaauwe beweerde bij mijn veur de deur, dat ie stikte van den dorst. Al twintig keer had ie mijn en de aandere kammeraads 'n haand gegeven en afscheid genomen zoo hartelijk of ie naar Amerika gong en tellekes zee-t-ie weer : „Dré, ge kun nie geleuven zo'nen dorst as ik heb.”

Toen zong ie : „Me gaan nog nie naar huis,” en ik bleef steuvig mee m'nen rug veur de deur staan, „me gaan nó. . . .” en de deur gong toen vanzelfers open ! M'n Zonsverdusterink ! In d'ren hansjop. „Kek me daar zo'nen vijftiende van bezopenboer 's aan,” beweerde Trui : „zouwen julie oew eigen de oogen nie uit oewen kop schamen, lilleke laanterfaanters, nachtpitten da ge daar staat. Schaam d'oew eigen nie, sjandoedels !”

„En of !” zee d'n Blaauwe, „kek maar, m'n haren worren er al rood van,” en meteen douwde-n-ie z'nen verkenskop onder Trui d'r neus. Maar Trui gaf 'm 'n lababber op z'n test, da-d-et allemaal kwatste. En op 't zelfde oogenblik — ja, 't is gin mooi protje — maar op 't zelfde memènt liet d'n Blaauwe er één vliegen, dat d'n echo teugen de „Gouwen Koei” op sloeg.

Trui schrok zóó, da ze naar binnen waankelde en d'n Blaauwe toen droog weg opmerkte : „'t Is g o e d r a a k o k !” Trui wis nie of ze 'm uitschellen moes, of lachen, maar ze moes lachen teugen wil en dank en toen is Trui 's gaan kijken wa me nog onder d'n stop hadden zitten. Achter op d'n erf emmen toen gezellig — 't was 'nen nacht zoo schoon as 't-er van 't heele jaar maar ennigte zijn — wa-d-af-zakkerskes gaan drinken. Trui bleef er bij en d'n Tiest zette nog 'n mopke-n-in, 'n seerjeus, en da

hierbuiten klonk, onder dieën schoonen, diepblaauwen hemel, waar de sterrekes teugen aanhongen as duzenden margrietjes in 'n gruune wei, da klonk hier zoo schoon, zóó slèpend, as 'n stuk op onzen kerkùrgel. Ge vuulde de klaanken deur de locht zweven, de diepdonkere bosschen tegemoet.

Toen kwam d'n Janus d'n erft op en wèg was de plechtigheid van da-d-oogenblikke.

„'k Docht da'k wa heurde bij oew, Dré,” zee-ie mee 'n gewichtig gezicht : „'k gaai 's efkens surreveljeeren, docht ik.” „Leg nouw nie te kalegezichten,” zee d'n Blaauwe : „zeg nouw maar ineens da g'ok gère 'n borreltje wil-d-emma, Janus !” En Trui schonk in. Wemmen nog zo'n lol g'ad, ee ! De Koningin lag al uren op 'r linkeroor toen wij d'ren verjaardag nog vierden. Toen trok Trui op 'n oogenblik de stoelen onder ons uit en zee : „wel te rusten samen.”

's Zondagsmergens, toen 'k uit de kerk kwam, sting Janus in pollitiek op me te wachten. „Dré,” vroeg ie mee angst : „witte gij meschient ok waar m'n pet en m'nen sabel zijn gebleven ? Keb me-n-al uren gek gezocht ; 'k weet gin raad, jong !” „Nouw Janus,” zee ik : „bij mijn op d'n erft zijn oew spullen nie ; daar lag van den mergen niks aandars as wa-d-afgeschrabde lucifers en eindjes segaar en 'n kepot gloske, maar ik denk wel da'k weet waar jouw waardigheden zijn ; kom maar 's mee naar 't kasteel.”

Wa me daar aantreffen, neeë, da's om oew eigen 'nen aap te lachen.

D'n Blaauwe lag nog in z'n nest te snurken da-d-et allemaal daverde mee z'n fiestmuts nog om z'nen nek en Janus z'n uniformpet op z'n neus.

„Nouw m'nen degen nog,” zee Janus, die wa-d-opknapte van z'nen angst.

En waar sting die ? —

In 't potje op de beddeplaank !

Wa-d-'n manjefiek stilleven was da.

„Da's verdùsterink", zee Janus, die weer allemans prots kreeg.

„Persès maken," drukte-n-ik op z'n hart. Maar toen keek Janus mijn 's aan en knipte-'n ogske.

'n Paar dagen later kwam ie bij me op d'n akker, om z'nen nood te klagen. „Dieë vrekte Blaauwe," zee-t-ie : „die lot me gin rust ! Nouw wil ie toch mee alle geweld emmen da'k persès teugen 'm maak ; protte gij da-d-'s uit z'nen verkenskop, Dré !" vroeg ie.

'k Zee : „Lot oew eigen toch nie zoo belaaifatelen, Jaan. Kènde 'm nouw nòg nie — onzen Blaauwe ?"

Zooda me achter d'n zomer 'nen gèèven punt hadden gezet, wil ik maar zeggen.

Maar nouw vuulde-n-ik d'n herfst in m'nen nek asemen. Zoo teugen d'n avond trok er 'nen blaauwen daamp over de wèrld, die oew deur oew kleeren henen op oew vel plakte. Gong ik zoo teugen donker, laanks de boschkaanten op huis aan — as dan 't rossig licht van de zon aan de roestbruine mastenboomen hong, net of er heele stukken bosch in d'n braand stingen, en de hooge naaldenkruinen één wieren mee de pèerse lochten ; as 't dan zoo stillekes wier da gin veugeltje z'n eigen meer heuren liet ; er nouw en dan 'nen herfstdraad in oew bakkes kiedelde ; kek, dan zagde en dan vuulde, da-d-et mee d'n zomer gedaan was. 't Moois van blom en blad was stervende. 't Wier ieveraans triester. Maar toch was 't net, of die peinzende stilte 't beste bij ons Brabaantsche bosschen past. As ge 'r in dieën tijd deurloopt, as de vakaansiegangens vertrokken zijn, krijgde 't gevuul of de gasten van oew zulveren bruiloft vertrokken zijn. Dan sta-d-'n bietje vrimd te kijken in oew „eigen huis". Of de muren 't

lawijt emmen opgezogen en oew mee 'n verneuk oogske aankeken; zoo stingen de boomen in 't bosch. En dan kekte ze 'n bietje betutterd aan. Waar zijn dan de stemmekes van de speulende en dartelende kinderkes, die soms drie keeren echoowden deur de gaten tusschen al die boomstammen in? Waar de veugeltjes, die maanden emmen gezongen as gekskes, in de hooge, platte kruinen? Waar de fietsers, die in troepkes, lachend laanks de paaikes trokken, bellend, roepend, schaterend?

Waar was da-d-allemaal gebleven, o, geheimzinnige boomen, die in de stilte te droomen stingen as al-weters.

En dan heurde 'n takske kraken, ge keek op en daar sprong 't eekhorentje, mee z'nen prachtigen pluimstèert, in de hooge takken en aangstig en pienter schoten er twee lichtstraaltjes uit z'n muizen-oogskes en ja — dan vuulde 't heel goed: de bosschen laggen weer verlaten van de menschen.

Toch zie 'k ze gère zoo, de bosschen!

't Heurt erbij, bij die bosschen mee d'r heimelijke donkerten; mee d'r stille, diepe, glasheldere slooten; mee 't aandoenelijk geruisch in de torenhooge kruinen.

't Zijn lijk hooge kerken dan, waar zwaarmoedig d'n ùrgelmuziek deurhenen davert, gedragen op de breeje wieken van d'n wind, die deur de toppen scheert.

't Is zoo schoon dan, hier in 't Laand van Braabant.

As zulver zoo blinken de berkenbomkes tusschen 't rooie eikenloof laagst de boschwegels.

As zware pielasters, zoo staan daar dan de monumentale beuken hier en daar in groepen bij mekaar op d'n bronzen bojem.

En as 'k dan 'n jong spanneke teugenkoom, dat daar tusschen die hooge boomen, mekare vast-

omstrengeld, zielsgelukkig lopt te vrijen, dan — dan — wel, dan neem ik m'n pet haalvelings af en krab 's op m'nen kop en as dan 't wefke d'r kopke, zwaar lijk 'n blommeke, neer ga-d-hangen op 't manneke z'nen schouwer, dan — dan, ollee, dan vuul ik effen 't gewicht van m'n vijf krúskes....

Maar dan zie 'k toch ok m'n e i g e n weer gaan 'n dartig jaren gelejen, mee Trui aan d'n erm en teugen mekare opdouwend of ge jeuk aan oewen schouwer had.

En as 'k daar dan effekens over te peinzen staa en 't spanneke laankzaam aan verdwijnen zie of ze opgezogen worren deur de bosch-donkerten, dan gooi ik m'n pet in d'hogte, fluit 'n lie-ke en piep m' naar Truie toe.

Dan hè'k daar efkens d'n zomer weg zien trekken....

Dan hè'k d'n herfst in m'nen nek vuulen blazen. Dan is 't of ik m'n eigen 'n heel klein bietje dood vuulde gaan....

Toen sloeg ik gaauw d'n kortsten weg in, midden deur de velden, 'nen sprong over d'n sloot en 'k sting op d'n weg.

'n Stouw koeien trok er over, die mee d'r triestige oogen en 'nen hangenden kop suffig over d'n weg klotsten. Zwaar asemend deur d'r vùstgrootte neusgaten of ze liepen te zuchten. Nouw en dan ging er een op 'n sukkeldrafke aan d'n haal, bezijjen laangst d'n weg en sjuust kwam daar 'n jonk stads-wefke aanfietsen da van angst nikske nie meer zag.

Gelukkig was ik net op tijd om die koei mee m'n pet veur d'r oogen te slaan, d'n weg op, maar 't wefke was zoo verschrokken da ze d'r fietske liet gaan en teugen d'n grond zou geslagen emmen, ha'k ze nie opgevangen!

't Was, of er na al m'n gepieker 'n fee-ke-n-uit d'n hemel was komen vallen, net in m'n ermen en

m'n vijf krúskes smolten inmekare tot twee....

„Maar ollee, troelèke,” vroeg ik: „zijde gij dan toch zoo verschrokken van die stomme koei?”

Toen kwam z'n bietje bij. Ze gong weer meer op 'r steuvige, hooge pootjes staan, zooda'k ze los kon laten en 'n zweemke kleur kwam op d'r witte wangeskes die zoo smetteloos waren as dotterblommen.

Ze moes mee d'r eigen toen lachen en 't was net of 't zonneke deurbrook. En op da mement, toen trok de vrouw veur me in d'r weg en hield ik over iets schoons, iets onwezenlijks, da'k stillekes bewonderen kon van heel dichtenbije. „Daar schuins over, daar woon ik,” zee ik: „as ge efkes op oew gemak wilt komen mee 'n bakske koffie, dan za'k oew fietske wel rijden.”

„Heel vriendelijk eh....”

„Dré,” zee ik.

„Bep,” zee ze.

„Doe-d-et, Bep?”

„'k Doe 't, Dré!”

En zoo kwam ik mee 'n damesfietske aan d'haand en 'n gèëf stadsmokkeltje bij Trui aan, die van verwonderink d'n ketel verkensvoer op d'r teenen zette.

„Trui,” riep ik: „keb Bep meegebracht om 'n kommeke koffie te drinken. 't Kind is verschrokken van 'n stouw koeien en nouw mot z'effekes tot d'r eigen komen.”

„Wilde 'n steuvig bakske emmen, juffrouw,” vroeg Trui: „da trefte, keb 'm net gezet en 't is goeie.”

Bepke is 'n vol uur bij ons blijven klassineeren. En toen ze weg was zee Trui: „wa-d-'n schoon kopke, net 'n heiligbeeldje!”

Dus of ik ok best spek in de kuip had, waant eer oew wijf 'n aander wefke schoon vindt, dan mot er heel wa gebeuren!

Maar zoo ha'k die week d'n klap van 't najaar gevuld. Van buiten en van binnen....

XII.

Kermis was er en zoowa muziekfeest. Of misschien muziekfeest, festival, èn kermis, da weet ik nie en daar emmen d'n Fielp en ik ok nie verder naar gevraagd g'ad. „As 't veur oew staat”, zee m'n goeie moeder altij: „dan fret 't maar op en vraagde naar niks aandere as naar méér, as gelust hèt.” En gif ze maar 's ongelijk!

't Muziek was nie van de locht. Zemmen geblazen die gasten, dat d'r rooie nekken bol stingen en d'r oogen 'r klein van wieren. „Da's om af te klappen, Dré,” zee d'n Fielp: „as ik die mannen zoo zie blazen en zweeten, dan krijg ik er zelve dorst van.”

„Ja, jonk,” antwoordde-n-ik: „kunst is 'n zwaar werk, maar as gij dorst krijgt van 't blazen van d'n dieën daar, dan is 't misschien wel goed veur hum as ik er eentje gaai vatten.”

„Daar doei 'k aan mee,” was d'n Fielp er as de kiepen bij: „waant hum kan er best twéé lijen!”

Affijn, wemmen veul plazer g'ad mee z'n beien. Mee z'n beien, ja; d'n Tiest, — affijn, wat die uitspokte d'n lesten tijd. . . .

Maar de meeste lol emmen toch g'ad in de daans-tent. Toen me daar binnenkwammen was d'n eerste die me teugen 't lijf liepen, d'n Janus. Hij sting, nie zoo ver van 't buufet af, mee één haand op z'nen rug en mee d'aander aan z'nen snor. „Jaan,” zee ik: „zet oewen degen zoolank in d'n pèreplujenbak, dan gaan me-'n-waalske maken, jonk!”

„k Kan 't nie doen, Dré,” flüsterde-n-ie gewichtig achter z'n haand : „keb surreveljaans !”

„'n Pintje bruin ?”

„Gère, maar laat 't daar in da-d-oekske zetten, Dré !”

„Daar staan d'r al 'n stuk of vijf, witte da ?”

„Die staan koud te worren,” fluisterde Janus weer : „zet 'm d'r maar gerust bij, keb z'onder verscherpte bewaking !”

Fielp liet er vanzelf ok eentje bij zetten en zoodoende hoefde d'n Jaan tenminste nie op 'n droogske te „surreveljeeren”.

Wemmen 's ferm de beentjes van-den-vloer gedaan en Fielp had bij z'nen oven nog nooit zóó „getraanspileerd” zee-t-ie, as ier op de kermis.

„Lui zweet is gaauw gereed, Fielp !” — riep d'n Jaan.

„Kunde gij van meepraten, Sjerrelok,” riep Fielp trug over d'n schouwer van honderd kiloows raauw boerinnevleesch, waar ie mee deur de tent slepte of ie ze gered had uit de Mark.

's Avonds zijn me nog gaan gooien, in d'n hoepla. Keb net zoolaanek gegooied, 'k moes drie-vijf-en-zeuventig betalen, tot da'k prijs had. Ik had 'nen fluitketel en d'n Fielp 'n flesch zuurtjes.

„Nouw emmen meteen wa veur 't wijf,” zee d'n Fielp mee 'n knipogske, waant 't zag er uit, da-d-et laat gong worren eer me thuis kwampen en dan doede mee 'nen fluitketel of 'n flesch zuurballen soms heel veul.... !

Toen 'k er dan ok mee thuis kwam, had Trui zóóveul aan dieën flüterd te kijken, da ze alles vergat.

„Hoe vinden ze 't toch allemaal uit ?” — schudde Trui mee d'r slaperig gezicht, „'nen ketel die oew flut as 't water kokt.”

„Ja,” zee ik : „z'adden daar ok 'n koffiekkan die

vloekte-n-as de koffie te dun was, maar ik docht zoo, as nouw heel ons huishouwen gaat praten, fluiten en schellen, dan wor 't ier wel 'n bietje druk."

En Trui, die eerst mee 'nen open mond sting te lusteren, zee toen ineens: „och, lop naar de schaans, ge denk me zekers alles wijs te maken, ee" en onderwijle sting ze mee d'ren fluitketel, in d'ren nachtpou, te zwaaien as 'nen verkeersagent in de stad.

„'n Kommeke koffie?" — vroeg Trui, die mee alle geweld d'ren ketel wouw heuren fluiten. „Gère," zee ik en zoo kunde zien, da ge mee 'nen fluitketel soms meer doet as mee de schoonst verzonnen smoesjes.

Hoe d'n bakker 't er afgebracht hee mee z'n flesch zuurtjes, da weet ik nie, maar mijnen fluitketel had z'n plicht gedaan! „En hoeveul hee oew dieën fluiterd nouw gekost?" vroeg Trui. „Percies 'n kwartje," loog ik: „waant veur een kwartje kreeg ik vijf ringen; nouw, en d'n eerste zat er al dalek om, da snapte. Lid van de Mikkers, ee!"

„Hadde toen die aandere vier ringen nie over kunnen geven veur de helft van d'n prijs?" — vroeg da-d-uitgerekend stuk frummes van me. Toen docht ik da'k wa kreeg.

Maar om op d'n Blaauwe trug te komen, hij had ginnen poot op dieën kermis gezet. En 'k zouw er 'nen eed op emmen gedaan, dat da d'n eersten kermis was, die passeerde zonder de oplüstering van d'n Blaauwe.

Wat d'n dieën in z'n schild spookte

Maar op 'nen Zondag lekte-n-'r in de „Gouwe" wa van uit.

Allegaar hadden ze in de gaten dat er mee hum 't een of aander nie kousjer was. Dat er wa wàs mee 'm da me nie weten mochten.

Hadden me 's Zondagsmergens wa-d-heultjes geschoten op de boogschuttersklup, dan was ie

mee van d'eersten die 'm smeerden. En 't was teugeswoorig 'n witte raaf as ie 's middags z'n propke kwam leggen in de „Gouwe”, terwijl ie zo'nen liefebber is van 'n potje kaartspel!

Totdat op dieën Zondag d'n Joep zoo zee: „waar zit dieën sallemastersche Blaauwe toch teugeswoorig,” waant me kwammen veur ons kaartspulleke 'nen maat te kort.

„Die is lillekers vangen!” — riep er eenen van de buljert. „Eèèè...?” vroeg ik: „wa bedoelde daarmee?”

„Wil ik julie 's wa vertellen?” — dee d'n Fielp toen heel geheimzinnig en toen boog ie z'n dik vollemaansgezicht 'n end naar veuren over 't tafeltje: „wil ik julie 's zeggen wa'k deyk...!” — „Olee, bloedworst,” weerde d'n Joep 'm af: „ga-d-'n bietje meer noordoostelijk zitten, ge zit zoowa-d-in m'n citroentje te kwijlen,” — „d'n Tiest is aan d'n schèrel,” gong Fielp deur zonder z'n eigen wa van d'n Joep aan te trekken.

„Da besta nie,” — schudde-n-ik mee m'n kop, „da's kwaadsprekerij.”

„Kwaadsprekerij? Kwaadsprekerij?” viel d'n bakker uit en z'nen kop wier eens zoo rood as altij: „kwaadsprekerij?” en toen sloeg ie mee de platte haand op 't tafeltje dat de pilskes en de citroentjes van d'r geloof vielen en toen ha'k d'n Fielp sjuust waar 'k 'm emmen wou.

„Ja,” zee ik: „da's konkeldefoes!” En 'k riep d'n kastelein om nog 's vol te doen.

De aanderen kwammen bij ons staan, om ons tafeltje-n-aan 't raam, waar wij altij zitten te prop-pen, achter zo'n blaauw horreke.

„En ik verassereer oew,” wond d'n bakker z'n eigen op: „ik geef oew op 'n briefke da ze d'n Tiest aan d'n haak slaan!” En bij elk woord douwde-n-ie mee z'nen vetten duim op 't tafelblaaie of ie centen uittelde.

„Gin een wijf op heel de wêreld, da zo'nen veug-
gelterschrikker trouwt,” riep d'n Joep ongeloovig.
„Da zou dan toch nog lillek in oew oogen kunnen
druppen, Joep,” zee d'n bakker weer : „gin panneke
of daar past 'n dekseltje-n-op, horre,” en hij zwaaide
mee z'nen dikken wijsvinger vlak veur d'n Joep z'n
gezicht, terwijl ie da zee.

„Daar hee d'n Fielp groot gelijk in,” hitste-n-ik
'm'n bietje aan. Waant stiekum docht ik bij m'n eigen :
zouwen me d'r nouw 's eindelijk achter komen ?
Waant dat ie verliefd was, daar wiesten ik, en Trui
ok, al laank 't onze van. Maar wie ? Wie ? —

„D'n Blaauwe knept 't katje in den donkerte
en 'n katje. . . . 'n katje. . . .” en toen streek d'n
Fielp 's mee z'n worstvinger langs z'nen kinnebak —
„nouw 'k zal nie v e u l zeggen, maar waar guilie
allemaal wel 's in zouw willen knijpen.”

„Witte dan wie 't is ?” — riepen z'allemaal tege-
lijk. — „Da zal ik nie weten,” — dee d'n Fielp
heel veurnaam. En toen richtte-n-ie z'n eigen hee-
lemaal op, keek ons een veur een aan en zee :
„'k breng er toch zekers zelvvers elkendag m'n brood.”

Toen kwam d'n Tiest binnen.

„Ge zouw 'n dubbeltje geven om jouw teugeswoo-
rig 's te zien, Blaauwe,” zee d'n Joep.

„Goeie-middag samen,” groette-n-ie zoo kalm
as ge'm zelden heurt.

„Kijken wie gift,” en meteen vischte d'n Fielp
de kaarten uit de plaskes citroen-mee-suiker en
pils. „Blaauwe, wa bende weer laat, me zitten al 'n
haalf uur op oew te wachten,” en meteen nam d'n
Fielp eerst 'n slokske veur ie de kaarten deelen zou.
„Keb d'n Kruisweg nog gedaan na 't Lof,” hekske-
zeerde d'n Blaauwe droog en daar schoot me d'n
bakker in z'nen lach, da z'n slokske citroen teugen
't raam kledderde en in 't blaauwe horrekes-gaas
hong.

„Ja, d'n Blaauwe en d'n Kruisweg, houw me vast !

Wa-d-is dieë Tiest dieën Zondaggemiddag genomen. Toen me-n-allemaal pasten en gongen „vrouwen”, toen haalde d'n Tiest 'r drie binnen mee d'n lesten slag en da kostte-n-'m vier spie. „Ge kom-d-één wijf te kort, Blaauwe,” knipoogde d'n Joep en daar barstte-n-alles weer in 'nen lach !

Gelachen, gelachen ! Neeë, gescheurd emmen me.

Toen d'n Fielp weer : „troost oew eigen maar Tiest, ongelukkig in 't spel, gelukkig in de liefde.”

Maar d'n Blaauwe dee net of ie gek was. Die kaaierte ieveraans dwars overhenen en dronk heel kalmkes 'n paar pilskes.

„Wa bende gij aan 't bier gesukkeld, Tiest ?” — vroeg ik zoo laanks m'n neus weg. En toen d'n Joep er boven op : „'n verliefd hart is dorstig ee; t r o e l a !” roemde-n-ie. Hij had drie azen en vroeg d'n vierden mee as maat. „Ollee,” kwekte-n-ie : „wie is m'nen troela ?” „Ikke,” bromde d'n Blaauwe die gin beste kaarten had. „Ja, wie zal àànders d'n troela zijn, ee ?” riepen ze van de buljèrt en zwaar klotsten de speulers de keujen teugen d'n vloer om 's uit te lachen.

Wa-d-emmen me'n leut g'ad, om da blaauw stuk frèten.

Maar ondertusschen wiesten me nog niks. D'n bakker wouw verders nikske uitlaten om ginnen klaant te verspeulen, maar hij hiew bij hoog en bij laag vol, da-d-et mee d'n Tiest „zóó was”.

De bewijzen kwampen dan ok van alle kaanten. D'n Joep had zelvez gezien dat d'n Tiest z'n blaauwe stekels had laten afhakken bij d'n barbier.

„En da nie olleen,” verraaide d'n Joep : „hij hee z'n eigen zelfs 'n scheike laten knippen !”

Janus d'n veldwachter had 'm g e t r a p p e e r d op heeterdaad (da's Janus z'n lijfwoord) veur de etelage van 'nen goudsmidswinkel in de stad,

terwijl d'n kastelein van de „Gouwe Koei” beweerde, dat ie een van z'n beste klaanten aan 't verspeulen was mee d'n Tiest. Ons pusterke wiest 'r ok meer van. Waant toen 'k 'm zoo laanks m'n neus-weg zee: „heddet al g'eurd menier pustoor, van d'n Blaauwe,” toen viel ie deur de maand, deur te zeggen: „tut-tut-tut, gij heddet toch ok gedaan, Dré.” „'t Is dus waar?” — lachte-n-ik. „Watte?” schrok ie van z'n eigen.

„Dat d'n Tiest mee trouwplannen rondlopt in z'n blaauwen test.”

„'k Wit van niks, horre,” zee menier pustoor toen ineens en hij wapperde mee z'n blaanke, dunne haandje zoo zeemelappig op-en-neer, da-d-ik 't mijne d'r wel van docht.

Ik zeg oew, de bewijzen stapelden mee d'n dag op, maar gin mensch die nouw wist wie da knappe wefke was, zooas d'n Fielp z'n eigen uitgelaten had. En die zee 't nie, bang as ie was 'nen klaant te verspeulen.

En hij val nog liever van z'n geloof — ok al lopt ie dan mee 't kerkzakske — dan dat ie 'nen klaant lot tippelen, zooda me dus mee z'n allen op 't dooie spoor stingen.

En wie loste-n-'t geval op. Wie??

Tr u i !

Zoo ziede toch, ee — mee dieven motte dieven vangen.

Ginnen manskèrel die 't wefke ontdekken kon, in gin weken. Trui lapte-n-'t 'm in éénen dag.

Da gong zóó.

In die zelfde week, op 'nen vruugen mergen, gong d'n Tiest over d'n weg en toen zee Trui zoo: „wa-d-is er toch mee d'n Blaauwe? Ge heurt of ziet 'm nie meer. 'k Heur jouw zoo niks meer van 'm vertellen uit de „Gouwe” en ok z'n monika hè'k in gin weken g'eurd! Is er wa mee 'm?”

En toen hè'k Trui verteld wat er allemaal gedocht wier en wat 'r veur protjes gongen van m'nen kammeraad.

„En mee wie ?” vroeg Trui.

„Da-d-is 't sjuust,” zee ik : „mee wie ?”

„O, zoow,” peisde Trui haardop, „zoozoow, dan zumme da-d-'s efkes uitzuuken, daar mot ik nouw toch eindelijk 's 't mijne van emmen !”

Ziezoo, docht ik, nouw is d'n Blaauwe verloren. En ik gong mee d'n gruuntenwagel op weg.

't Was 'n zuren Octoberdag. Veul kouw nat drupte van de locht en 'n vinnig najaarswindje, da snee me deur m'n botten. 'k Trok er dus mee m'nen Blek gèèf van laanks. 's Middagges was er veul te doen op d'n hof : èèrpelkuilen, binnenrijen, affijn alles bij mekare wier d'r dieën dag steuvig aangepakt en 't geval van d'n Tiest was me dus heelegaar deur m'nen kop gegaan.

'k Was 's avonds blij, da'k weer 's efkes rust had bij de plattebuis mee m'n kraantje en m'n pepke, en 't bakske troost da glee er in as 'n zuut woordeke bij 'n verliefd wefke.

'k Was sjuust gekomen aan de marktprijzen van 't vee, toen Trui ineens zee : „Witte wie 't zijn zal ?”

„Wa zijn zal, wie zijn zal ?” bromde-n-ik zo'n bietje, waant d'r is niks zoo aampetaant as da'z-oew bij oew lêktuur in oew rede vallen.

„Die mee d'n Tiest, ge wit wel,” en meteen kneep Trui één oog dicht en leunde over de plattebuis as 'n tooverheks die de toekomst gaat veurspellen.

Ik lusterde mee al m'n ooren.

„Witte — wa-d-ik — vandaag — zoo gedocht em ?” vroeg Trui laankzaam en nadrukkelijk, d'ren bril op 't puntje van d'r drupneus zettende.

„Nouw ?” vroeg ik, „zeg 't dan gatsamme !”

„Aantje Bogers !”

.....

'k Heurde de klok tikken ; Dubbeléén (ons witte poes mee d'r twee zwarte vlekskes op d'ren buik) snorren ; in de plattebuis heurde-n-ik 't vuur zakken....

„Da's zoo gek nog nie,” docht ik haardop : „neeë Trui, da's nog zoo gek nie, wa ge daar zegt. Aantje kan best 'nen vent gebruiken op d'r gedoeike en mee d'r drie jonk, maar heur is efkes, is d'ren rouwtijd al om ?”

En toen lichtte Trui d'ren schort op, zocht in d'ren zak en hiew me 'n doodsbeeke veur m'n oogen.

„Kek,” zee ze : „da-d-em ik er sjuust veur opgezocht. Gradus Bogers is alweer 'n groot jaar dood, d'n sukkelèr, en da-d-is netuurlijk de geheimzinnigheid van Aantjes en Tieste en da val me erg mee van d'n Blaauwe ; heel netjes ! Niks van te zeggen.”

„Neemaar, as ik er nouw nog 'sgoedoverdenk Trui, dan.... z' is 't ! 'k Herinder me nouw as d'n dag van giesteren da d'n Blaauwe teugen Sundereklaas bij Aantjes is wiesten slachten en dat ie me nog zee : „schoon, pront wefke da-d-Aantje. 't Zouw zunde zijn as daar ginnen vent op afstapte !” En toen em ik 'm nog gezeed mee 'nen gekken slag : „stapte gij er op af, Tiest,” maar toen gooide-n-ie da zóó wijd weg, en zee : „stikte gij de laamp maar aan ! Trouwen is niks veur mijn ; leve de vrijheid.”

„As ze da gaan zeggen,” zee Trui : „zitten z'ai aan den haak ! Let er op : Tiest en Aantje worren 'n paar. En as ie ze krijgen kan mee z'nen blaauwen rattekop en z'n veftig jaren en z'nen verkensteelt, dat ie ze dan maar gaauw nimt ok. Aantje hee-g-'t wel nie breed, maar ze zit in d'r eigen húske en op schappelijken pacht ; ze hee-d-'n geëf koeibiest, kortom, 'nen wermen stal en goei voer veur dieën zwerver. En as ie 't gelapt kan krijgen en hij zouw

't nie doen, wel, dan is ie gin scheet veur z'n neus wèerd," en toen borg Trui d'r dokkement, 't doods-beeleke, weer in d'ren zak, bij d'n onmeugelijken inventaris, die daar altij inzit.

„Ze zouwen veul steun aan mekaar kunnen emmen," gong Trui toen weer deur. „Waant as er ginnen vent op Aantje's gedoeike komt, dan loop 't mis. 't Is 'n gèèf boerderij-ke, heel gèèf, maar of Aantje-n-'t wel zoo breed hee, da betwijfel ik. Ge wit : ze hee van 't veurjaar m'nen wasch nog versteld, toen 'k ziek lag en da doe ze ok nie van weelde, Dré."

„Nini," peisde-n-ik haardop: „nini, 'k geleuf da ge 'm aan 't goei end vast hèt, Trui !"

„En da weduwvrouwke van da-d-haalf vèrkske.... wit 't nog, van menier pustoor —"

„Jaja !"

„Da's zij !" en Trui sloeg mee d'ren vinger teugen de kachel aan, maar ze gunde d'r eigen gin tijd om 'm in d'ren mond te steken.

„Da's zij !" en wéer mee dieën vinger — ik riep al : „pas op daar," maar ze keek eerst waar ze sloeg en toen dee ze 't op d'n hengsel van d'n ketel.

„Da's zij, let 'r op !"

En — heddet over d'n duvel, dan trapt-op z'nen stèèrt — daar kwam sjuust d'n Tiest binnen deur 't achterhuis.

„Navend samen," zee-t-ie, „koom 't gelegen ?"

„Kom binnen, hoe later op d'n avond, hoe schon-der volk," lachebekte Trui da Tiest er niks van begreep : „ga zitten, 'n bakske koffie, Blaauwe ? ?"

„Da's goeie," zee-t-ie: „gèere, waant da-d-ontbrikt er nog al 's aan as g'as vent altij alleen bent."

Trui knipte 'n ogske naar me en knikte of ze zeggen wou : „nouw ? ?"

Maar verders kwammen me nie. Me waren al aan 't tweede kommeke en 't zovelste pepke en d'n

Blaauwe begon al naar de klok te kijken om op te stappen en zuchtte-n-'s.

„Heurt hum 's zuchten,” nam Trui 'm dalek waar: „da-d-eb ik jouw nog nooit heuren doen!”

Toen lachte de Tiest 's wittekes.

„Is er wa, Tiest?” vroeg ik vaderlijk.

Hij keek toen in z'n pepke, knikte en bromde:

„Jah! Ja d'r is wa. Ge zul me meschient 'nen flapdrol vinden, maar 'k loop mee gekke dingskes onder m'n pet.”

„Of veur 't eerst van oew lèven mee verstaandige,” snapte Trui en ze keek 'm deur d'r ooghorkes heel fel aan. De Tiest schrok er 'n bietje van en toen zee-t-ie: „guilie weten — 't geleuf ik al, is nie?” — en om de beurt keek ie ons allebei verlegenlachend aan.

En toen, toen snapte-n-ik pas veur 't eerst hoè glad die Trui van me is.

Da ze slim was in veul dingen, da wiest ik, maar zóó! Mee 'n dood-doodonschuldig gezicht en 'n zoetsappig stemmeke of ze 't zelve nie gebeteren kon, zee ze: „O, — ge bedoelt datte mee Aantjes, Tiest?”

En da viel d'n Blaauwe zóó raauw op z'n maag, da z'n oogen al tien keer „ja” hadden gezeed, veur ie 't zelve wiest.

Ik docht da'k brook van 't lachen. 'k Sloeg in m'n alterasie m'n kommeke van de kachel en d'n Tiest z'nen mond die gulpte-n-open da-d-et er allemaal van tochtte.

Eindelijk mork ie dat ie d'r in was getippeld.

„Maar daar raaien guilie ok maar naar,” riep ie: „daar wiesten guilie ok niks van!” — en hij schuierde-n-is deur z'n blaauwe stekels.

„Om d'n dooien dood nie,” verassereerde Trui die d'r prooi nie meer los wou laten: „dochte da me da-d-al nie laank wiesten, Blaauwe?” En as ik

oew 'nen goeien raad mag geven," — en toen wier d'n Tiest heel sjeerjeus — „as ik oew 'nen heelen goeien raad mag geven. . . ."

„Ja, ollee," vroeg ie.

„Doen!" zee Trui. „Ge ben nouw veftig, de gekste streken zulde zoo zuutjesaan wel kwijt zijn — aandere rokte ze nooit meer kwijt!" — hier wieren Trui d'r oogeen groot — „en Aantje is as weduwvrouwke van d'r eigen wel verstaandig al schil ze twintig jaren mee oew — mensch, 'n aahder zouw z'n vingers afbijten om nog zo'n wefke te kunnen krijgen; pak 't vast!"

Tiest zat maar te knikken.

Toen sloeg ie mee z'nen vùst op z'nen knie en zee: „k doe 't!"

En Trui hee dalek de flesch op tafel gezet en emmen d'r alvast eentje op genomen mee z'n drieke.

Maar me mochten er veurloopig nog nie verders over praten; eerst moest Aantje uit de rouw zijn.

„Tiest," vroeg ik: „zeg nouw 's eerlijk: was zij da nouw, Aantje, die oew na die harrestasie de deur veur oew kokkerd dichtgooide?"

„Ja," lachte d'n Blaauwe. „En daarom da'k zoo gebeten was op dieën stommen Janus. „Denkte gij soms," had Aantje me verweten: „da'k zin eb in 'nen kèrel die in-en-uit d'n amigo komt?" En veur ik 'r alles uit had kunnen leggen, bens! de deur toe!" En weer lachte d'n Tiest.

„G'eddet 'r nouw zekers verteld hoe 't persies in mekaar hee gezeten?" vroeg ik.

„Tuurlijk," knikte d'n Tiest: „maar ze wiest 't al. Hoe, da weet ik nie, maar toen ze dan 't naaike uit d'n kous wiest, hee ze mijn alles nog 's laten vertellen, ziede!"

't Zijn toch allemáál Truien, docht ik zoo.

En Trui zee: „'n verstaandig, 'n heel verstaandig wefke, krijgde gij. Tiest!"

„'k Geleuf 't ok,” zee d'n Blaauwe opgetogen.
„Geleuven ? 'k Weet 't wel zekers !” verassereerde
Trui : „nog 'n borreltje ?”
„Gère.”

En terwijl ze ons inschonk : „nouw motte me toch
's vertellen, Blaauwe, hoe da kot inmekaar zit.
Toen 'k van 't veurjaar Aantje komen liet veur
m'nen wasch, die gij gedaan had, toen ha'k zoo
veur m'n eigen 't gevuul, da-d-et wa worren kon
tusschen juilie gebeien.”

Efkes keek ze toen d'n Tiest aan, maar hij
dronk 's mee veul aandacht zonder z'n eigen te
verraaien.

„Verstade me ?”

„Genogt,” zee ie, en trok 's aan z'n neus.

„Nouw, en toen 'k jouw 's mergens zoo gehaast
en zoo bonkig te werk zag gaan, toen docht ik bij
m'n eigen, daar in bed,” — en ze wees d'n kaant
van de bedstee uit : „Trui, g'èt oew eigen in d'n
Blaauwe vergist ! Hoe zit da nouw eigenlijk ?”

„Och,” zee d'n Tiest 'n bietje verlegen : „wa za
'k zeggen, ee ? Ik wouw Aantje wel emmen, maar
zij wiest da nog nie, ziede, enne... ge wit toch
niewaar, Gradus was veuls te kort dood om toen
al bij Aantjes aan te komen mee zulke gekke-
praat !”

„Zoo, is da gekkepraat ?”

„Nouw, bij manier van spreken, wa zegde gij
Dré !” — zoo zocht ie mijnen steun.

„Zoo is 't, Blaauwe !” — gaf ik 'm groot gelijk :
„Tiest, jonk, nog 's saanté horre en nog wel gefielie-
sieteerd !”

„Bedaankt, Dré, bedaankt !” en werendig, hij
gong er bij s t a a n !

Toen emmen me mee z'n drieën nog 's staande
geklonken op d'n Blaauwe z'n trouwplannen !

Wa was d'n kaerel gelukkig en aangedaan. „Guilie

zijt altij goeie, heele goeie menschen veur me gewiest”
zee ie : „en ’k hoop da me nog veul vrindschap meugen
houwen ; nouw mee Aantje as vierde d’r bij,
menschen !”

Toen klopte-n-ik d’n Tiest ’s op z’nen schouwer.
D’r zijn van die oogenblikkes da ge nie beter
doen kunt....

XIII.

Wel drie keer op 'n week kwam d'n Blaauwe-n-'s aansteken, zoo 's avonds. 't Was net, of ie 't op 't „Kasteel” nie goed meer stellen kos in z'n eentje. Zelfs z'nen hond, Kùster, brocht ie veul mee: „waant och,” zee-t-ie: „dieën goeien beest altij alleen laten. . . .” en dan klopte-n-ie op z'nen schoeft en zat wel vijf minuten laank mee Kùster te zwijgen. Ge kos zien: die twee verstonden mekaar 't beste as ze gin geluid gaven.

„En —” vroeg Trui 'nen keer: „wa denken guilie nouw te doen, Tiest?”

„Waarmee?” — vroeg ie onoozel.

„Waaarmeee!” — rekte Trui: „zeg, vernukte me nouw of hoe zit 't, Blaauwe?”

„O, datte,” lachte-n-ie: „nouw, toevallig emmen Aantje en ikke 't pas 'r over g'ad; misschien nog veur Nieuwejaar, maar in elk geval veur d'n Vasten.”

„Da's goeie,” prees Trui: „niks wa julie teugenhoudt, dus ge kun 't nie gaauw genogt doen, Tiest. Veul tijd hedde nie meer te verletten, jonk. . . .!”

„Nouw, nounouw,” koeste-n-ik Trui 'n bietje op: „trouwen is iets daar kunde nooit laank genogt over denken, horre!”

„Krijgt de pip!” — viel ze uit: „heet d'n dieën 'r nouw nòg nie laank genogt over gedocht. 'n Aander is al 'n kleine twintig keeren grotvader op zijnen ouwer!”

Da sloeg op mijn, maar ik volstind mee 'n ogske te knippen naar d'n Tiest, die toen 'nen griemas mokte.

Mee alles kwam ie om raad en daad bij ons.

„Kek 's,” had ie al dalek gezeed g'ad : „ik weet 't genogt ; keb altij geleefd as 'nen vrijgezelle Batavier, 'k mot nouw mensch zien te worren. As guilie me dus hier en daar 's wa raad in geven wilt — 'k zal oew altij dankbaar zijn, menschen !”

Ik knikte toen 's teugen m'nen kammeraad, maar Trui zee : „ge kom maar zooveul as ge wilt, Tiest, 'k zal oew gère bij-staan, jonk !”

„Ja, moeke,” zee ik en om da snertmopke emmen 'n leut g'ad, neeë, da's nie te zeggen.

De Tiest bedooide z'n eigen, maar Trui kon er niks mee lachen. Toch emmen veul plazier g'ad die winteravonden, mee d'n Tiest z'n trouwplannen.

Op 'nen avond kwam ie binnen, hij kwam uit de stad, mee 'n pèerdevracht gele ketoen.

„Hoeveul hemden zouwen daar uitgaan, Trui ?” vroeg ie en toen kwakte-n-ie 'nen rol ketoen op tafel, dat de pooten krokten. Trui viel in d'ren stoel van 't lachen. En eindelijk kwam er pieperig uit : „Hi-ho-ha-honderd tahaha honderdtachtig.”

„Da's genogt veur heel Ulvenhout,” zee ik.

„Kad maar gerekend op twaalf,” zee d'n Blaauwe droog : „en as-t-'r nog 'n lapke overbleef om er dan maar beddelakens van te knippen !”

„Doe-d-et zelvvers ?” — vroeg ik en ik docht nog om z'n ge-kleermaker mee hamer en nijptang van verlejen winter.

Hulpeloos gong ie zitten. „Sodemaerel,” zuchtte-n-ie : „wa-d-'n baantje is me da, da trouwen !”

Kepöt gelachen emmen ons.

„En wa-d-edde dáárin zitten ?” — vroeg Trui, mee tranen in d'r oogen van d'n lach, op 'n aander pak wijzende.

„Ja, da zal dan ok wel nie goed zijn,” zee-t-ie
Hij durfde nie goed zeggen wa-d-et was.

Maar Trui mokte-n-'t pak los en daar rolde
toen zoowa zeuwentig meters vuurrooie flanel uit.
't Leek wel 'nen m o o r d !

„Wa mot da ?” — was 't eenigste da Trui vragen
kon.

„Da's veur onderbroeken en flenellekes,” zee-t-ie
beduusd.

„Hoe heddet in sjissesnaam kunnen dragen ?” —
wiest ik er eindelijk uit te brengen.

„Op m'n schouwers, maar 't was knapkes zwaar,”
pufte-n-ie en hij vuulde naar z'n schouwers, die pijn
dejen van de vracht. 't Is nie meugelijk om te zeggen
hoe me gelachen, gegierd emmen.

Toen me-n-eindelijk zo'n bietje bekomen waren
en 'n taske koffie hadden, toen zee Trui : „witte wa,
Tiest, da ga nie goed zoo. Ge mokt oew eigen èrm
veur niks. 'k Zal mergen 's naar Aantje stappen en
mee heur dieën uitzet van jouw bedisselen. Die boel
za'k weer trugbrengen naar d'n winkel, gif-d-oew
bon maar aan mijn en dan za'k mee Aantje wel
uitmaken, hoe me die centen beter kunnen be-
stejen.”

„Trui-ke,” bedaankte d'n Blaauwe : „'k zal 't
nooit vergeten, horre ! Da's 'n pak van m'n haart.
As gij da doen wilt, dan verdiende d'n hemel aan
mijn olleen. En ik zal oew ok nie vergeten, vast nie !”

„Gij gift er niks veur,” mokte-n-ik uit. „Trui
doet da mee liefde en plazier, Tiest. Gin flaauwe kul,
horre !”

„Maar ik kan da-d-allemaal zoo maar nie op
Trui d'r schouwers lajen, Dré ; ge moes 's weten
wa-d-'nen steen van m'n hart er af is, da Trui da
mee Aantjes doen wil !” En onhaandig sting ie
mee zijn laange ermen te zwaaien om z'n woorden
kracht bij te zetten.

Op 'nen aanderen keer kwam ie mijnen raad vragen om z'n „Kasteel” op te vouwen.

„k Wil alles van d'haand doen,” zee-t-ie. „De herindingen aan 't „Kasteel” kunnen me gestolen worren,” en efkes keek ie peinzend in 't vuur van z'n pepke.

Na 'n oogenblikse zuchtte-n-ie 's en schudde steuvig mee z'nen kop : „niks neem ik mee as m'n monica, Kùster en de verkens. Van de rest maak ik centen.”

„Is 't heelegaar oew eigendom, Tiest ? Huis, stal, schuren ?”

„Ginnen cent hiepeteek, gin haalfke, maar” — en toen lachte-n-ie 's : „'t is nie veul wèèrd, Dré.”

„In ieder geval is 'r 'n huis te maken van oew kasteel,” berekende-n-ik : „en ge hèt 'r toch nog 'n lapke grond omhene leggen ok ; is da-d-ok onbelast ?”

„Heelegaar !”

„Da's flink, Tiest,” zee ik : „da's ferm. Nouw jonk, dan zal 't gek motten loopen as ge van 't heele boeltje gin vier- à vijfduuzend gulden mokt !”

„Da's toch nie waar ?” — vroeg ie twijfelend en hopen.

„Da's veul waar,” garandeerde-n-ik 'm.

Toen hè'k 'm naar mijnen notaris gestuurd en gezeed : „zegt teugen 'm da-d-ik oew gestuurd eb, Blaauwe, zegt da, dan zal ie oew schappelijk behaandelen, waant ik ben al 'nen heel ouwen klaant van zijn kantoor.”

„Nouw,” zee Trui heel ernstig toen me-n-al op bed laggen : „Aantje doe-g-et nog best ! 'n Vijfduuzend gulden, 'nen schoonen stouw verkens” — toen viel ik 'r in de rede : „en honderdtachtig hemden en zeuventig meters zeeroovers-broekenstof....” en lachende vielen me-n-in d'n slaap.

Eindelijk kwammen ze 'nen keer samen, Aantje

en d'ren Blaauwe. Ze kwam sjuust effen boven z'n broekzakken uit.

Aantje moes persies drie stapkes doen teugen d'n Tiest één, as ze samen gongen. Maar Aantje was de baas, da-d-ha'k al gaauw in de gaten. Affijn, 't is ok één goezak-en-al wat er aan is, aan dieën besten kaerel, dieën puiken kammeraad. Me konden er wel 's 'n lolletje mee maken, maar 't dee me inwendig veul, heel veul deugd, dat dieë zwerver toch ok eindelijk op z'n bestemming zou geraken.

En wat d'n Tiest en ik veural zoo plazierig vonden: dat de wefkes, Trui en Aant, zoo kollesaal mee mekaar overweg konden. „Da's me nouw heel m'n kasteel wèerd, wilde da geleuven, Dré ?” — verzekerden-ie mijn 'nen keer. „Tiest,” zee ik : „'t is mijn ok 'n fiest, kèrel !”

„Me zullen zoo 's winters dikkels bij mekaar komen buurten, Dré,” en toen vreef ie in z'n haanden bij da veuruitzicht en 't geluk blonk in z'n waterige oogen.

Ineens zagen me 'm niemeer.

In 'n heele week was er ginnen Blaauwe te bekennen gewiest. „Wa-d-is dà nouw toch ?” — vroeg Trui lastig, waant ze gong in die trouwerij heelegaar op of 'r 'nen eigen zeun van d'r trouwen moest. „'k Zal 't toch Zondagmèrgen 's aan Aantje vragen, na de kerk,” mokte ze uit : „daar mot ik 't mijne van emmen.”

En jawel, horre, d'n volgenden Zondag kwam Trui thuis, lachende en gichelende, da'k er niks van begreep.

„Nouw ?” — vroeg ik eindelijk.

„Hij is aan 't sturdeeren,” gierde Trui !

„Sturdeeren ?”

„Sturdeeren !”

„Waarin dan ?”

„In 't vragenboekske,” stikte Trui van 't lachen.
„Aantje had 'm gezeed, vertelde ze, dat ie bij d'n ondertrouw bij menier pustoor heksamen moes maken uit d'n kattedissemus en toen is ie as d'n wiederweergaai bij d'n kùster 'n vragenboekske gaan koopen en nouw zit ie avond aan avond op 't Kasteel d'n vraagboek uit z'nen kop te leeren.”

„Daar mot ik 't mijne van emmen,” zee ik. „'k Gaai deus week onverwachts naar 'm toe; da wil 'k 's zien.”

„Jaa!” zee Trui opgetogen, „dà motte doen!”

En zoo viel ik op 'nen avond van die week onverwachts bij 'm binnen.

't Was zoo tusschen zeuvenen en achten en raauw najaarsweer. De leste blaaikes schèerden flierend deur de zwarte locht en de kale takken zwiepten krakend teugen mekaar. De stùrm suisde in 'de boomen en de rengel stoof dwars over de waereld. Wa ge noemt: 'nen triesten najaarsavond.

Op d'n Tiest z'nen erft was 't zoo donker da ge tasten moest as 'nen blinde laankst de muren van z'n „Kasteel”, om op d'n goeien weg te blijven. Z'n rengelton kledderde over mee plassend lawijt. Kùster scheen binnen te zijn, waant z'n hok sting daar stil as 'n verlaten huiske. En ja, ik heurde dan ok effen 'nen korten blaf van Kùster in d'n Blaauwe z'n huis. Die had me dus al in de gaten. En toen kreeg ik ineens 't idee om, zonder kloppen, heel onverwachts binnen te vallen.

Wa me nie zoo glad zat. Waant de poorten van 't „Kasteel” die klemden nog erger as aandere deur 't veul-natte weer. D'n Tiest was dus al op z'n kie-vief toen 'k eindelijk binnensting, blij weer wa licht te zien. Maar net zag ik 'm nog wa-d-in z'nen broek-zak steken, mee dat ie opsting en in z'n oogen vreef. „Navend! Blaauwe!” — zee ik: „wa-d-'n schand-alig wirke, ee!”

„t Is veul slecht,” antwoordde d'n Tiest: „veul slecht, Dré. Ga zitten, jonk,” en hij wees me z'nen eigen stoel; „wa komde gij zoow uit de locht gevallen deur da snertweer? Thuis toch alles....”

„Best, Tiest!” — viel 'k 'm in z'n rede: „best, maar ik kwam 's kijken — en Trui wier ok ongerustig — waar gij toch uithaangt? Me zien oew zoo nie meer, is-t-er wa?”

„Nini, neeë Dré, daar is nikske nie aan d'haand, horre,” lachte-n-ie „t is allemaal bestig, jonk,” en mee bukete-n-ie om 'nen boomstronk op 't vuur te gooien. Toen bulde z'nen broekzak heelegaar open en.... 'k ad 't boekske zoow veur 't pakken. Zachtjes slepte-n-ik 't er uit en jawel, horre — 't vragenboekske! 'k Bleef er zo'n bietje in zitten blaren en d'n lach kriebelde-n-in m'n strot om 't gezicht dat ie trekken zouw as ie in de gaten kreeg da'k 'm op „heeterdaad betrappeerd” had, zooas d'n Janus zeggen zou.

Hij tobde nog zo'n bietje mee 't vuur; mee da vlammenlicht leek z'nen kop zoow vurig rood as 'nen eikestruik in deuzen tijd en toen zee-t-ie zoow: „aan al die karweikes komt dan toch maar 'n end, Dré,” en mee stong ie weer overènd en ik vuulde dat ie naar me keek en toen in z'nen broekzak vroetete. Lachend keek 'k op. Hij kleurde tot in z'nen nek, iets wa 'k nog nooit van 'm gezien had, z'n ogskes kneep ie 'n bietje dicht en hij trok van zeemelappigheid aan z'n neus.

„Olee,” lachte-n-ie, „gif ier da dink; gij hèt 't nie meer noodig, gij zij-d-al getrouwd!”

„Zooow.... zoowzoow, zit da kot zóó in mekaar, Blaauwe?” — spotte-n-ik zo'n bietje: „zij-d-aan de studie veur d'n ondertrouw?”

„Lult er mee gin mensch over, Dré,” vroeg ie: „ja, 't is meschient schaande, maar 'k ben alles gladweg vergeten, jonk. Olee, hoe gaat da-d-ee?”

Ge wit wel — vruuger op de leering, veur ons kemunie, dan kwam ik er dikkels nie, 'k ad al 'nen baas, 'k was koeischèper bij d'n ouwe Steenstraten en as 'k al 's kwam, dan was 't lolletjes maken mee de jongens, omda 'k me al zoo „groot” vuulde, da'k zoolaank van de school af was. Gin vader of moeder meer, om naar me om te kijken. . . . 'k sting vruug op eigen beenen — ollee, 'k ben altij maar 'nen zwerver gewiest. Prot er mee niemand over, Dré!” Hij was gaan zitten op de „kannepee” en Kùster zat veur 'm en 't was of 't biest mijn aankeek of ie zeggen wou : lot m'nen baas mee rust ; wij begriipen mekaar 't beste. En toen lee ie z'nen goeien kop op d'n Blaauwe z'nen knie. Tiest keek in 't vuur en zonder te weten aaide-n-ie Kùster over z'nen kop.

„En ga-g-'t oew nog al af ?” — vruog ik om 's wa te zeggen.

„Zee-d-iets ?” vruog ie toen.

„Of 't nog al gaat, die vragen uit oewen kop te leeren ?”

En mistroostig zee-t-ie : „de vragen ? Neeë, de antwoorden mot ik leeren, hee Aantje gezeed en da ga nie als te best meer op onzen ouwer, Dré.”

„Hoelaank zij-d-al bezig, Tiest ?”

„Al 'nen dag of tien, maar. . . .”

„Hoeveul lessen kende nouw al ? Za'k oew 's overhooren ?”

„Gineen,” zuchtte-n-ie ; „maar goed, perbeert 's mee me, en mee d'n kop van Kùster in z'n haanden gong ie nog wa meer veurover zitten en kneep ie z'nen mond toe van gespannen denken.

Ik sloeg d'n boek weer open en begon : „wa-d-is d'n mensch ?”

De Tiest docht, docht, trok aan z'n neus, slurpte aan z'n pepke en toen zee-t-ie : „da lijk nouw zoo eenvoudig, ee, en wilde geleuven da'k oew veul beter zouw kunnen vertellen wa-d-'n verken is !”

„Da's meugelijk," lachte-n-ik, „maar daar vraagt strak menier pustoor nie naar!"

„Lachte gij maar," zuchtte-n-ie en krabde in z'n haren da-d-et allegaar knetterde.

„Dan wa-d-aanders; wa-d-is 't huwelijk?"

En blij schoten z'n oogen open en mee z'n pepke veuruit wijzende riep-t-ie: „da's 'n sakkerment!"

„Sjuust," prees ik 'm: „sjuust, maar nouw nog iets; da's 'n sakkerment, inge...."

„Ingesteld deur onzenlievenheer," riep ie blij.

„'t Is nie heelegaarpersies," troostte-n-ik 'm: „maar zóów nimt ons pustorke-n-er wel genoegen mee.

Verder" — vaderde ik, „hoeveul sakkermenten zijn d'r?"

Weer krabde-n-ie en heel bedenkelijk kwam er uit: „vrekt veul, geleuf ik, is nie?"

„Nouw, noem-d-'s 'n getalleke, nie als te groot, Tiest?"

„Zeuve...." en net knikte-n-ik al ja en toenzee-ie: „zeuven-en-dartig!"

„Fout," riep ik.

„Dan, zeuve...." ik knikte weer en zegevierend riep ie: „zeuventien!"

„Neeë, Tiest, ze zijn maar mee z'n zeuvenen, jonk! — Noemt er 's 'n paar op," vroeg ik.

En op z'n vingers begon ie te tellen: „'t huwelijk, da's één!" Toen trok ie aan z'n pepke en zee: „de kemunie?" Ik knikte. „Da's twee dus."

„Nouw nog maar vijf, Tiest." Toen sloeg ik mee twee vingers op m'n wang en d'n Blaauwe riep: „Natuurlijk, 't vùrmsel! Da's al drie!" Ik vreef op m'n hoofd — „'t dopsel zekers?"

„Sjuust!"

„Da's gatsamme al vier, Dré."

Toen sting ie op, pakte de monica en begon heel zachtjes te speulen, zonder dat ie 't wist. Ik hielp 'm en zee: „'t prie...." En krachtig spulde-n-ie:

„la prière du paysan,” om mijn 'n plazier te doen.

„'t Priesterschap!” — kwekte-n-ik over de muziek henen en of ie geschrokken was, zoo sting de trekpiano ineenen stil.

„Tiest,” — zee ik, „ge mot nog 'n bietje sturdeeren, jonk,” en toen gaf ik 'm 't vragenboekske over.

Toen sting ie op, stopte-n-'t boekske weer in z'nen zak en mee z'nen kop schuddende en zachtjes „'t Gebed van d'n Boer” speulend op z'n monica, zee-t-ie : „Dré, ik ben nie te broerd om alle moeite te doen, maar wezenlijk, 't ga nie meer. En strak veur schandaal, as 'nen kwajongen bij menier pustoor te motten staan, mee Aantjes d'r bij, sodemaerel da wil ik nie,” en woest haakte-n-ie 't instrument weer aan d'n muur. Toen haalde-n-ie 't boekske weer uit z'nen zak en sting er naar te kijken as naar 't een of aander klein sallemaanderke dat ie mee één haand kon vergruzelen en toch weer nie heelegaar baas kon.

„Gatvernolle,” viel ie uit en smeed 't dingske mee geweld teugen d'n vloer.

Ik ropte-n-'t gaauw op, veur Kùster d'r in gong „sturdeeren” en lee 't weer op tafel.

„Tiest,” zee ik : „ik weet er wa-d-op. Keb 'n idee, man !”

„As 't maar 'n goei is,” deed ie ongeleuvig.

„Een mee èrmen en beenen,” juichte-n-ik.

„As 't goed is, geef ik 'r geld veur,” zee-t-ie hoopvol : „goeie idee's zijn centen wèerd !”

„Sta nie te zeeveren, Blaauwe, dit is 'n kwestie van nostenliefde en van kammeraad tot kammeraad, en toen sloeg ik 'm op z'nen schouwer, da Kùster blafte. „Doc-d-oewen jas aan, breng mijn 'n endje naar huis, Trui hee nog wel 'n pierenverschrikkerske onder d'n stop en dan ga 'k 't oew onderweuge uitleggen.”

Daar was ie nie te lui veur. Waant dà snapte ik wel : 't kasteel da trok 'm heelegaar nie meer. Hoe meer d'r uit, hoe liever en nouw ie veul minder in „de Gouwe” kwam, deur al z'n plannen en goeie veurnemens, was ie veul meer thuis as ooit.

„Mag Kùster mee ?” vroeg ie.

't Was of ie z'nen hond er zelfs nie meer alleen wouw laten.

Hij blaasde de staande-olielaamp uit, nam z'nen zaklantèern, om op d'n erft bij te lichten, gaf bij 't weggaan nog effen 'nen douw teugen de verkenhokken, of ze goed gesloten waren en toen gongen me samen naar Truië.

„Nouw eerst da-d-idee,” vroeg ie, toen me-n-op d'n steenweg kwammen, die zwartglimmend deur 't dùrp trok, onder 't schijnsel van de zeldzame lantèerntjes.

„Kek 's,” lee ik uit : „nouw nie om flaauwe protjes te verkoopen, Blaauwe, daar kende me toch wel veur, maar 't is toch nie voldoende jonk, da ge strak bij menier pustoor nie mee 'nen bek vol taanden staat ! Gij wordt er mee oewen trouwslag mee Aantjes subiet vader bij, over drie kienders — en dan motte toch zo'n bietje weten waar Abram d'n mosterd haalt. Ge mot die jong mee opvoeien en . . .”

„Begrepen,” zee d'n Tiest : „alles wa ge daar zegt Dré, is gin nuuws veur me, horre. Daar hè'k al genogt over gedocht. Waant ik houw nie van haalve dingskes, ziede !”

„Da weet ik, Tiest, da-d-emmen vleejen jaar nog gezien mee dieën kerststal veur menier pustoor.”

„Nie over zeeveren,” viel ie me in de rede : „da's maar 'n aarigheid gewiest teugenover da goeie, ouwe manneke.”

„Kan wel,” gong ik deur : „maar ge zij-d-onzen Keizer van 't schieten ; ge spult op oew trekpiano as gin mensch, gin mensch ! Oew gedoeike is heelegaar

onbelast, Blaauwe, da ben 'k nouw deuze leste weken weer van oew eigen te weten gekomen —"

„'t Idee!" — drong ie weer aan.

„Da komt! Maar ik wouw oew zeggen da'k donders goed weet da gij gin haalve dingen doet, Tiest. En zoo zal 't ok motten gaan mee d'opvoeding van oew stiefkienders en . . . 't zalzoo ok gaan!"

„'t Ideeee. . . .!"

„Da komt, luster! Gij mot mee dieën vragenboek heelegaar oppernuuw beginnen. Gij mot weer naar de leering, Tiest!"

„Bende nouw heelegaar be. . . ."

„Houwes," viel ik in: „houwes, ik ben-d-'r nog nie! Gij ga naar menier pustoor en die lopt mee jouw in veertien dagen tijds 't heele boekske deur, da-g-'t van veuren tot achteren heelegaar snapt! En da's genogt."

„Maar da motte gij dan mee dieën mensch af gaan spreken, wilde da doen, Dré?"

„Da's goed! 'k Mot toch bij 'm zijn, 't is weer slachtmaand niewaar en da-d-is ie zoow van me gewend, dus da kom snotverdikkoppes goed uit!"

De Tiest zee niks meer. Kuster liep stijf naast 'm en lekte nouw en dan z'n haand.

„Daar zumme-n-'t dan op houwen?" — vroeg ik na ennigten tijd.

Toen bleef d'n Blaauwe staan, gaf me 'n haand en zee 'n bietje heesch: „gère!"

Na enkele oogenblikken stappen, zee-t-ie weer: „En ge begrèpt, Dré, alle uren van d'n dag zijn goed, horre. Menier pustoor mot 't heelegaar maar naar z'n eigen gemak regelen. En — zegt 'm grust: d'n Blaauwe zal 't nie onder 'm laten!"

XIV.

De Paasch viel da jaar nog al vruug.
D'n verkoop van d'n Blaauwe z'n kasteel had nog wa voeten in d'n èerde deur al dieën rompslom mee d'n notaris en van de veiling en zoo, waardeur allegaar van trouwen veur d'n Vasten nie veul meer komen kon.

Toen had Aantje d'n knoop deurgehakt en gezeed: „laten me nouw maar ineens effen wochten tot Mei in 't Laand is, dan kan 'k veur d'n trouw nog eerst 's goed m'nen schoonmaak houwen.” Ze zouwen nog wa biesten koopen, zoodat 'r in d'n stal getimmerd moest worren; de verkenskotten moesten bij Aantjes nog gezet worren, affijn, d'r kwam nog heel wa kijken veur d'n Tiest.

't Kasteel wier laankzamerhand gesloopt.

't Wier d'r triest en ongezellig en op 't lest was er niks meer te bespeuren dan 't èremoeig huishouwentje van 'm in z'n woonvertrek en zelfs Kùster was al mee hok en al thuis op Aantje d'ren erft.

D'n Blaauwe werkte as 'n pèerd.

Hij slèpte, brak af, bouwde weer op, timmerde, verfde en kalkte en hoe mooier en gezelliger 't gedoeike van Aantje worren gong, hoe kaler en uitgewoonder 't Kasteel wier.

Hij was er dan ok nie aandere meer as om te slapen of er wa weg te slèpen en die d'n Tiest emmen moest, veur zaken of wa-d-ok, die gong maar dalek

naar Aantjes en daar kon-d-'m dan ok altij aantreffen mee 'nen grooten witkwast in z'n haanden boven op 'n leer of op 't dak waar ie de schouw wa bijmetselde of 't riet vernuude.

Op 'nen goeien dag kwam ie bij me aangebeend in 't èerpellaand, waar 'k sjuust zat te wieën. Op z'n Zondagsch.

„Verdimd, wa zie-d-'r netjes uit, Blaauwe, ga-d-al aantekenen ?” vroeg ik.

„Neeë,” lachte-n-ie : „volgende week, maar 'k gaai de „spijkers” halen, Dré. Ze leggen klaar, vijfduuzend driehonderd zeuven en zestig gulden en acht en twintig centen, hier is d'n brief.”

'k Sloeg m'n haanden schoon aan m'n broek en bekeek de afrekening van d'n notaris.

„Gefielisiteerd, Tiest,” zee ik : „'nen schoonen cent, jonk !”

„Aantje-n-is in de wolken,” gaf ie blij ten antwoord mee 'nen gekken grimas.

„Wa-d-'n wonder, ge zij-d-'n reuzepartij veur Aantjes ; 't wefke hee meschient nog nooit zooveul centen bij mekaar gezien.”

„Maar ik ok nie, Dré,” lachte-n-ie weer : „as ik toch ooit had kunnen droomen, dat da kasteel mee d'n grond zo'n wèerde had” — en toen flüsterend : „z'adden heel de krippot veur de helft kunnen krijgen” — en onderwijle vouwde-n-ie z'nen brief weer netjes op en stak 'm onder z'n vest.

'k Zat nog steeds op m'n knieën in d'n akker en mee plazier bekeek ik m'nen kammeraad, die veur 't eerst in z'n leven van meer dan vijftig jaren wa geluk aan 't pruuven was.

„Ga-de mee ?” — vroeg ie en mee sloeg ie me op m'nen schouwer. Ik keek 'm 's lachend aan, waant ik docht zoo in m'n eigen : waar zal da schip straan-den. „Houw ze bij mekaren, Tiest,” gaf ik 'm toen

te verstaan en ik wees naar de plek waar d'n brief zat.

„Jaja,” zee-t-ie, „jaja! Jaja Dré!” Maar toen greep ie me in m'nen nek, trok me-n-omhoog en zee: „ollee, opschieten ouwe jongen, 'k heb hulp noodig om de vracht te dragen.”

Nouw — 'k ben dan maar meegegaan. Trui was gaauw tevrejen gesmoesd, en om aan 't heele geval 'n fiestelijk idee te geven, liet ik Bles inspannen veur de sjees en zoo trokken me naar de stad.

„Zo'n sjiske mot ik ok 's emmen,” zee d'n Blaauwe opgetogen: „dan gaai ik 's Zondagsch mee Aantje en de kienders 's lekker uit rijen.” En toen ie daar eenmaal over bezig was — wat ie allemaal zou doen en hoe ie z'n nuuwe leven veurstelde, toen stingen me bij d'n notaris veur de deur veur me-n-'t wiesten.

Me douwden op 't knobbeke waar „kantoor” bij sting geschilderd en toen kwam 'n klein menierke van 'n jaar of vijftien opendoen.

„Zoo ventje,” zee d'n Tiest, die 'n Zondagsche bui had, „is de notaris thuis?”

Duidelijk sting er in da manneke z'n oogen „kaffer” te lezen en toen vroeg 't: „waarvoor?”

„Ja, kek,” zee d'n Tiest: „de zaak zit zoow....” en toen begon ie in z'n vest naar d'n brief te graven, „keb.... keb ier 'nen brie....” en toen wouw dieën aap naar d'n brief grijpen en nog steeds stingen me op straat. Meteen douwde-n-ik d'n Tiest z'nen brief terug, pakte dieën brak hij z'n oor en zee: „wilde gij 's heel gaauw aan oewen patroon gaan zeggen da-d-ier twee menschen zijn om 'm te spreken, snotneus,” en meteen gaf ik 'm 'n douwke verders d'n gang in.

„'t Is eigenlijk ok zoo!” — zee d'n Blaauwe: „daar ha'k zoo gaauw nie bij gedocht, Dré.”

De notaris ontving ons heel vriendelijk, me moesten 's opsteken en al gaauw laggen de brieven van duuzend op tafel.

„Veul bedaankt, veul bedaankt,” zee d'n Tiest maar : „as ik weer 's wa-d-em, menier d'n notaris, dan kun-d-op m'n klandizie rekenen, horre.”

„Da's afgesproken, mannen,” lachte d'n notaris en toen zee d'n Tiest : „da's waar ok, notaris, 'k zou binnenkort wa hiepeteek willen dooien op 't gedoeike van Aantje Bogers in Ulvenhout, mag 'k dan nog 's bij oew komen ?”

„Aantje Bogers ? Aantje Bogers ?” docht d'n notaris haardop : „Aantje Bogers ?”

„Ja, 't weduwvrouwke,” verduidelijkte d'n Tiest, „van Gradus Bogers zaliger, menier ; ik gaai nouw komende maand mee d'r trouwen, begrepte !”

„O, zit da zoow in mekaar,” lachte de notaris toen : „wel gefielisiteerd Tiest, wel gefilisieteerd, maare — witte wa ge doet, trouw nouw eerst mee Aantje, dan is da-d-allemaal veul eenvoudiger en veurdeeliger in orde te maken. Trouwen guilie in gemeenschap van goederen ?”

„Tuurlijk !” zee d'n Tiest : „tuurlijk, man en vrouw is één, ee !”

„Da mag 'k gère hooren,” antwoordde d'n notaris : „goed zoo, dan wor 't nog eenvoudiger. Komt dan na de trouwpartij nog 's mee oew vrouw ier en lot ze dan de pampieren meebrengen van d'ren eigendom.”

„Da zal dan zijn...” werkte d'n Blaauwe af : „'s kijken, vandaag emmen d'n zeuventienden April, volgende week teekenen me aan, dan staan me nog drie weken onder de gebojen veur de roepen, da zal dus zijn, menier notaris, vlak na de tweede helft van Mei, kan da ?”

En terwijl ie da zat te berekenen, naar 't vuurènd van z'n sigaar kijkende, knipte de

notaris 'n ogske naar me! Hij begreep 'm, dieën kinderlijken reus.

„Da komt prachtig uit,” zee de notaris toen ernstig: „'k zal zùrgen thuis te zijn, Tiest. Nouw tot ziens, ec, mee oew vrouwke!”

En toen me weer in de sjees zatten, was 't eerste wat de Tiest zee: „Dré, wa-'s-da-'nen aarigen mensch. 'n Goei adres horre, da ge me gegeven hèt. Da's 'nen mensch waar ge mee praten kunt!”

„En nouw?” — vroeg ik.

„Naar d'n „Bonten Os” — zee-t-ie: „gaan me eerst 'n borreltje koopen en dan hè 'k oew nog wat te vertellen.”

En toen me tien minuten later aan 'n borreltje zatten, veur 't raam, da'k m'n perdje in de gaten kon houwen, toen trok d'n Blaauwe-n-'s aan z'n neus en zee: „nouw motte 's goed lùsteren, Dré. Keb zóó gedocht: Trui hee zooveul veur me gedaan, die mot 'n aarigheidje emmen van me. Ginnen prul, iets goeds!”

„Kom gin sallemoender van in, Tiest,” vuurde-n-ik 'm dalijs af!

„En nouw motte gij me raaien, wat da zijn mot; wáár ik Trui nouw 's 'n groot plazier mee doen kan.”

„Mee niks,” zee ik weer.

„Dré, mok me nouw nie kwaad,” dreigde d'n Tiest lachende; „doe mijn 'n heel, heel groot plazier en ga mee mijn nouw 's iets schoons koopen, veur Truie!”

Afijn, 't end van 't liedje was, da'k wel toe mòest geven en toen wier 't kedoow 'n pracht van 'n servies. Gouwe raandjes, blommekes in de schonste kleuren en heelegaar kepleet. Veuls te schoon eigenlijk.

„En nouw goed inpakken, juffrouw,” zùrgde Tiest: „netjes in hooi of houtwol, in 'n kistje, waant

me nemen de spullen gelijk mee ; as 'k oew 'n haand-
je helpen kan, gère !"

Terwijl me op die inpakkerij stingen te wachten,
flüsterde d'n Tiest : „kom nouw 's effe mee naar
buiten, nouw hè'k oew nog 's noodig, Dré."

En toen me veur d'n winkel op en neer liepen,
begon ie : „'k ben nouw toch éénmaal op m'nen
koop, wa zoude gij me nouw aanraaien veur menier
pustoor ? As ie nie zoo oud was, wiest ik 't wel,"
gong ie deur, „maar..."

„Nouw, wa dan ?"

„'n Fiets !"

'k Schoot in d'n lach, da Bles mee hinnikte.

„Is da zoo gek ?" — vroeg ie toen 'n bietje ver-
legen.

„Nouw, zoo héél gek ok alweer nie," zee ik tus-
schen m'n tranen-van-'t-lachen deur : „maar hoe
komde in Godsnaam aan 't idee ? Ons pustorke en
'n fiets... !" En wéér ha'k moeite om m'n eigen
'n bietje in te houwen.

„Dan nog 's wa," raaide-n-ik 'm : „da ge menier
pustoor wa geven wil veur z'n moeite dat ie jouw
d'n vragenboek geleerd hee, da's heel mooi van oew
Tiest, heel mooi, maar mokt oew eigen nouw nie
èrm, kaerel ! Daar" — en 'k wees op d'n winkel —
„zijn ze ok al iets aan 't inpakken da veul en veuls
te veul is en nouw weer datte — ollee, jonk, houw
ze 'n bietje bij mekare. Strak zitte veur 'n heel
huishouwen ! Ge krijgt 'r drie kinders bij, vergit
da nie !"

„Vergeeten ? 'k Zou nie gère," verzekerde d'n
Blaauwe, die in deus dagen alles veur honderd per-
cent seerjeus opnam : „maar wa zouwen me nouw
veur da goeie manneke gaan koopen ? As 'k 'm
geld geef veur z'n kerk, gift ie 't allegaar weer aan
d'èrmen weg, da witte wel. Aantje zee da-d-ok, waant
mee heur hè'k daar ok al over gesproken g'ad."

„Wiest Aantje dan niks?”

„Segaren, zee ze, maar da's nie genogt vind ik.”

„'k Vind 't aandere gin kwaai idee, Tiest.”

Toen kwammen ze uit de winkel zeggen da-d-et servies was ingepakt. Ik laaide-n-'t op de sjees en d'n Blaauwe rekende af. Eindelijk zijn me-n-op 't gedacht gekomen van 'nen schoonen heiligen Antonius, mee 't Kindje Jezus in z'n èrmen. „Waant hij hee-g-et altij over 't heilig Kindeke,” zee d'n Tiest: „da zal 'm vast trekken!”

„Bestig,” zee ik: „dan op 'nen heiligen Antonius af, vort Bles!” En daar hee-t-ie me 'n beeld gekocht, schandalig duur, maar prachtig, prachtig, as 'k maar zelden zoo schoon gezien eb. Effetief levensgroot! Toen ier en daar nog 's aangeleed en toen mee z'n drieën, waant hij telde mee — d'n heiligen Antonius, d'n Tiest en ikke, naar 't dùrp trug.

Daar emmen me toen Sinderekloske gespuld.

'k Weet nie wie blijer was, Trui of menier pustoor, maar ze vonden 't allebei „veul-en-veulste-veul”.

Trui pakte uit tot heel 't huis onder d'n houtwol en de pampieren lag. Ze was er zeemelappig van. En elk kommeke da weer veur d'n dag kwam, zee ze telkens: „Blaauwe, 't is te veul. 't Is veuls te veul!” En d'n Tiest genoot. Toen 't heclegaar op tafel sting, was de tafel staampvol. „Kek toch 's,” bewonderde Trui: „kek toch 's, wa 'nen rijkdom! Tiest, jongen,” en toen kreeg ze 'n traantje in d'r oogen: „'k ben d'r kepleet verlegen mee. Zoiets schoons hè'k nog nooit in m'n huis g'ad.”

„Dan zouw 't tijd worren, Trui-ke,” lachte d'n Blaauwe da-d-'t huis daverde: „gij hèt 't rejaal aan me verdiend, horre! De vriendschap die 'k al die jaren van juillie eb genoten...” toen schudde-n-ie z'n kop en sprong 'n traan uit z'n oogen.

Menier pustoor was in de wèèr. Eerst schrok ie effen toen d'n Tiest daar 'n dink neerzette in z'n kamer, waar d'n vloer van krokte. Maar toen ie uitpakken ging, toen stond menier pustoor witjes en ontdaan te zien naar da geweldig beeld. 't Was nog wa grooter as ie zelve was. Betutterd was ie. „In welken hoek mot ie staan ?” — vroeg d'n Tiest toen. En toen moest Mie komen, de huishoudster, om da-d-is te overleggen.

„Arregat,” zee Mie en ze sloeg d'r haanden in mekaar: „wa-d-is dà schoon! Menier pustoor, wa-d-emmen z'ow goed bedocht!”

„'t Is van Tieste,” zee menier pustoor toen kleintjes.

„Is dà waar? 'k Docht da gij 't maar brengen kwam,” zee ze toen teugen d'n Blaauwe: „hedde uit de loterij getrokken, Blaauwe?”

„Ja,” lachte d'n Tiest: „Aantje!”

Toen gong ons pusterke naar d'n Blaauwe toe, gaf 'm 'n haand, klopte-n-'m op z'n schouwer, waar ie aamper bij kon en zee: „Tiest, beste kaerel, keb gin woorden om oew te bedaanken. 'k Ben allegaar maar baang, da-d-et te veul is. 'k Durf 't aamper van oew aan te nemen, Tiest. 't Is 'n weelde, 'n weelde, dèèr! Maar veul, veul bedaa....”

„Niks,” zee d'n Tiest. „As-t-'r ier bedaankt mot worren, menier pustoor, da ben ik 't, die da doen mot. En as 't nouw maar naar oewen zin is, dan vuul ik m'n eigen 'n klein bietje minder bij oew in de schuld. Ge hèt 'nen gaar aandere mensch van me gemokt en....” „Tuttut,” zee menier pustoor toen: „ik eb niks anders gedaan as 'n staaltje van m'n plicht, Tiest. Gin plumpkes!”

Toen gong ie nog 's naar 't beeld, streelde-n-et kindeke en mompelde: „och, hoe schoon en hoe lief.”

D'n Blaauwe knipte toen 'n ogske naar me, of ie zeggen wouw : 't is in orde, Dré, w'emmen goeie keus g'ad !

Mee 't weggaan kreeg Mie nog 'nen reksdaalder veur de kommekes koffie die ze 'm allegaar gegeven had, as ie op de kamer was van menier pustoor en toen me weer buiten stingen, toen zee ie: „zie-zoow Dré, nouw hè'k 'n klein bietje van m'n groote schuld afgedaan. 'k Vuul me wezenlijk wa-d-opgelucht.”

En eindelijk gebeurde-n-et.

D'n Tiest gong trouwen !

Wie had in heel Ulvenhout zoiets 'n jaar gelejen durven te veurspellen ! En zeg nouw maar, dat ie toch nog gin geluk hee g'ad, dieën blaauwen sjan-doedel. 'n Wefke, 'n wefke — om stukken uit te bijten — dèèr !

Ze zag er toch zoo schoon uit ee, op de bruiloft. Keb op 'n mement, toen 'k mee d'n Tiest toevallig tegelijk op d'n erft sting, bij d'n miestkuil, want d'r wier gèèf ingeschonken op 't fiest, teugen 'm gezeed : „Blaauwe — Tiest,” en 'k stompte 'm 's veur z'nen buik : „sakkerejabel kèrel, wa bende gij mee oew kokkerd in d'n botter gevallen !”

De Tiest grinnekte toen 's en zee: „ja, 't ga genogt, ee, Dré !” „'t — Ga — genogt... ! ?” vroeg ik, „genogt ? Dan motte mijn 's zeggen wanneer 't naar jouwen goesting goed gaat !” „'t Ga-d-ok goed, heel goed,” lachte d'n Tiest : „bestig zelfs, maar kom nouw naar binnen Dré, ge zul wel veul dorst emmen vandaag, ee ! Keb zoo dikkels bij jouw over d'n vloer gewiest, gij mot nouw bij mijn — en toen zag ik dat ie effekes trotsig was; bij mijn ! — „gij mot nouw bij mijn in m'n huis ok net doen of ge thuis bent, jongen !” En hij sloeg me op m'nen rug van louter plazier.

Ja, as ge samen ok zooveul deurgemokt het, zooas den Blaauwe en ikke, dan hoefde mekare zoo maar 's op d'n schouwer te kloppen om mekaar te begripen. Me zijn gelijk opgegroeid ; emmen as kwajongens dezelfde boevestrecken uitg'aald ; emmen samen onder dienst gewiest, samen in dezelfde voetbalklup, boogschuttersvereniging waar me nog in zijn ; en d'r kon niks gaande zijn bij ons thuis, 'tzij da me trouwden, dat 'r kienderen geboren wieren, de koperen of zulveren bruiloft vierden, dat de brakken d'r kemunie dejen, of wa dan ok, altij was de Tiest er bij mee z'n monica. Ge hoefde-n-'m nooit te vragen — hij róók 't as er wa-d-aan 't haandje was en wat er ok te doen was op 't dùrp, gouwen bruiloften of aandere fiesten — d'n Blaauwe was present. In z'nen blaauwen kiel en mee d'n hoogen hoed op. Wemmen al wa leut g'ad mee da ding !

Menier pustoor is ok nog gewiest.

„Wa zoude denken, Dré,” had de Tiest me al gevraagd : „zou ie op 't fiest komen ?”

„As-t-ie nie komt, Tiest, brik m'nen klomp,” ha'k veurspeld en of ie kwam !

Zoo laangs m'n neus weg ha'k 's mergens, na de trouwerij gezeed — 'k was netuurlijk getuige, mee d'n Jaan, onzen veldwachter — „nouw menier pustoor, tot van den middag ee !”

„Jazekers,” zee-t-ie : „tot van den middag horre !
Veul plazier !”

En de Tiest, die bliksems goed wiest dat ie 't nog al 's over 't potje ee gedaan, was zoo vereerd mee da bezoek, dat ie nie wiest wat ie allemaal doen zouw om menier pustoor op z'n gemak te zetten. Teugen z'n drie zeuntjes had ie van te veuren, veur 't eerst vader gespuld. „Komen guilie 's hier,” zee-t-ie. Toen zette-n-ie er eenen tusschen z'n knieën, eenen op z'nen schouwer en den kleinste

nam ie in z'nen kraag en hiew ie 'nen meter boven d'n grond: „kek 's jongens, wij motte mee mekaar 's praten, ee! En denkt er om, as d'n Blaau... as oew vader wa-d-afsprikt, dan mot 't gebeuren ok; gesnapt?”

„Is 't lollig?” — vroeg d'n oudste.

„Neeë,” zee d'n Tiest zoo eerlijk meugelijk: „'t is heelemaal nie lollig wa'k mee oew afspreken mot, waant 't kom-d-ier op neer, da ge straks zekers 'n uur achter mekaar oew eigen heel netjes gedragen mot!”

En as op kommandoow snoven ze alle drie mee veul lawijt d'r neus op. — „Sjuust!” zee d'n Tiest toen diepzinnig.

Ik keek mee één oog naar Aantje en mee 't aander naar Tieste en z'n zeuns en keb m'n eigen bedoodid.

„Tiest,” riep Aantje: „zet Nilleske toch op d'n vloer, heel z'n hemmeke is uit z'n broek geschoven, nouw ge 'm zoo lot zweven!”

En toen hadde motten zien hoe deuze kèrel, die op z'n veftigste jaar incens vader wier over drie van die lieveheerbeesjes tegelijk, dieën kleine mee z'nen buik op z'nen knie lee, z'n broek losmokte, 'm meteen op z'n billen sloeg en z'n twalet in orde mokte.

„Hij zal 't wel leeren Aantje!” — riep ik. En Aantje knikte-n-'s lachend en knipte 'n ogske.

„Straks komt menier pustoer ier op visiete,” gong de Tiest deur teugen z'n zeuns: „en as-'t-er nouw eene van juilie 't hart in z'n zielelement hee om z'n eigen dan nie schrikkelijk netjes te houwen, dan pak ik 'm op mee kop-en-kont, en gooi 'm bij de verkens; afgesproken? En veeg nouw eerst alle drie oew neuzen af, hier is m'nen zakdoek!”

„En as me-n-ons nouw schrikkelijk netjes houwen, wa dan?” — vroeg Nilles, terwijl ie mee 'n stuk of drie vingers in z'n neus vroette.

„Dan krijgen guilie as d'n pustoor weer vertrokken is, 'nen hekstra roomhoorn — ee moeder!” — riep d'n Tiest naar z'n bruid.

En toen ie kwam, toen slepte d'n Blaauwe mee kejak, mee bier, mee 'n flesch wijn die ie achteraf had staan veur d'n pustoor, mee taartjes en hekstra segaren; zette 't mes in de bruiloftstaart en snee er 'nen bonk af of 't veur 't pèerd was. en op stuk van zaken gebrukte menier pustoor niks as 'n bakske thee en 'n segorke.

„Wa gebruikt dieë minsch weinig” — verwonderde de Tiest z'n eigen. „Olee, jonk,” zee ik: „hij had ten goeie z'n middagpotje deur z'n keel en daar kan ie toch gin kejak, bier, wijn, taart en gebak over henen nemen.”

„Keb jouw wel 's aandere heuren praten,” antwoordde-n-ie: „maar affijn, d'r is genogt, frit oew eigen maar 'nen bult; 't is oew van harte gegund, da witte wel, Dré!”

Nouw, daar was ik van overtuigd, en keb die overtuiging nie onder stoelen en baanken gestoken. D'r was genogt. 't Was 'n bruiloft, die klonk as 'n klok. De Tiest had veur 't eerst van z'n leven 'nen boord om en 'n zwart pak aan en z'n oranje haren stakken d'r bij af as 'n klaproos.

„Tiest,” vroeg d'n schoolmeester deftig, die 's aves ok was op komen loopen: „ga-de gin huwelijksreis maken?” „k Weet nog nie,” zee Tiest tegoeiertrouw. „Aantje kan slecht gemist worren bij de kienders, maar meschient da 'k volgende week 'n bietje-n-olleen gaai. Maar dan toch nie langer as 'n week of drie!” Wemmen gekronkeld van 't lachen.

En toen me 's aves volgeschraanst zatten tot aan ons kin, en de lange fiesttafel was afgeruimd en weer volgezet mee gloskes, toen zette d'n Tiest in 't midden van de tafel 'n kinneke bier,

'nen pot suiker en kiesten segaren en zee: „hier is 't buufet, schenkt oew eigen zelvrs maar in. Veur 't manvolk bier en veur de vrullies bier mee suiker.” Toen gong ie weg, draaide-n-'t licht uit en daar sting ineens d'n erft in lichte laaie. Hij had 'm heelegaar mee illetrieke laampkes vol hangen in defrente kleuren, tusschen de boomen, zoodame-n-er op d'n dag nikske van gezien hadden. En toen trok ie 'nen wals uit z'n monica, dat er ginnen eenen zitten bleef. Sodemaerel, wa was ie dik veur mekare!

't Was 'nen avond in Mei, van 'n zeldzame pracht. Muljoenen sterrekes laggen gezaaid aan d'n oneindigen hemel en 't maansikkeltje hong in zulveren wolkskes, zóó zocht, zóó schoon — 't leek wel 't versierde sleutelgat van de hemelpoorten, waardeur 't heilig licht heenscheen.

En de gekleurde laampkes van d'n Tiest hongen te beven in de takken tusschen 't lichtbeschenen gruu, as zondeurlichte vruchten.

Aantje wiest er nikske van. 't Was 'n verrassing van d'n Blaauwe. 's Nachts teveuren had ie 't stillekes gemokt. Alleen Janus — de pliesie — wist 't. — Janus had 'm 's nachts „getrappeerd op heeterdaad”.

„Komt er 's uit of ik schiet,” had Janus geroepen en toen had de Tiest er een laten vliegen, zooas hij da maar alleen kan, en had d'n Jaan geantwoord: „O, zijde gij 't, Tiest!”

„Mokt Aantje nie wakker, Janus,” had Tiest gezeed: „aanders slaai ik oew pet over oew oogen, jonk! 't Mot 'n verrassing blijven.”

Trui vond 't zoo schoon as 'nen Koninginnedag, zee ze en begon de laampkes te tellen. En de Tiest die spulde maar van: „m'n liefste Antwannetje, slopte gij vannacht bij mijn.” 't Wier 'n tuinfiest, komsa! De stofwolken krinkelden gouwig in de ver-

lichte boomen. De jonge boeren en de meskes, mee kleine ogskes van al 't fiestgenot, draaiden over d'n erft dat d'r rokken uitsirkelden as pèreplujen. D'r haren pinden over de rooie koppen en de Tiest gaf ze gin menuutje rust. Hij was weer in z'nen ouwen, ongetrouwden doen. Zat in 'n hoekske, mee z'nen kop schuins, aan de monica te trekken en tikte mee z'nen voet op den grond de maat. En mee 'n schuin oog, waar de leut in glom onder z'n rooie wenkbraauwen, hiew ie 't spul in de gaten.

Keb ok nog 'n daanske mee Aantje gemokt. „Aantje,” zee ik: „'k mot toch ok 's mee de bruid daansen, meid,” en toen de Tiest da-d-in de gaten had, toen begon ie 'n heel aander stukske te speulen, 'n heel ouwerwetsch, wa'k zoogère heur en wat ie wit!

Me slierden over d'n erft of ik twintig jaren was en da-d-Aantje zee: „ge daanst er de jonge kèrels nog uit, Dré.” En toen, toen hè'k ze over d'n erft laten draaien, dat ze kepleet zweefde. D'n Tiest *spulde hoe langer hoe wilder en 'k zag niks aandere* meer as strepen van licht die as serpetientjes over d'n erft slingerden.

Aantje dee d'r oogen dicht van duizeligheid en d'n Tiest blonk, glom van de leut.

En ineens — pats — brak ie af! En ik moes Aantje opvangen, aandere was ze gevallen. „Olee,” zee d'n Blaauwe: „da-d-edde gèef gedaan, Dré! Nouw wit ze meteen da wij op ons vijftig nog mee kunnen; zoo op z'n ouwerwetsch, watte!”

Wa-d-emmen gelachen.

't Bier schuimde over de tafel, uit 't tonneke da nie ophiew te loopen.

De jongens en meiden wieren stapelgek. 't Veurjaar werkte mee, en dat er van bruiloften bruiloften komen, da zullen ze gewaar worren, ier.

Verstolen heurde-n-ik ze hier en daar smakken,

as ze achter 'nen boom draaiden in d'n daans en
dan riep d'n Tiest: „toe maar!”

't Is 'n reuzefuif gewiest. We kónnen er nie
afscheien!

M e i m a a n d, 't is d'n schoonsten tijd van 't
heele jaar.

Bruiloften in de natuur en onder de menschen!
Blommekes — ieveraans. Veur 't plukken! —

UIT

A. S. F. Beundersen